

BANCA
NAȚIONALĂ
A ROMÂNIEI

Balanța de plăți
și poziția investițională
internațională
a României
Raport anual 2022

Balanța de plăți
și poziția investițională
internațională
a României
Raport Anual 2022

NOTE

Balanța de plăți și poziția investițională internațională a României – Raport anual 2022 a fost elaborat în cadrul Direcției statistice pe baza datelor statistice disponibile în luna noiembrie 2023.

Unele date statistice au caracter provizoriu, urmând a fi revizuite în publicațiile ulterioare ale Băncii Naționale a României. Sursa datelor a fost indicată numai atunci când acestea au fost furnizate de alte instituții.

Seriile de date au fost compilate în conformitate cu metodologia BPM6 și sunt disponibile pe websiteul BNR, Secțiunea statistică, <http://www.bnr.ro/Baza-de-date-interactiva-604.aspx>.

Precizări metodologice detaliate privind definițiile, legislația și sursele de date pot fi găsite pe websiteul BNR, Secțiunea statistică, Seturi de date, Indicatori ai sectorului extern sau accesând linkul: <http://www.bnr.ro/Balanta-de-plati-%e2%80%93-Precizari-metodologice-11753.aspx>.

Toate drepturile rezervate.

Reproducerea informațiilor este permisă numai în scopuri educative și necomerciale și numai cu indicarea sursei.

Banca Națională a României
Str. Lipscani nr. 25, cod 030031, București
tel.: 021/312 43 75; fax: 021/314 97 52
website: <http://www.bnr.ro>

ISSN 1224-4570 (versiune tipărită)

ISSN 1584-0956 (versiune online)

Cuprins

I. Contextul internațional	5
II. Evoluția balanței de plăți și a poziției investiționale internaționale a României în anul 2022	9
A. Balanța de plăți	9
1. Contul curent	10
1.1. Balanța bunurilor și serviciilor	12
Casetă. Comerțul internațional cu servicii în funcție de caracteristicile entităților raportoare	25
1.2. Balanța veniturilor primare	30
1.3. Balanța veniturilor secundare	31
2. Contul de capital	33
3. Contul financiar	33
3.1. Investiții directe	34
3.2. Investiții de portofoliu	36
3.3. Alte investiții	37
B. Poziția investițională internațională și datoria externă	39
1. Poziția investițională internațională	39
1.1. Active externe	42
1.2. Pasive externe	44
2. Datoria externă	48
2.1. Datoria externă brută	48
2.2. Datoria externă netă	55
2.3. Evoluția indicatorilor de îndatorare	57
Secțiune statistică	59
Lista graficelor	72
Lista tabelelor	74

I. Contextul internațional¹

Creșterea economică globală s-a atenuat în anul 2022, în special în contextul războiului din Ucraina și al altor factori geopolitici care au creat incertitudine și au condus la accentuarea inflației și la îngreunarea accesului la finanțare. După ce în anul 2021 înregistrase un ritm de creștere de 6,3 la sută, producția globală a încetinit la 3,5 la sută în 2022, pe fondul unei volatilități accentuate a prețurilor materiilor prime și resurselor energetice, care a amplificat presiunile inflaționiste la nivel mondial, contribuind la reducerea venitului brut disponibil și determinând băncile centrale să recurgă la întărirea politicii monetare. Într-un mediu caracterizat de majorarea ratelor dobânzilor, de scăderea valorilor indicilor bursieri și de creșterea aversiunii față de risc, condițiile de finanțare s-au deteriorat. Încetinirea creșterii economice a determinat temperarea comerțului mondial, mai accentuată în a doua parte a anului, și reflectată, în special, de scăderea importurilor din economiile emergente.

Comerțul mondial cu bunuri și servicii a crescut cu 5,1 la sută, după ce înregistrase un avans cu 10,9 la sută în anul 2021, decelerarea fiind mai pronunțată în comerțul cu bunuri față de cel cu servicii. Pe ansamblul economiei mondiale, rata șomajului a atins 5,8 la sută², în scădere de la 6,2 la sută în anul precedent, rata de ocupare a forței de muncă rămânând însă sub nivelul anterior pandemiei.

Rata medie anuală a inflației³ a crescut de la 4 la sută în 2021 la 9,6 la sută în anul 2022, pe fondul majorării prețurilor internaționale ale mărfurilor, dar și al presiunilor salariale determinate de oferta de forță de muncă inferioară cererii, decalaj care s-a menținut în pofida încetinerii activității economice globale. Prețul mediu spot al țigărilor⁴ a crescut cu 56,3 la sută în anul 2022, majorare comparabilă cu cea înregistrată în anul anterior, în timp ce prețurile materiilor prime⁵ au crescut cu 21,2 la sută (22,2 la sută în anul 2021).

Economia Statelor Unite ale Americii, care în anul 2022 deținea 15,5 la sută din PIB mondial⁶, a crescut în anul 2022 cu 2,6 la sută, coborând de la o majorare cu 5,6 la sută în anul 2021, pe fondul temperării consumului privat și al scăderii investițiilor și consumului public. Condițiile înregistrate pe piața forței de muncă s-au ameliorat ușor, rata șomajului scăzând până la 3,6 la sută la sfârșitul anului, de la 4,8 la sută în anul precedent. Rata medie anuală a inflației pentru anul 2022 a fost de 8 la sută (comparativ cu 4,7 la sută în anul anterior). Deficitul bugetului federal a coborât la 3,7 la sută din PIB (11,6 la sută în anul anterior), iar datoria publică s-a redus cu aproximativ 5 puncte procentuale, până la 121,3 la sută din PIB. Deficitul contului curent s-a majorat de la 3,6 la sută din PIB la 3,8 la sută.

¹ BCE – Raport anual 2022, Economic bulletin No. 7/2023; FMI – World Economic Outlook (octombrie 2023).

² Statista.com

³ Valori aferente țărilor din Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE).

⁴ Determinat ca medie între cotațiile UK Brent, Dubai Fateh și West Texas Intermediate, exprimate în euro.

⁵ Exprimate în euro; exclusiv resurse energetice.

⁶ PIB calculat pe baza parității puterii de cumpărare, pentru asigurarea comparabilității între țări.

China, cu 18,4 la sută din PIB mondial, și-a redus ritmul de creștere economică, acesta ajungând la 3 la sută, de la 8,4 la sută în anul 2021. Inflația s-a accentuat ușor, prețurile de consum urcând cu 1,9 la sută, comparativ cu 0,9 la sută în anul anterior. Excedentul contului curent și-a majorat ponderea în PIB cu 0,2 puncte procentuale, până la 2,2 la sută.

Economia zonei euro⁷ a înregistrat o creștere cu 3,3 la sută în 2022 (comparativ cu 5,6 la sută în anul 2021), susținută de cererea internă, dar limitată de reducerea cererii externe. La nivel de țară performanțele economice au variat, depinzând de impactul redeschiderii sectorului serviciilor și de expunerea față de implicațiile războiului din Ucraina. Cererea internă a contribuit cu 3,5 puncte procentuale la avansul economic al zonei euro, în special prin majorarea consumului privat (reprezentând 2,2 puncte procentuale din creșterea PIB), dar și prin investiții și consum guvernamental. Consumul privat, principalul contributor la creșterea venitului brut disponibil, s-a majorat cu 4,3 la sută, pe fondul menținerii unor condiții favorabile pe piața forței de muncă și al unui nivel confortabil al economiilor deținute de gospodăriile populației. Consumul guvernamental, mai mare cu 1,3 la sută față de anul precedent, a contribuit cu 0,3 puncte procentuale la creșterea economică. Investițiile au crescut cu 2,8 la sută comparativ cu anul precedent, contribuind cu 0,6 puncte procentuale la avansul PIB, dar reprezentând un domeniu destul de afectat de majorarea prețurilor resurselor energetice și a costurilor de finanțare. Investițiile imobiliare, în special cele din segmentul rezidențial, s-au menținut peste nivelul pre-pandemic, înregistrând și o ușoară creștere față de anul 2021, în pofida unor dificultăți privind aprovizionarea cu materiale și disponibilitatea forței de muncă, cererea fiind susținută, îndeosebi în prima parte a anului, de măsuri fiscale stimulative și de un nivel încă ridicat al economiilor acumulate de populație în perioada pandemiei. Cererea externă, măsurată prin exportul net de bunuri și servicii, a avut o contribuție negativă la creșterea PIB (-0,4 puncte procentuale), după ce în anul anterior înregistrase o contribuție pozitivă (0,7 puncte procentuale), importurile fiind majorate de prețurile resurselor energetice, iar exporturile fiind limitate de restrângerea cererii externe. Din perspectivă sectorială, serviciile din domeniile comerț, transport, hoteluri și restaurante au contribuit în cea mai mare măsură la creșterea PIB (cu 1,4 puncte procentuale), fiind urmate de serviciile profesionale și de afaceri (0,5 puncte procentuale), în timp ce industria și alte categorii de servicii au avut contribuții între 0,1 puncte procentuale și 0,4 puncte procentuale.

Rata medie anuală a inflației în zona euro, măsurată prin indicele armonizat al prețurilor de consum (IAPC), a urcat la 8,4 la sută, de la 2,6 la sută în anul 2021, în condițiile creșterii prețurilor resurselor energetice și ale produselor alimentare, dar și pe fondul deprecierii monedei euro. Piața forței de muncă a continuat să se amelioreze în anul 2022, numărul persoanelor ocupate crescând cu 2,3 la sută, ceea ce s-a reflectat și în coborârea ratei șomajului⁸ cu 1 punct procentual, până la 6,8 la sută.

⁷ Cele 19 state membre ale UE aflate în zona euro la sfârșitul anului 2022: Austria, Belgia, Cipru, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Țările de Jos, Portugalia, Spania, Slovacia și Slovenia.

⁸ Conform metodologiei Biroului Internațional al Muncii (BIM).

Deficitul bugetar al zonei euro a continuat să se restrângă (de la 5,2 la sută din PIB în anul 2021 la 3,6 la sută din PIB în 2022⁹), în condițiile în care impactul retragerii ultimelor măsuri de sprijin adoptate în contextul pandemiei a fost mai mare decât cel al sprijinului fiscal introdus pentru compensarea creșterii prețurilor resurselor energetice. Efectul cumulat al acestora s-a concretizat în reducerea ponderii cheltuielilor bugetare în PIB de la 52,2 la sută la 50,5 la sută, în timp ce ponderea veniturilor bugetare în PIB a fost similară celei din anul precedent (aproximativ 47 la sută). Deficitul bugetar s-a redus în anul 2022 în majoritatea statelor membre ale zonei euro (cu excepția Luxemburgului), patru state reușind să-l coboare sub pragul de 3 la sută din PIB (Germania, Grecia, Slovenia și Slovacia). Rata datoriei publice a zonei euro a scăzut cu 3,8 puncte procentuale față de anul precedent, până la 91 la sută din PIB, în 12 dintre statele zonei euro depășindu-se valoarea de referință de 60 la sută din PIB și situându-se peste nivelul de 100 la sută în Grecia, Italia, Portugalia, Spania, Franța și Belgia.

Contul curent agregat al zonei euro s-a încheiat cu un deficit de 93 miliarde euro (0,7 la sută din PIB), comparativ cu un excedent de 289 miliarde euro (2,3 la sută din PIB) în anul 2021, în contextul transformării excedentului balanței bunurilor în deficit și al comprimării surplusului înregistrat de balanța veniturilor primare.

Țările membre ale Uniunii Europene din afara zonei euro¹⁰ au consemnat o creștere economică de 3,8 la sută în anul 2022 (comparativ cu 6,5 la sută în 2021), bazată în special pe investiții și pe consum privat. Tendința descendentă a provenit de la toate statele din acest grup, ratele de creștere fiind cuprinse între 2,4 la sută în Cehia și 6,3 la sută în Croația. Rata medie anuală a inflației s-a majorat în toate statele, ajungând pe ansamblul grupului de țări până la 10,2 la sută (4,1 la sută în 2021).

Situația fiscală s-a ameliorat în anul 2022 în șapte din cele opt state membre ale UE din afara zonei euro (excepție făcând Polonia), în cea mai mare parte datorită restrângerii cheltuielilor bugetare, în timp ce în Bulgaria și România tendința a fost imprimată de majorarea veniturilor bugetare. Pe ansamblu, ponderea deficitului bugetar în PIB a fost de 1,8 la sută (1,9 la sută în anul anterior), Bulgaria situându-se ușor sub valoarea de referință de 3 la sută din PIB, iar Suedia și Croația înregistrând chiar mici excedente. Ponderea datoriei publice în PIB s-a redus cu 3,3 puncte procentuale, până la 42,7 la sută, trendul descrescător fiind observat în șapte din cele opt state (excepție făcând Cehia). Croația și Ungaria au continuat să se situeze peste pragul de 60 la sută stabilit drept criteriu de la Maastricht.

Excedentul contului curent a marcat o deteriorare pe ansamblul țărilor membre ale UE din afara zonei euro comparativ cu anul 2021, ajungând la 0,1 la sută din PIB în 2022 față de 1,3 la sută în anul anterior, determinată fie de adâncirea deficitelor, fie de transformarea excedentelor în deficit, în șase state, dar fiind limitată de ameliorarea

⁹ Eurostat, Newsrelease Euroindicators 118/2023: „Provision of deficit and debt data for 2022” – second notification, 23 octombrie 2023.

¹⁰ Referirea vizează cele opt state membre ale UE aflate în afara zonei euro la sfârșitul anului 2022: Bulgaria, Cehia, Croația, Danemarca, Polonia, România, Suedia și Ungaria.

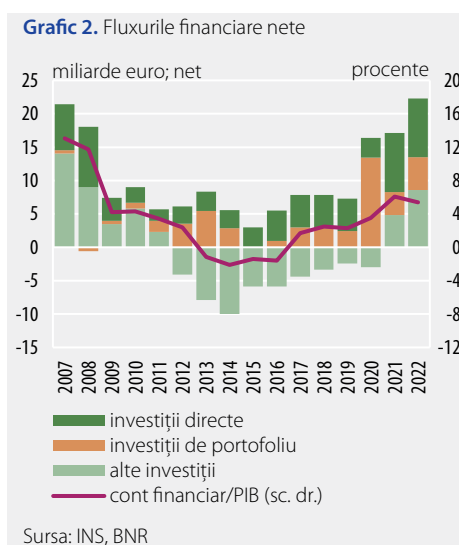
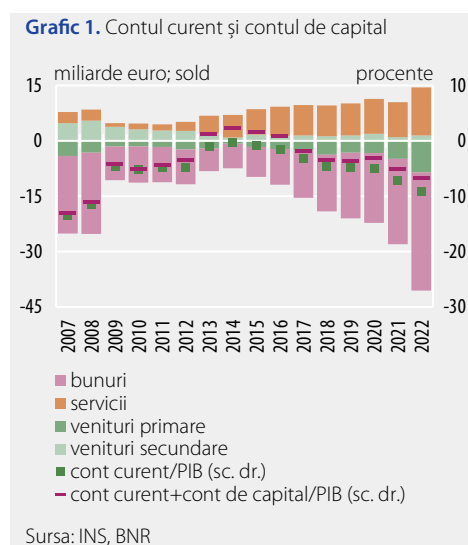

înregistrată de Danemarca și Bulgaria. Scăderea excedentului de cont curent s-a produs preponderent pe fondul accentuării deficitului balanței bunurilor. Excedentul agregat al contului de capital s-a redus ușor în termeni relativi, de la 0,9 la sută la 0,7 la sută din PIB, scăderea fiind limitată de evoluțiile favorabile înregistrate de România, Bulgaria și Croația. Investițiile directe au înregistrat pe ansamblul celor opt state intrări nete de 38,9 miliarde euro, reprezentând 1,6 la sută din PIB (comparativ cu 0,9 la sută din PIB în anul 2021), trendul ascendent fiind imprimat de Danemarca, Cehia și Bulgaria. Investițiile de portofoliu au înregistrat intrări nete de aproximativ 16 miliarde euro (0,7 la sută din PIB, comparativ cu ieșiri nete de 3,5 la sută din PIB în 2021), orientate către Suedia, România, Ungaria și Polonia. Componenta alte investiții (în principal împrumuturi și depozite) a consemnat influxuri nete de aproximativ 13 miliarde euro, respectiv 0,5 la sută din PIB (față de 1,9 la sută din PIB în 2021).

II. Evoluția balanței de plăți și a poziției investiționale internaționale a României în anul 2022

A. Balanța de plăți

Într-un context mondial caracterizat de comprimarea cererii externe și de creșterea prețurilor resurselor energetice și ale materiilor prime, anul 2022 a marcat continuarea tendinței de adâncire a deficitului de cont curent care a caracterizat ultimii opt ani, cu excepția anului 2020 – influențat de contextul special al pandemiei COVID-19. În condițiile creșterii mai rapide a deficitului de cont curent decât a excedentului contului de capital, soldul cumulat al acestora și-a continuat avansul în teritoriul negativ (Grafic 1).

Și în anul analizat, ritmul de creștere a deficitului de cont curent a rămas ridicat (aproape 50 la sută), dar s-a atenuat față de anul anterior (60,3 la sută), în timp ce excedentul contului de capital și-a accelerat ritmul, de la 25,5 la sută la 33,7 la sută. Pe ansamblu, contul curent și contul de capital au cumulat un deficit de 19 miliarde euro. Aproximativ 87 la sută din deficitul contului curent (22,7 miliarde euro) și peste 95 la sută din excedentul contului de capital (6,7 miliarde euro) au provenit din tranzacții cu statele Uniunii Europene. Din deficitul de cont curent consemnat cu țările UE, cel înregistrat cu zona euro (ZE¹¹) a reprezentat aproximativ 57 la sută (12,9 miliarde euro; Tabel 1).

Contul financiar (Grafic 2) a înregistrat, pentru al șaselea an consecutiv, fluxuri nete pozitive, care au atins 15,4 miliarde euro, în creștere în valoare absolută cu 4,7 la sută față de anul anterior, dar în scădere ca pondere în PIB, de la 6,1 la sută la 5,4 la sută.

¹¹ Nu include instituțiile europene.

Similar anului 2021, acestea s-au concretizat în acumulare netă de pasive de natura investițiilor directe, de portofoliu și a altor investiții. Din perspectiva structurii geografice, contul financiar a fost influențat, ca și contul curent și cel de capital, de relația cu Uniunea Europeană.

Tabel 1. Balanța de plăți cu Uniunea Europeană și zona euro în anul 2022

milioane euro

	Total	din care:			
		UE	EUE	ZE	EZE
Contul curent	-26 040	-22 662	-3 378	-12 857	-13 183
Bunuri	-32 047	-23 093	-8 954	-12 498	-19 549
Servicii	13 073	7 201	5 871	6 838	6 235
Venituri primare	-8 513	-7 348	-1 165	-8 374	-138
Venituri secundare	1 447	578	869	1 178	269
Contul de capital	7 008	6 677	332	-204	7 213
Contul financiar, din care:	-15 391	-13 065	-2 326	-9 592	-5 799
Investiții directe	-8 807	-8 987	180	-8 442	-365
Active	2 090	722	1 368	802	1 288
Pasive	10 896	9 709	1 188	9 244	1 653
Investiții de portofoliu	-4 942	-2 227	-2 714	-2 059	-2 883
Active	1 470	738	732	491	979
Pasive	6 412	2 965	3 447	2 550	3 862
Derivate financiare	353	7	347	-5	358
Alte investiții	-8 569	-7 124	-1 445	-3 653	-4 916
Active	-1 166	-1 031	-135	-1 397	232
Pasive	7 404	6 094	1 310	2 256	5 148

Notă: EUE – statele din afara UE; EZE – statele din afara zonei euro.

1. CONTUL CURENT

În anul 2022, balanța de plăți a României a consemnat un sold negativ al contului curent de 26 040 milioane euro, comparativ cu 17 473 milioane euro în 2021. Ponderea deficitului contului curent în PIB¹² a fost de 9,1 la sută, comparativ cu 7,2 la sută în anul precedent (Tabel 2), creșterea cu 1,9 puncte procentuale provenind preponderent din majorarea deficitului înregistrat de balanța bunurilor (în creștere cu 1,7 puncte procentuale din PIB).

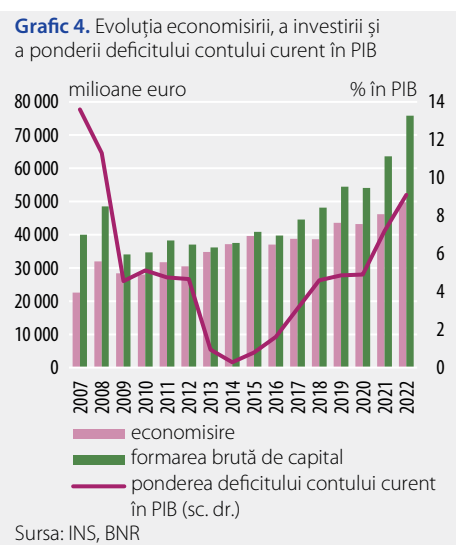
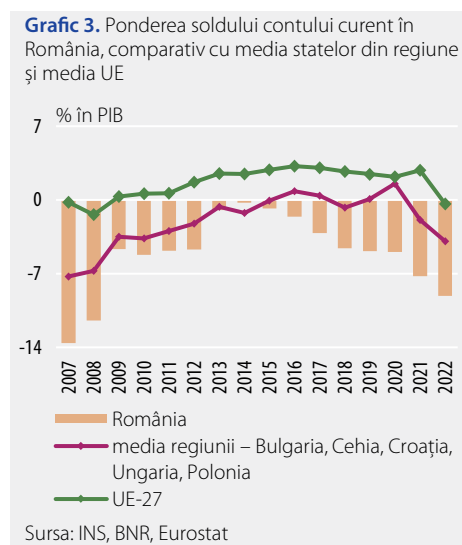
Tabel 2. Contribuția componentelor la evoluția deficitului contului curent

pondere în PIB (%)

	Cont curent	Bunuri	Servicii	Venituri primare	Venituri secundare
2022	-9,1	-11,2	4,6	-3,0	0,5
2021	-7,2	-9,5	3,9	-2,0	0,4
Diferențe (pp)	-1,9	-1,7	0,7	-1,0	0,1

¹² Sursa: INS (pentru PIB – date definitive pentru anul 2021 și date provizorii pentru 2022).

De altfel și Uniunea Europeană a încheiat anul 2022 cu deficit de cont curent, pentru prima dată după criza financiară din 2008, iar toate statele din Europa Centrală și de Est¹³ au înregistrat deficite de cont curent în creștere față de anul anterior (Grafic 3), resimțind efectul nefavorabil al evoluției prețurilor internaționale ale materiilor prime și ale resurselor energetice. Ca și în România, deficitul balanței bunurilor deține ponderea predominantă în cel al contului curent atât pe ansamblul celorlalte cinci țări din Europa Centrală și de Est, cât și în Bulgaria, Croația și Ungaria, în timp ce în Cehia și Polonia, sursa principală o constituie deficitul veniturilor primare. Toate statele analizate au înregistrat contribuții pozitive și în creștere față de anul anterior ale balanței serviciilor, care au limitat deteriorarea contului curent.

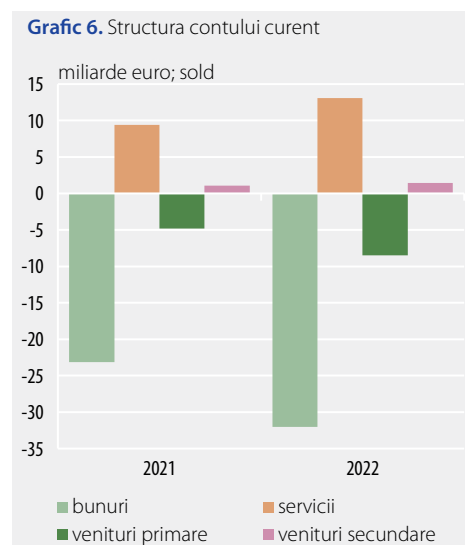
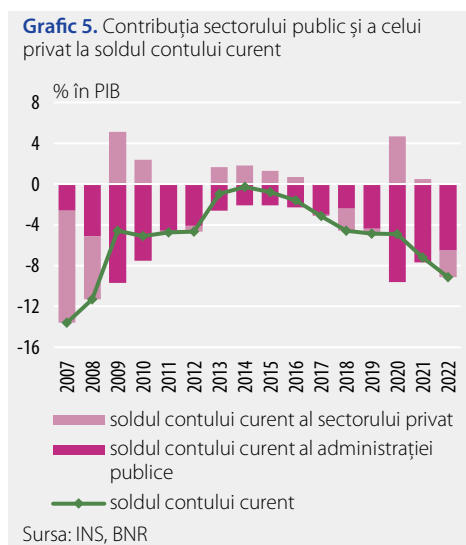

Din perspectiva evoluției soldului contului curent ca reflectare a economisirii și investiției la nivel național¹⁴ (Grafic 4), se observă că accentuarea deficitului contului curent cu 1,9 puncte procentuale din PIB în anul 2022 s-a produs în esență din reducerea ponderii economisirii în PIB, combinată cu o ușoară creștere a ponderii investițiilor în PIB.

Din perspectiva contribuției sectoarelor public și privat la structura și evoluția contului curent (Grafic 5) se observă că în anul 2022 deficitul contului curent al sectorului public s-a diminuat, dar restrângerea a fost insuficientă pentru a contrabalansa transformarea excedentului sectorului privat, din perioada anterioară, în deficit (pe fondul scăderii economisirii), astfel încât deficitul total de cont curent s-a accentuat.

¹³ Bulgaria, Cehia, Croația, Ungaria și Polonia

¹⁴ Soldul contului curent egalează diferența dintre economisire (calculată ca venit național brut disponibil minus consum final) și investiții (aproximate prin formarea brută de capital).

Evoluția contului curent și a componentelor sale în anul 2022 (Grafic 6) relevă accentuarea deficitului balanței bunurilor cu 38,6 la sută față de anul anterior, pe fondul unui ritm mai accelerat de creștere a importurilor comparativ cu exporturile, în contextul majorării prețurilor internaționale ale resurselor energetice și ale materiilor prime. Balanța serviciilor a înregistrat un excedent cu aproape 40 la sută mai mare față de cel din anul 2021, în condițiile în care creșterea deficitului serviciilor de turism, asociată intensificării călătoriilor internaționale, a fost compensată de consolidarea excedentelor specifice serviciilor informatice și serviciilor de transport. Veniturile primare au înregistrat o creștere cu peste 75 la sută a deficitului, având drept cauză principală majorarea profitului reinvestit în companiile investiție directă din România, dar și a dividendelor cuvenite investitorilor străini. Surplusul veniturilor secundare s-a majorat cu aproximativ 35 la sută, acestea fiind favorizate de influxurile de fonduri europene de natura transferurilor curente (în principal Fondul Social European – FSE) și de transferurile efectuate de românii din străinătate.

1.1. Balanța bunurilor și serviciilor

În anul 2022, balanța bunurilor și serviciilor (Tabel 3) a înregistrat un deficit de 19 miliarde euro, în creștere cu 38,5 la sută față de valoarea consemnată în anul precedent, ca efect al majorării deficitului rezultat din comerțul cu bunuri. Indicatorii derivați prezentați în Tabelul 3 oferă o imagine mai fidelă a influenței comerțului internațional cu bunuri și servicii asupra economiei României.

Balanța consolidată a bunurilor și serviciilor a consemnat o creștere a deficitului mai mare decât cea a volumului cumulat al exporturilor și importurilor, evoluția combinată a celor doi indicatori fiind reflectată de reducerea soldului normalizat. Deteriorarea balanței bunurilor, insuficient contracarată de îmbunătățirea balanței serviciilor, a condus la o ușoară scădere a gradului de acoperire a importurilor prin exporturi, în timp ce intensificarea comerțului internațional cu bunuri și servicii s-a reflectat în creșterea gradului de deschidere a economiei. Exportul de bunuri și servicii a înregistrat o majorare a ponderii în PIB, susținută de cererea externă, dar influențată și de evoluția ascendentă a prețurilor internaționale. Simultan, a continuat să crească

dependența consumului intern de importul de bunuri și servicii (majorarea indicelui de penetrare a importurilor), care s-a reflectat și în creșterea mai accentuată a importurilor față de a PIB (indicată de valoarea supraunitară a propensiunii marginale a importurilor), dar într-un ritm mai redus decât în anul anterior. Evoluția indicelui Herfindahl-Hirschman reflectă concentrarea exportului asupra unui număr relativ mai mic de parteneri externi comparativ cu anul anterior (creșterea indicelui), în timp ce la import acesta indică un număr mai mare de parteneri externi (scăderea indicelui).

Tabel 3. Balanța bunurilor și serviciilor (balanța comercială)

	2021	2022
	milioane euro	
Exportul de bunuri și servicii	98 079	122 953
Importul de bunuri și servicii	111 780	141 928
Soldul balanței comerciale	-13 702	-18 975
	procente/indici	
Soldul normalizat al balanței comerciale*	-0,0653	-0,0716
Gradul de acoperire a importurilor prin exporturi** (%)	87,7	86,6
Gradul de deschidere a economiei*** (%)	86,8	92,7
Indicele de propensiune a exportului**** (%)	40,6	43,0
Indicele de penetrare a importurilor***** (%)	58,3	62,0
Indicele de propensiune marginală a importurilor*****	1,3	1,2
Indicele Herfindahl-Hirschman privind concentrarea geografică a exporturilor*****	0,0682	0,0695
Indicele Herfindahl-Hirschman privind concentrarea geografică a importurilor*****	0,0686	0,0624
*) raportul între soldul balanței comerciale și valoarea totală a schimburilor comerciale internaționale (export și import de bunuri și servicii)		
**) raportul între valoarea exporturilor și valoarea importurilor		
***) raportul între valoarea schimburilor comerciale internaționale și valoarea produsului intern brut		
****) raportul între valoarea exportului și valoarea produsului intern brut. Reflectă încrederea de care se bucură producătorii autohtoni pe piețele internaționale		
*****) raportul între valoarea importului și valoarea consumului intern. Reflectă măsura în care cererea internă este acoperită prin importuri		
*****) raportul între creșterea importului și cea a produsului intern brut. Reflectă măsura în care importurile sunt stimulate de creșterea veniturilor		
*****) suma pătratelor ponderilor țărilor parteneri în total; poate lua valori între 0 și 1. Cu cât valoarea este mai apropiată de 0, dependența de schimburile comerciale cu un număr redus de țări parteneri este mai mică		
Sursa: INS, calcule BNR		

1.1.1. Balanța bunurilor¹⁵

În anul 2022, soldul negativ al balanței bunurilor a fost de 32 047 milioane euro, în creștere cu 38,6 la sută față de anul precedent, exporturile și importurile majorându-se cu 22,5 la sută, respectiv cu 26,5 la sută. Pondere deficitului balanței bunurilor în PIB a crescut cu 1,7 puncte procentuale, până la 11,2 la sută (Tabel 4).

¹⁵ Conform metodologiei BPM6, balanța bunurilor nu include bunurile pentru prelucrare, pentru care nu are loc schimbul de proprietate, prin aceasta fiind diferită de comerțul internațional cu bunuri compilat și publicat de Institutul Național de Statistică în conformitate cu metodologia specifică elaborată de Eurostat.

Tabel 4. Balanța bunurilor			
	2021	2022	Diferențe (+/-)
	milioane euro		
Export (FOB), din care:	70 196	86 017	15 821
Mărfuri generale	70 042	85 798	15 756
Merchanting – export net	154	219	65
Import (FOB)	93 318	118 064	24 746
Sold balanță bunuri (FOB/FOB)	-23 122	-32 047	-8 925
PIB	241 665	285 873	x
Sold cont curent	-17 473	-26 040	-8 567
	procente	puncte procentuale	
Pondere exportului în PIB	29,0	30,1	1,1
Pondere importului în PIB	38,6	41,3	2,7
Pondere soldului balanței bunurilor în PIB	-9,6	-11,2	-1,6
Gradul de acoperire a importurilor prin exporturi (FOB/FOB)	75,2	72,9	-2,3
Gradul de deschidere a economiei: (export+import)/PIB	67,7	71,4	3,7

Sursa: INS, calcule BNR

În decursul anului 2022, cel mai ridicat nivel al deficitului bunurilor s-a înregistrat în luna octombrie (3 277 milioane euro), iar cel mai redus în ianuarie (1 898 milioane euro).

Analiza în structură a soldului balanței bunurilor, pe cele opt grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat, relevă deficite la: produse chimice și plastice (11 739 milioane euro), produse minerale (7 605 milioane euro), metale comune (3 485 milioane euro), mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport (3 064 milioane euro), textile, confecții, încălțăminte (2 873 milioane euro), produse agroalimentare (919 milioane euro) și alte mărfuri (3 025 milioane euro), respectiv excedent la produse din lemn, hârtie (444 milioane euro)¹⁶.

Pe zone geografice, deficitul balanței bunurilor a fost generat în proporție de 72,1 la sută de comerțul intracomunitar, comerțul extracomunitar având o influență de 27,9 la sută.

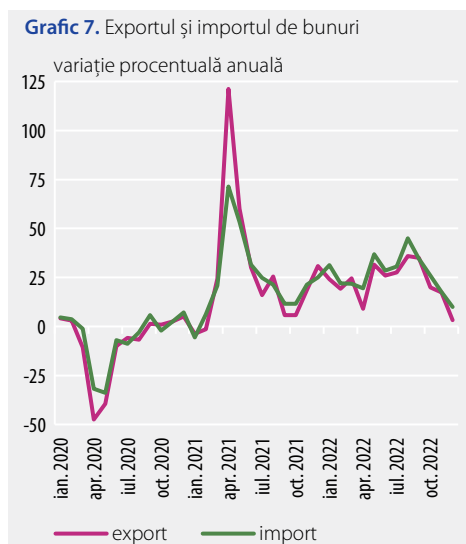
Gradul de acoperire a importurilor prin exporturi s-a redus cu 2,3 puncte procentuale, până la 72,9 la sută, iar gradul de deschidere a economiei a crescut cu 3,7 puncte procentuale, până la 71,4 la sută.

Exportul de bunuri a însumat 86 017 milioane euro, în creștere cu 22,5 la sută față de anul 2021, fiind influențat pozitiv atât de evoluția cererii externe, cât și cea a prețurilor internaționale. În valoare absolută, exportul a fost mai mare cu 15 821 milioane euro față de anul 2021, majorându-și ponderea în PIB cu 1,1 puncte procentuale, până la 30,1 la sută. Cel mai mic nivel al exportului din anul 2022 s-a înregistrat în luna decembrie (6 289 milioane euro), cel mai mare nivel lunar (8 076 milioane euro) fiind consemnat în septembrie. Media lunară realizată la export a fost de 7 168 milioane euro, cu 1 318 milioane euro mai mare decât în anul precedent.

¹⁶ Diferența dintre suma componentelor (32 266 milioane euro) și valoarea soldului bunurilor din Tabelul 4 (32 047 milioane euro) se regăsește în excedentul înregistrat la merchanting (219 milioane euro).

Importul de bunuri (FOB) a atins 118 064 milioane euro, în creștere cu 26,5 la sută față de anul 2021, respectiv cu 24 746 milioane euro. Ponderea importului de bunuri în PIB s-a majorat cu 2,7 puncte procentuale, ajungând la 41,3 la sută. Cel mai redus nivel al importului din anul 2022 s-a înregistrat în luna aprilie (9 013 milioane euro), iar cel mai ridicat în septembrie (10 843 milioane euro). Media lunară realizată la

import a fost de 9 839 milioane euro, cu 2 063 milioane euro peste nivelul anului precedent.

Variația exportului lunar față de luna corespunzătoare din anul precedent (Grafic 7) s-a menținut în teritoriul pozitiv, cu vârfuri în lunile mai, august și septembrie, corelate cu evoluția producției din industria prelucrătoare – principalul furnizor al exporturilor, care, în aceleași perioade, au înregistrat cele mai mari creșteri anualizate. În contextul dependenței exporturilor de importuri, variațiile anuale ale acestora au urmat același trend.

Structura și orientarea geografică ale exportului de bunuri

a) Structura exportului de bunuri

În anul 2022, exportul de bunuri a fost generat în principal de industria prelucrătoare, care a furnizat 85,5 la sută din exporturile totale (Tabel 5). Ramurile industriei prelucrătoare care au furnizat exporturi substanțiale au fost: industria autovehiculelor de transport rutier (17,5 la sută din exportul total al anului 2022), industria de echipamente electrice (12,4 la sută), industria de mașini, utilaje și echipamente (8,1 la sută), industria metalurgică (6,6 la sută), industria calculatoarelor și produselor electronice și optice (5,8 la sută). Împreună, cele cinci activități au furnizat 50,4 la sută din exporturile României în anul 2022, comparativ cu 53,9 la sută în anul precedent. Toate domeniile menționate au înregistrat creșteri în valoare absolută, dar acestea au fost insuficiente pentru a se reflecta în majorarea ponderii în exportul total.

Tabel 5. Exportul de bunuri pe activități ale economiei naționale*

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2021	2022	2022/2021	2021	2022
Total	70 196	86 017	122,5	100,0	100,0
Mărfuri generale	70 042	85 798	122,5	99,8	99,7
Agricultură, silvicultură, pescuit	5 909	7 144	120,9	8,4	8,3
Industria extractivă	385	1 647	427,8	0,5	1,9
Industria prelucrătoare, din care:	61 955	73 582	118,8	88,3	85,5
Autovehicule de transport rutier	13 045	15 053	115,4	18,6	17,5
Echipamente electrice	8 844	10 633	120,2	12,6	12,4
Mașini, utilaje și echipamente	6 644	7 001	105,4	9,5	8,1

continuare

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2021	2022	2022/2021	2021	2022
Produse ale industriei metalurgice	4 868	5 639	115,8	6,9	6,6
Calculatoare și produse electronice și optice	4 400	4 989	113,4	6,3	5,8
Produse din cauciuc și mase plastice	3 773	4 692	124,4	5,4	5,5
Produse de cocserie; produse obținute din prelucrarea țițeiului	1 763	3 754	212,9	2,5	4,4
Substanțe și produse chimice	2 502	3 025	120,9	3,6	3,5
Produse alimentare	2 100	3 013	143,5	3,0	3,5
Mobilă	2 149	2 499	116,3	3,1	2,9
Produse rezultate din prelucrarea lemnului (exclusiv mobilier)	2 188	2 357	107,7	3,1	2,7
Produse ale industriei construcțiilor metalice	2 024	2 337	115,5	2,9	2,7
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	587	1 832	312,1	0,8	2,1
Alte produse neclasificate în altă parte	1 206	1 593	132,1	1,7	1,9
Merchanting** – export net	154	219	142,2	0,2	0,3

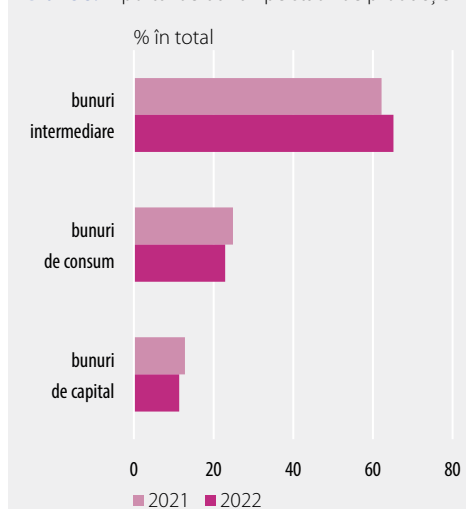
*) grupare pe baza Clasificării produselor și serviciilor asociate activităților (CPA 2015 – INS)

**) bunuri cumpărate de rezidenți de la nerezidenți și vândute ulterior altor nerezidenți, fără ca bunurile să se deplaseze pe teritoriul țării (Sursa: BNR)

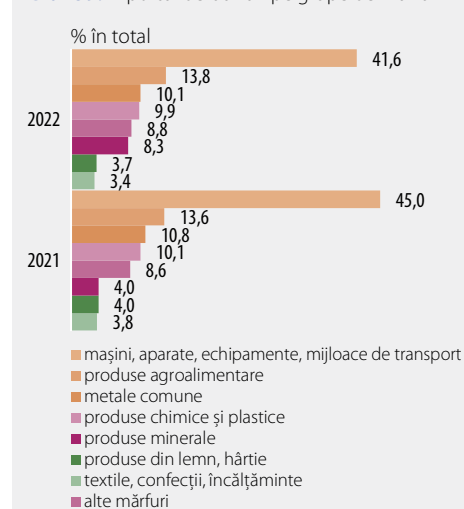
Sursa: INS, calcule BNR

Din punctul de vedere al utilizării bunurilor exportate (Grafic 8), cele mai multe exporturi ale anului 2022, respectiv 65 la sută din total, au constat în bunuri destinate consumului intermediar (în special grâu, porumb, produse petroliere, energie electrică, gaze naturale, subansamble, piese și accesorii, materii prime brute și materii prime cu grad redus de prelucrare destinate industriei).

Grafic 8. Exportul de bunuri pe stadii de producție

Grafic 9. Exportul de bunuri pe grupe de mărfuri

Aproximativ 12 la sută din exporturi au reprezentat bunuri de capital (aparate telefonice, pompe de aer sau de vid, pompe pentru lichide, contoare, transformatoare electrice, instrumente și aparate pentru reglare sau control automat, motoare și generatoare electrice, instrumente și aparate pentru analize fizice sau chimice), iar circa 23 la sută au fost destinate consumului final (automobile, produse farmaceutice, produse din tutun, mobilier, frigidere, cosmetice, produse de igienă, confecții, încălțăminte).

Structura exporturilor conform Nomenclatorului Combinat relevă faptul că trei grupe de mărfuri și-au majorat contribuția la export față de anul precedent (Grafic 9): produse minerale (cu 4,3 puncte procentuale), produse agroalimentare (cu 0,2 puncte procentuale) și alte mărfuri (cu 0,2 puncte procentuale), celelalte cinci grupe înregistrând pierderi de pondere: mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport (-3,4 puncte procentuale), metale comune (-0,7 puncte procentuale), textile, confecții, încălțăminte (-0,4 puncte procentuale), produse din lemn, hârtie (-0,3 puncte procentuale), produse chimice și plastice (-0,2 puncte procentuale).

Analizând grupele de mărfuri din Nomenclatorul Combinat la un nivel mai detaliat, se observă că au crescut îndeosebi exporturile de: produse petroliere, energie electrică, gaz de sondă, autoturisme, accesorii auto, anvelope, suporturi pentru distribuirea electricității, grâu, fire, cabluri și alte conductoare electrice, tuburi, țevi, care au adus un surplus de export față de anul 2021 de 8,2 miliarde euro, peste trei pătrimi din acesta provenind din creșterea prețurilor internaționale și aproape o pătrime din sporul de volum (Tabel 6).

Tabel 6. Principalele categorii de mărfuri care au înregistrat creșteri ale exportului

	milioane euro			
	Valoarea exportului în 2022	Creștere față de 2021	Influențe din volum	Influențe din preț
Produse petroliere	3 356	1 794	343	1 451
Energie electrică	1 784	1 223	134	1 089
Gaz de sondă și alte hidrocarburi gazoase	1 553	1 223	90	1 133
Autoturisme și alte autovehicule de transport persoane	5 835	1 106	1 032	74
Părți și accesorii de autovehicule	6 234	748	236	512
Anvelope noi	2 110	503	102	401
Suporturi pentru distribuirea electricității	2 954	474	256	218
Grâu	1 969	427	-280	707
Fire, cabluri și alte conductoare electrice	3 375	388	23	365
Tuburi, țevi din fier sau oțel	895	342	1	341

Notă: Inclusiv modificările de structură; calcule pe baza datelor privind valoarea și cantitatea bunurilor exportate conform clasificării din Nomenclatorul Combinat, la nivel de 4 cifre, furnizate de INS.
Sursa: INS, calcule BNR

b) Orientarea geografică a exportului de bunuri

Exportul intracomunitar s-a situat în anul 2022 la 61 993 milioane euro, în creștere cu 22,6 la sută față de anul precedent (Tabel 7). Ponderea exportului intracomunitar în total exporturi a fost de 72,1 la sută, comparabilă cu cea înregistrată în 2021 pe total, dar cu modificări de structură, în sensul reducerii ponderii exportului destinat zonei euro (Germania, Italia, Franța), concomitent cu creșterea ponderii exportului către statele UE din afara zonei euro (Ungaria).

Tabel 7. Exportul de bunuri pe grupe de țări

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2021	2022	2022/2021	2021	2022
Total	70 196	86 017	122,5	100,0	100,0
1. Export intracomunitar, din care:	50 547	61 993	122,6	72,0	72,1
1.1. Zona euro, din care:	37 096	44 293	119,4	52,8	51,5
Germania	14 393	17 206	119,5	20,5	20,0
Italia	6 174	7 268	117,7	8,8	8,4
Franța	4 544	5 248	115,5	6,5	6,1
Țările de Jos	2 471	3 117	126,1	3,5	3,6
1.2. Extra zona euro, din care:	13 451	17 700	131,6	19,2	20,6
Ungaria	4 131	6 645	160,9	5,9	7,7
Bulgaria	2 910	3 547	121,9	4,1	4,1
Polonia	2 936	3 453	117,6	4,2	4,0
Cehia	2 236	2 517	112,6	3,2	2,9
2. Export extracomunitar, din care:	19 649	24 024	122,3	28,0	27,9
Turcia	2 617	2 734	104,5	3,7	3,2
Marea Britanie	2 098	2 413	115,0	3,0	2,8
Statele Unite ale Americii	1 535	2 173	141,6	2,2	2,5
Republica Moldova	1 131	2 034	179,8	1,6	2,4
Republica Serbia	1 012	1 524	150,6	1,4	1,8
Ucraina	506	1 337	264,2	0,7	1,6
China	1 125	1 065	94,7	1,6	1,2
Maroc	579	776	134,0	0,8	0,9
Egipt	782	766	98,0	1,1	0,9

Sursa: INS, calcule BNR

Exportul de bunuri extracomunitar a însumat 24 024 milioane euro, mai mult cu 22,3 la sută față de anul 2021, având o pondere de 27,9 la sută în exporturile de bunuri totale, similară celei din anul 2021.

Principalele 10 țări partenere la export, reprezentând 63,3 la sută din exportul total al anului 2022, au fost: Germania (20 la sută din total exporturi), Italia (8,4 la sută), Ungaria (7,7 la sută), Franța (6,1 la sută), Bulgaria (4,1 la sută), Polonia (4 la sută), Țările de Jos (3,6 la sută), Spania (3,3 la sută), Turcia (3,2 la sută), Cehia (2,9 la sută).

Structura și orientarea geografică ale importului de bunuri

a) Structura importului de bunuri

În anul 2022, majoritatea bunurilor importate au reprezentat produse ale industriei prelucrătoare (85,9 la sută din importurile totale, cu 4,5 puncte procentuale sub ponderea înregistrată în anul anterior – Tabel 8), constând în principal în: substanțe și produse chimice (9,6 la sută), calculatoare și produse electronice (9,1 la sută), autovehicule de transport rutier (8,9 la sută), mașini, utilaje și echipamente (7,9 la sută), echipamente electrice (7,6 la sută), produse metalurgice (6,7 la sută), produse alimentare (6,6 la sută).

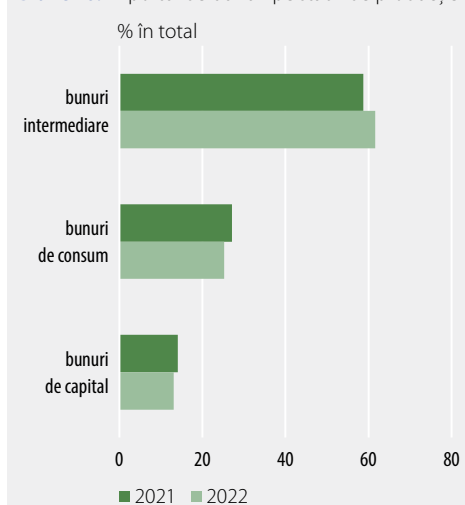
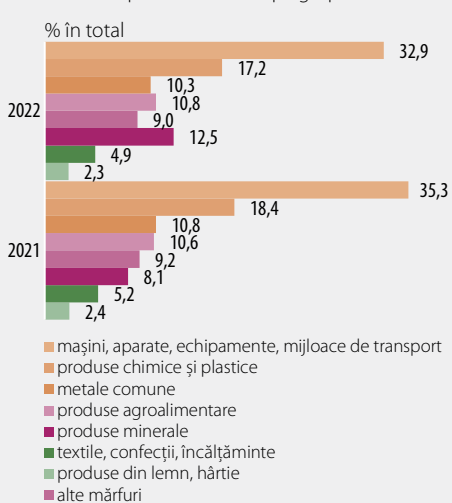
Tabel 8. Importul de bunuri pe activități ale economiei de proveniență*

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2021	2022	2022/2021	2021	2022
Total	93 318	118 064	126,5	100,0	100,0
Agricultură, silvicultură, pescuit	3 040	4 110	135,2	3,3	3,5
Industria extractivă	4 393	9 528	216,9	4,7	8,1
Industria prelucrătoare, din care:	84 401	101 367	120,1	90,4	85,9
Substanțe și produse chimice	9 121	11 337	124,3	9,8	9,6
Autovehicule de transport rutier, remorci și semiremorci	8 975	10 469	116,6	9,6	8,9
Calculatoare și produse electronice	8 451	10 695	126,6	9,1	9,1
Mașini, utilaje și echipamente	8 374	9 284	110,9	9,0	7,9
Echipamente electrice	7 864	8 936	113,6	8,4	7,6
Produse ale industriei metalurgice	6 255	7 936	126,9	6,7	6,7
Produse alimentare	6 029	7 760	128,7	6,5	6,6
Produse din cauciuc și mase plastice	4 242	4 773	112,5	4,5	4,0
Produse farmaceutice de bază și preparate farmaceutice	4 155	4 601	110,7	4,5	3,9
Produse ale industriei construcțiilor	3 954	4 326	109,4	4,2	3,7
Alte produse industriale neclasificate	3 019	4 006	132,7	3,2	3,4
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	999	2 492	249,4	1,1	2,1
Alte produse neclasificate în altă parte	485	567	116,9	0,5	0,5

*) grupare pe baza Clasificării produselor și serviciilor asociate activităților (CPA 2015 – INS)

Sursa: INS, calcule BNR

Clasificarea importurilor de bunuri pe stadii de producție (Grafic 10) relevă ponderea dominantă (61,6 la sută din importul total) a bunurilor intermediare, reprezentate în special de țigete brut, gaz de sondă, părți și accesorii de autovehicule, alte materii prime cu grad redus de prelucrare destinate industriei, subansamble, piese și accesorii, combustibili și lubrifianți. Bunurile de consum au reprezentat 25,2 la sută din totalul importurilor (medicamente, autoturisme, alimente și băuturi pentru consumul casnic, produse de uz casnic de folosință îndelungată), iar bunurile de capital aproximativ 13 la sută (instalații telefonice, mașini automate de prelucrare a datelor, autovehicule pentru transportul mărfurilor, centrifuge, pompe de aer sau de vid, instrumente și aparate pentru medicină, tractoare, motoare și generatoare electrice, pompe pentru lichide).

Grafic 10. Importul de bunuri pe stadii de producție

Grafic 11. Importul de bunuri pe grupe de mărfuri

Conform Nomenclatorului Combinat, importul de bunuri a fost reprezentat în proporție de peste 50 la sută de două grupe de mărfuri: mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport, respectiv produse chimice și plastice (Grafic 11).

Comparativ cu anul 2021, două grupe de mărfuri și-au majorat ponderea în importul total, înregistrând creșteri cuprinse între 0,2 puncte procentuale (produse agroalimentare) și 4,4 puncte procentuale (produse minerale), majorările fiind corelate cu evoluția prețurilor internaționale ale mărfurilor.

 Tabel 9. Principalele grupe de mărfuri care au înregistrat creșteri ale importului

	milioane euro			
	Valoarea importului în 2022	Creștere față de 2021	Influențe din volum	Influențe din preț
Petrol brut	5 173	2 520	732	1 788
Gaz de sondă și alte hidrocarburi gazoase	3 261	2 371	-187	2 558
Energie electrică	2 331	1 410	49	1 361
Îngrășăminte	1 843	1 071	214	857
Produse petroliere	2 646	917	-311	1 228
Circuite electronice	2 133	704	421	282
Părți și accesorii de autovehicule	4 247	630	228	403
Autoturisme și alte autovehicule pentru transportul persoanelor	3 169	595	237	357
Medicamente	3 146	329	208	121
Transformatoare electrice, convertizoare, bobine	857	327	164	163

Notă: Inclusiv modificările de structură; calcule pe baza datelor privind valoarea și cantitatea bunurilor importate conform clasificării din Nomenclatorul Combinat, la nivel de 4 cifre, furnizate de INS.
Sursa: INS, calcule BNR

Analiza influențelor volumului mărfurilor importate și ale prețurilor asupra evoluției valorii importului pe categorii de mărfuri cu granularitate mai mare relevă că la

categoriile de mărfuri al căror import a crescut influența semnificativă se regăsește în prețuri, aproape 84 la sută din majorarea importului produselor prezentate în Tabelul 9 provenind din creșterea acestora, în special la petrol brut, gaz de sondă și energie electrică.

b) Orientarea geografică a importului de bunuri

Importul intracomunitar s-a cifrat în anul 2022 la 85 087 milioane euro, în creștere cu 24,7 la sută față de anul precedent (Tabel 10). Ponderea importului intracomunitar în importurile totale de bunuri s-a redus cu 1 punct procentual față de anul 2021, ajungând la 72,1 la sută, scăderea consemnându-se în special pe relațiile cu Germania, Italia și Ungaria.

Valoarea importului extracomunitar a fost de 32 977 milioane euro, în creștere cu 31,4 la sută față de cea înregistrată în anul 2021, având o pondere de 27,9 la sută în importurile totale de bunuri, cu 1 punct procentual peste cea consemnată în anul 2021.

Principalele 10 țări partenere la import în anul 2022 (reprezentând 67,1 la sută din importurile totale) au fost: Germania (17,9 la sută), Italia (7,3 la sută), Bulgaria (7,2 la sută), Ungaria (6,7 la sută), Polonia (6,1 la sută), China (5,9 la sută), Turcia (4,7 la sută), Țările de Jos (4,3 la sută), Franța (3,9 la sută) și Austria (3,1 la sută).

Tabel 10. Importul de bunuri FOB pe grupe de țări

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2021	2022	2022/2021	2021	2022
Total	93 318	118 064	126,5	100,0	100,0
1. Import intracomunitar, din care:	68 220	85 087	124,7	73,1	72,1
1.1. Zona euro, din care:	47 748	56 791	118,9	51,2	48,1
Germania	18 801	21 148	112,5	20,1	17,9
Italia	7 459	8 675	116,3	8,0	7,3
Țările de Jos	3 915	5 050	129,0	4,2	4,3
Franța	3 946	4 611	116,9	4,2	3,9
Austria	2 977	3 712	124,7	3,2	3,1
1.2. Extra zona euro, din care:	20 472	28 296	138,2	21,9	24,0
Bulgaria	3 982	8 461	212,5	4,3	7,2
Ungaria	6 634	7 923	119,4	7,1	6,7
Polonia	5 957	7 148	120,0	6,4	6,1
Cehia	2 675	3 214	120,1	2,9	2,7
2. Import extracomunitar, din care:	25 098	32 977	131,4	26,9	27,9
R.P. Chineză	5 913	6 958	117,7	6,3	5,9
Turcia	4 156	5 491	132,1	4,5	4,7
Federația Rusă	2 929	3 569	121,9	3,1	3,0
Kazakhstan	1 363	2 979	218,6	1,5	2,5
Ucraina	1 033	1 902	184,1	1,1	1,6
Statele Unite ale Americii	886	1 253	141,4	0,9	1,1
Marea Britanie	1 000	1 026	102,6	1,1	0,9
Republica Serbia	778	1 026	131,9	0,8	0,9
Republica Moldova	437	731	167,3	0,5	0,6

Sursa: INS, calcule BNR

Balanța resurselor energetice

Balanța resurselor energetice s-a încheiat în anul 2022 cu un deficit de 7 325 milioane euro, în creștere cu 72,7 la sută față de anul precedent (Tabel 11). Ca pondere în deficitul balanței bunurilor, importul net de resurse energetice s-a mărit de la 18,3 la sută în 2021 la 22,9 la sută în 2022. Cea mai mare contribuție la deficitul balanței energetice, de aproximativ 70 la sută, a continuat să o aibă țițeiul brut.

Tabel 11. Exportul și importul (FOB) de produse energetice

	Export		Import		milioane euro	
					Import net (-)/ Export net (+)	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Total	2 637	6 957	6 878	14 282	-4 241	-7 325
Gaze naturale	250	1 397	768	3 139	-518	-1 742
Energie electrică	561	1 784	921	2 331	-360	-547
Combustibili minerali	248	392	807	993	-559	-601
Țiței brut	16	28	2 653	5 173	-2 637	-5 145
Produse petroliere	1 562	3 356	1 729	2 646	-167	710

Sursa: INS, calcule BNR

Exportul de produse energetice s-a cifrat la 6 957 milioane euro¹⁷, de 2,6 ori mai mare decât cel din anul 2021, respectiv cu 4 320 milioane euro, peste 86 la sută din surplus provenind din majorarea prețurilor (Tabel 12). Importul de produse energetice a fost de 14 282 milioane euro, de 2,1 ori mai mare față de cel din anul 2021, aproximativ 98 la sută din creșterea valorică de 7 403 milioane euro¹⁸ fiind determinată de majorarea prețurilor resurselor importate.

Gradul de acoperire a importului de resurse energetice prin exportul de asemenea produse s-a majorat cu 10,4 puncte procentuale, până la 48,7 la sută.

Tabel 12. Influențe din volum și din preț* asupra majorării exportului și importului de resurse energetice

	Export				Import			
	Pondere în exportul de resurse energetice în 2022 (%)	Creștere/descreștere față de 2021 (mil. euro)	Influențe din volum (mil. euro)	Influențe din preț (mil. euro)	Pondere în importul de resurse energetice în 2022 (%)	Creștere/descreștere față de 2021 (mil. euro)	Influențe din volum (mil. euro)	Influențe din preț (mil. euro)
Total	100,0	4 320	600	3 720	100,0	7 403	173	7 230
Gaze naturale	20,1	1 147	68	1 079	22,0	2 371	-164	2 535
Energie electrică	25,6	1 223	134	1 089	16,3	1 410	49	1 361
Combustibili minerali	5,6	144	53	91	7,0	185	-133	318
Țiței brut	0,4	12	2	10	36,2	2 520	731	1 788
Produse petroliere	48,2	1 794	343	1 451	18,5	917	-311	1 228

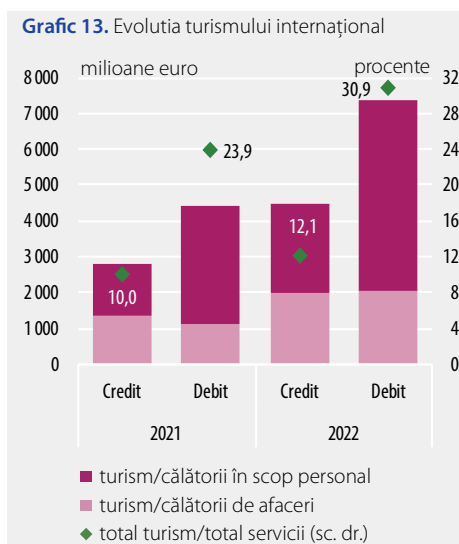
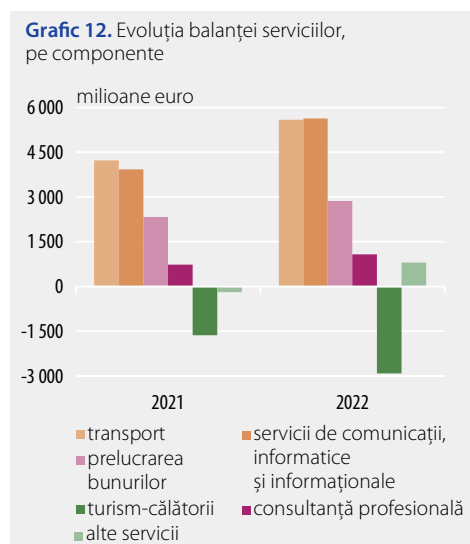
*) inclusiv modificările de structură
Sursa: INS, calcule BNR

¹⁷ Reprezentând 8,1 la sută din exportul total de bunuri, comparativ cu 3,8 la sută în anul 2021.

¹⁸ Ca pondere în importul total de bunuri, importul de resurse energetice s-a majorat de la 7,4 la sută în 2021 la 12,1 la sută în 2022.

1.1.2. Balanța serviciilor

Balanța serviciilor a înregistrat în anul 2022 un excedent de 13 073 milioane euro (4,6 la sută din PIB), comparativ cu 9 420 milioane euro (3,9 la sută din PIB) în anul precedent, pe fondul unor modificări structurale constând în compensarea majorării plăților pentru turism prin revigorarea încasărilor din servicii informatice, de transport rutier de mărfuri, de prelucrare a bunurilor și de consultanță (Grafic 12).

Evoluția balanței serviciilor a fost influențată nefavorabil în mare măsură de balanța turismului, al cărei deficit s-a majorat cu aproximativ 78 la sută față de anul 2021, pe fondul creșterii cu circa 81 la sută a plăților pentru călătoriile de afaceri și cu 62,5 la sută a celor pentru călătoriile în scop personal (Grafic 13). Structura pe componente a încasărilor din turism indică ponderi relativ comparabile pentru turismul de afaceri și pentru cel în scop personal, în timp ce în structura plăților turismul personal deține ponderea majoritară (72 la sută în 2022, respectiv 75 la sută în 2021). Contribuția turismului la balanța serviciilor în anul 2022 a fost de 12 la sută în cazul încasărilor, respectiv de 31 la sută în cel al plăților (10 la sută și respectiv 24 la sută în 2021).

Tabel 13. Exportul de servicii pe grupe de țări

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2021	2022	2022/2021	2021	2022
Total	27 883	36 937	132,5	100,0	100,0
1. Export intracomunitar, din care:	20 091	25 112	125,0	72,1	68,0
1.1. Zona euro, din care:	17 585	21 825	124,1	63,1	59,1
Germania	5 061	6 596	130,3	18,2	17,9
Italia	2 426	2 779	114,6	8,7	7,5
Franța	2 197	2 687	122,3	7,9	7,3
Țările de Jos	2 109	2 630	124,7	7,6	7,1
Austria	1 400	1 660	118,6	5,0	4,5
Belgia	1 270	1 596	125,7	4,6	4,3

continuare

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2021	2022	2022/2021	2021	2022
1.2. Extra zona euro, din care:	2 506	3 287	131,2	9,0	8,9
Ungaria	609	837	137,4	2,2	2,3
Polonia	392	563	143,6	1,4	1,5
Bulgaria	406	507	124,9	1,5	1,4
Danemarca	360	481	133,6	1,3	1,3
2. Export extracomunitar, din care:	7 792	11 825	151,8	27,9	32,0
Marea Britanie	2 369	3 553	150,0	8,5	9,6
Statele Unite ale Americii	1 911	2 629	137,6	6,9	7,1
Elveția	1 162	1 463	125,9	4,2	4,0
Ucraina	67	991	1 479,1	0,2	2,7
Singapore	223	352	157,8	0,8	1,0
Israel	176	295	167,6	0,6	0,8
Turcia	208	262	126,0	0,7	0,7
Canada	188	228	121,3	0,7	0,6

Exportul de servicii a totalizat 36 937 milioane euro (în creștere cu 32,5 la sută față de anul 2021), mai mult de jumătate din volumul acestuia provenind, similar anului precedent, din servicii de transport (în proporție majoritară din transport auto de mărfuri) și servicii de comunicații, informatice și informaționale. Aproximativ 68 la sută din încasările din servicii au provenit din tranzacții derulate cu state membre ale UE, pe primele locuri situându-se Germania, Italia, Franța și Țările de Jos (Tabel 13).

Importul de servicii s-a ridicat la 23 864 milioane euro (în creștere cu 29,3 la sută față de anul anterior), serviciile de transport, serviciile de turism-călătorii, serviciile informatice, serviciile de consultanță profesională și managerială și serviciile tehnice și comerciale deținând împreună circa 85 la sută. Structura geografică a plăților pentru servicii prezintă o orientare mai accentuată către state din Uniunea Europeană (aproximativ trei pătrimi), comparativ cu cea a încasărilor (68 la sută) – Tabel 14.

Tabel 14. Importul de servicii pe grupe de țări

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2021	2022	2022/2021	2021	2022
Total	18 463	23 864	129,3	100,0	100,0
1. Import intracomunitar, din care:	13 796	17 910	129,8	74,7	75,1
1.1. Zona euro, din care:	11 420	14 987	131,2	61,9	62,8
Germania	3 107	4 006	128,9	16,8	16,8
Franța	1 369	1 681	122,8	7,4	7,0
Țările de Jos	1 109	1 578	142,3	6,0	6,6
Italia	1 048	1 518	144,8	5,7	6,4
Irlanda	957	1 383	144,5	5,2	5,8
Austria	948	1 143	120,6	5,1	4,8
Belgia	591	761	128,8	3,2	3,2
1.2. Extra zona euro, din care:	2 376	2 923	123,0	12,9	12,2
Ungaria	610	756	123,9	3,3	3,2

continuare

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2021	2022	2022/2021	2021	2022
Bulgaria	528	656	124,2	2,9	2,7
Polonia	442	569	128,7	2,4	2,4
Danemarca	150	202	134,7	0,8	0,8
2. Import extracomunitar, din care:	4 667	5 954	127,6	25,3	24,9
Marea Britanie	1 347	1 473	109,4	7,3	6,2
Statele Unite ale Americii	683	855	125,2	3,7	3,6
Elveția	668	808	121,0	3,6	3,4
Turcia	269	446	165,8	1,5	1,9
Republica Moldova	186	277	148,9	1,0	1,2
China	224	245	109,4	1,2	1,0

Casetă. Comerțul internațional cu servicii în funcție de caracteristicile entităților raportoare¹⁹

Evoluția economiei mondiale, intensificarea tranzacțiilor pe piețele externe, internaționalizarea și complexitatea sporită a lanțurilor valorice în contextul globalizării continuă să genereze cerințe noi din partea utilizatorilor de date statistice, inclusiv a factorilor de decizie.

Unul dintre seturile de date în curs de elaborare este *Comerțul internațional cu servicii în funcție de caracteristicile entităților raportoare*, care oferă informații cu privire la domeniile cu activitate preponderentă a marilor companii, rolul companiilor mici și mijlocii, precum și la intensitatea și concentrarea exportului și importului de servicii. O altă direcție de explorare o constituie modalitatea de furnizare a serviciilor, respectiv dacă prestarea acestora implică sau nu prezența fizică a exportatorului sau a importatorului.

Comerțul internațional cu servicii în funcție de activitatea economică a entităților raportoare

Din perspectiva clasificării entităților pe activități ale economiei naționale (secțiuni CAEN Rev.2), în anul 2022 cele mai mari excedente din comerțul internațional cu servicii au fost înregistrate de companiile din domeniile transport și depozitare, informații și comunicații, activități profesionale, științifice, tehnice și Industria prelucrătoare, așa cum rezultă din Tabelul A:

¹⁹ Statistici experimentale, a căror metodologie este în dezvoltare, în vederea implementării prevederilor Regulamentului (UE) 2019/2152 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 noiembrie 2019 privind statisticile europene de întreprindere, de abrogare a 10 acte juridice în domeniul statisticilor de întreprindere. Date statistice similare aferente comerțului internațional cu bunuri sunt calculate și publicate de către Institutul Național de Statistică. Calculele sunt efectuate pe baza datelor raportate în cadrul cercetării statistice, derulată de BNR, precum și pe baza datelor raportate la BNR de băncile rezidente, conform reglementărilor legale, cu excepția serviciilor de turism și de asigurare.

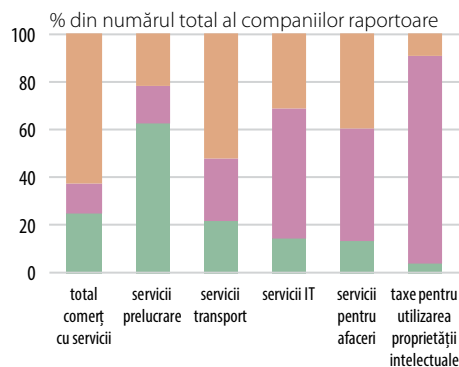
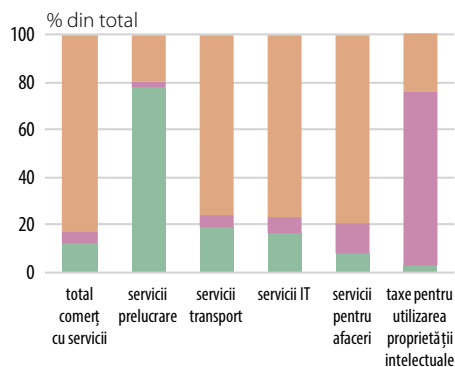
Tabel A. Soldul balanței serviciilor în anul 2022, în funcție de activitatea economică a entităților raportoare (secțiuni CAEN Rev.2)

Secțiuni / Grupe de secțiuni*	Denumirea secțiunii	valoarea soldului, mil. euro
		Contribuția la balanța serviciilor
A+B	Agricultură, silvicultură și pescuit/Industria extractivă	-129
C	Industria prelucrătoare	1 754
D+E	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat/Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	-167
F	Construcții	550
G	Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	-727
H	Transport și depozitare	6 797
I+L+O+P+Q+R+S+T+U	Hoteluri și restaurante/Tranzacții imobiliare/Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public/Învățământ/Sănătate și asistență socială/Activități de spectacole, culturale și recreative/Alte activități de servicii	-31
J	Informații și comunicații	6 623
K	Intermedieri financiare și asigurări	-320
M	Activități profesionale, științifice și tehnice	2 155
N	Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	1 357

*) grupări realizate conform prevederilor Regulamentului (UE) 2019/2152 privind statisticile de întreprindere, respectiv Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1197 (Regulamentul EBS)

Comerțul internațional cu servicii în funcție de profilul companiei (exportator, importator sau mixt)

În anul 2022, cele mai multe companii au raportat date atât privind exportul cât și importul de servicii, volumul acestora reprezentând 82,6 la sută din exporturile și importurile totale de servicii ale României, fiind urmate de companii exclusiv exportatoare de servicii (12,5 la sută). Pe categorii de servicii, după același criteriu al ponderii valorii comerțului cu servicii în total, companiile care au raportat doar export au fost mai orientate spre servicii de prelucrare, iar cele care au raportat numai import s-au concentrat pe drepturi de utilizare a proprietății intelectuale, servicii IT și servicii pentru afaceri.

Grafic A1. Comerțul internațional cu servicii în 2022 în funcție de profilul companiei**Grafic A2.** Valoarea comerțului internațional cu servicii în 2022 în funcție de profilul companiei

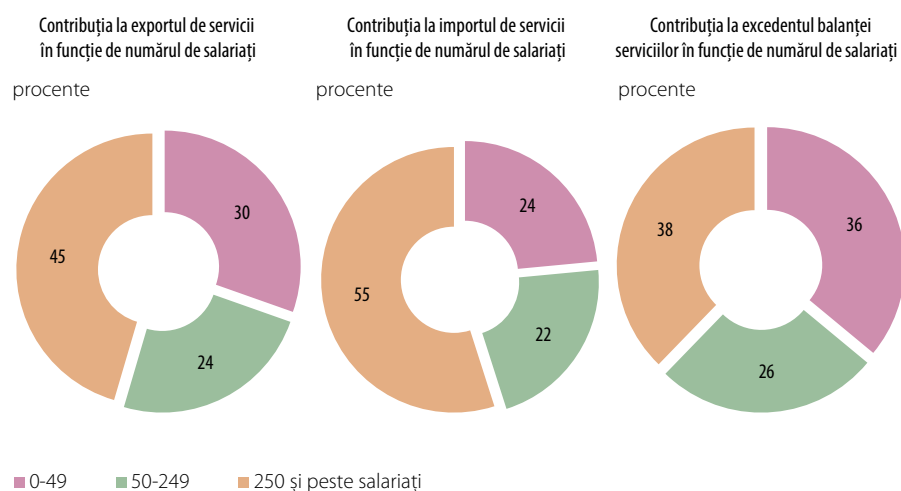
- companii care au raportat import și export de servicii
- companii care au raportat doar import de servicii
- companii care au raportat doar export de servicii

Ca număr de întreprinderi, se păstrează, în general, ierarhia construită în funcție de ponderea valorii comerțului pe tipuri de servicii în valoarea comerțului total cu servicii, cu excepția serviciilor pentru afaceri și a serviciilor IT, unde cea mai mare densitate se regăsește în rândul companiilor care raportează exclusiv importuri (47,5 la sută, respectiv 54,8 la sută).

Comerțul internațional cu servicii pe clase de mărime a entităților raportoare, în funcție de numărul de salariați

În anul 2022, întreprinderile mici și mijlocii (cu mai puțin de 250 de salariați) au realizat 54,5 la sută din valoarea exportului de servicii (50,1 la sută în anul precedent), reflectând competitivitatea acestora pe piețele externe, în special în prestarea de servicii din domeniul IT&C, servicii de transport rutier de mărfuri și alte servicii pentru afaceri.

Grafic B. Comerțul internațional cu servicii în funcție de mărimea entităților raportoare, în anul 2022

Importul de servicii prezintă un grad mai mare de concentrare la nivelul companiilor mari, cu resurse mai complexe pentru achiziționarea serviciilor pe piețele internaționale. Totuși, în perioada analizată, aceste companii au realizat 54,9 la sută din importul total de servicii, comparativ cu 66 la sută în anul anterior, diferența reprezentând creșterea ponderii întreprinderilor mici și mijlocii.

Rolul întreprinderilor mici și mijlocii pe piața serviciilor internaționale este reflectat și de contribuția lor la excedentul balanței serviciilor (62,2 la sută în anul 2022), în timp ce întreprinderile mari (cu peste 250 de salariați) au deținut o pondere de 37,8 la sută din soldul pozitiv al balanței serviciilor.

Gradul de concentrare a exportului și importului pe tipuri de servicii

În anul 2022, primele 5 firme exportatoare de servicii au realizat 6,1 la sută din valoarea totală a exportului, nivelul de concentrare crescând la 53,8 la sută pentru primele 500 de companii, respectiv la 77,6 la sută pentru primele 2 000 de companii.

În funcție de tipologia serviciilor, cele mai ridicate niveluri de concentrare s-au înregistrat în domeniile de consultanță profesională și managerială, prelucrare a bunurilor, servicii tehnice, comerciale și IT&C, în cadrul cărora primele 500 de companii au realizat între 89 la sută și 95 la sută din exportul categoriei respective de servicii, cele mai fragmentate fiind serviciile de transport rutier de mărfuri, unde primele 500 de companii au realizat 59,1 la sută, ajungând la 94 la sută cu contribuția primelor 1 000 de companii.

Tabel B.a. Gradul de concentrare* a exportului principalelor tipuri de servicii în anul 2022

Număr de entități raportoare	pondere (%)					
	Total**	Servicii de prelucrare a bunurilor	Servicii IT&C***	Transport rutier de mărfuri	Servicii de consultanță profesională și managerială****	Servicii tehnice, comerciale și alte servicii pentru afaceri*****
Primele 5	6,1	25,2	16,9	7,1	17,3	13,1
Primele 10	9,0	30,9	24,1	11,4	26,9	21,6
Primele 20	13,1	38,7	33,5	16,5	39,0	30,3
Primele 50	21,8	50,5	48,5	25,6	54,8	45,4
Primele 100	29,9	60,0	61,1	34,4	68,5	57,3
Primele 500	53,8	95,0	89,0	59,1	97,5	89,6
Primele 1 000	65,2	...	99,2	74,7	...	99,5
Primele 2 000	77,6	...	...	94,0	...	...

Tabel B.b. Gradul de concentrare* a importului principalelor tipuri de servicii în anul 2022

Număr de entități raportoare	pondere (%)					
	Total**	Servicii de prelucrare a bunurilor	Servicii IT&C***	Transport rutier de mărfuri	Servicii de consultanță profesională și managerială****	Servicii tehnice, comerciale și alte servicii pentru afaceri*****
Primele 5	9,8	24,5	23,4	12,3	10,3	25,0
Primele 10	14,2	36,9	31,1	19,9	17,4	33,5
Primele 20	20,6	52,5	40,4	28,9	27,6	42,9
Primele 50	31,8	73,1	54,7	41,2	44,9	53,3
Primele 100	41,4	89,1	65,2	82,9	57,4	61,9
Primele 500	67,4	...	90,3	83,3	89,5	87,2
Primele 1 000	79,8	...	97,9	96,1	100,0	96,8
Primele 2 000	92,3	...	100,0	99,4	...	99,9

*) exprimă ponderea deținută de primele entități raportoare în ordinea valorii exporturilor/importurilor înregistrate în perioada de referință în valoarea totală a exportului/importului de servicii, la nivel de categorie de servicii, conform datelor raportate în cadrul cercetării statistice „Comerțul internațional cu servicii”, derulată de BNR

**) din valoarea totală a exportului/importului de servicii a fost eliminată valoarea serviciilor care nu sunt compilate direct pe baza datelor raportate de agenții economici, ci pe baza unor surse administrative (serviciile de turism) sau a unor modele matematice (serviciile de asigurare și ale fondurilor de pensii, serviciile financiare măsurate indirect)

***) servicii de telecomunicații, informatice și informaționale

****) sunt incluse servicii juridice, de contabilitate, auditare, consultanță fiscală, managerială, publicitate, marketing etc.

*****) sunt incluse servicii de inginerie, arhitectură, servicii în domeniul mineritului și agriculturii, leasing operațional, servicii între filiale etc.

... informația nu este disponibilă întrucât eșantionul cercetării statistice conține un număr mai mic de entități raportoare care au efectuat tranzacții aferente acestei categorii de servicii

Primele 5 firme importatoare de servicii au realizat aproape 10 la sută din valoarea totală a importului de servicii, nivelul de concentrare crescând la 67,4 la sută pentru primele 500 de companii, respectiv la 92,3 la sută pentru primele 2 000 de companii. Pe tipuri de servicii, cel mai ridicat nivel de concentrare pe palierele corespunzătoare primelor 10 companii s-a înregistrat la servicii de prelucrare (unde primele 10 companii au concentrat aproape 37 la sută din importul acestor servicii), urmate îndeaproape de serviciile tehnice, comerciale și de afaceri și de serviciile IT&C, ierarhia menținându-se și la nivelul primelor 20 de companii. Începând cu nivelul primelor 50 de companii, serviciile IT&C au urcat pe locul al doilea, apropiindu-se, pe palierul primelor 1 000 de companii, de 98 la sută.

Clasificarea exporturilor și a importurilor de servicii după modalitatea de furnizare

În contextul diversificării clasificărilor serviciilor, se remarcă faza experimentală a analizei modalității de furnizare a serviciilor exportate și importate, respectiv la distanță sau prin deplasarea reprezentanților exportatorului sau ai importatorului în țara parteneră. După acest criteriu, se observă că în anul 2022 cea mai mare parte a serviciilor exportate de România a fost furnizată la distanță pentru majoritatea tipurilor de servicii, cu excepția serviciilor de prelucrare a bunurilor aflate în proprietatea terților și a serviciilor de turism (care au fost furnizate integral prin deplasarea reprezentanților importatorilor nerezidenți în România sau prin trimiterea bunurilor acestora în România), precum și a serviciilor de construcții și de reparații (la care a predominat exportul prin deplasarea unor reprezentanți ai exportatorului în țara importatorului partener). Importul de servicii prezintă o structură similară a modalităților de furnizare cu cea a exportului pentru majoritatea tipurilor de servicii, excepție făcând serviciile de construcții și de reparații, la care, în cazul importurilor, cea mai mare pondere a deținut-o furnizarea la distanță, așa cum rezultă din tabelul următor:

Tabel C. Modalitatea de furnizare a serviciilor exportate și importate (pondere în totalul exportului/importului pe tipuri de servicii)

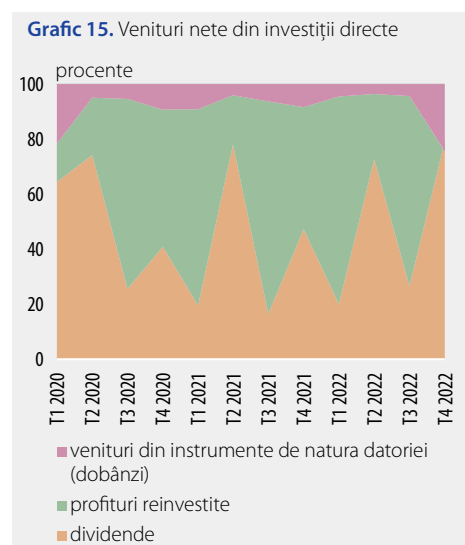
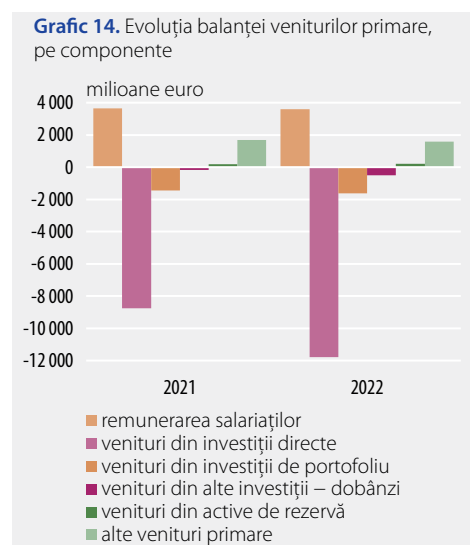
Tipuri de servicii	pondere (%)					
	„La distanță”, fără deplasare în țara parteneră		Prin deplasarea importatorului sau a bunurilor acestuia în țara exportatorului		Prin deplasarea exportatorului în țara importatorului	
	Export	Import	Export	Import	Export	Import
Servicii de prelucrare a bunurilor aflate în proprietatea terților	0,0	0,0	100,0	100,0	0,0	0,0
Servicii de transport și servicii poștale	79,6	82,0	7,9	11,0	12,5	7,0
Servicii de turism	0,0	0,0	100,0	100,0	0,0	0,0
Servicii de asigurare și servicii ale fondurilor de pensii	99,9	96,5	0,1	3,4	0,0	0,1
Servicii de construcții	34,9	39,7	10,6	26,8	54,5	33,5
Servicii de reparații	34,9	56,2	20,4	31,3	44,7	12,5
Servicii de comunicații, informatice și de media	99,1	98,1	0,4	0,3	0,5	1,6
Servicii financiare	99,7	98,8	0,1	0,2	0,2	1,0

continuare

Tipuri de servicii	pondere (%)					
	„La distanță”, fără deplasare în țara parteneră		Prin deplasarea importatorului sau a bunurilor acestuia în țara exportatorului		Prin deplasarea exportatorului în țara importatorului	
	Export	Import	Export	Import	Export	Import
Patente, licențe și alte drepturi de autor (Taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale)	100,0	98,6	0,0	0,0	0,0	1,4
Servicii de cercetare și dezvoltare	99,0	93,6	0,7	5,1	0,3	1,3
Alte servicii de afaceri	93,5	89,8	1,9	5,3	4,6	4,9
Servicii personale, culturale, educaționale și recreative	84,0	69,9	12,9	13,7	3,1	16,4
Bunuri și servicii guvernamentale	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100,0

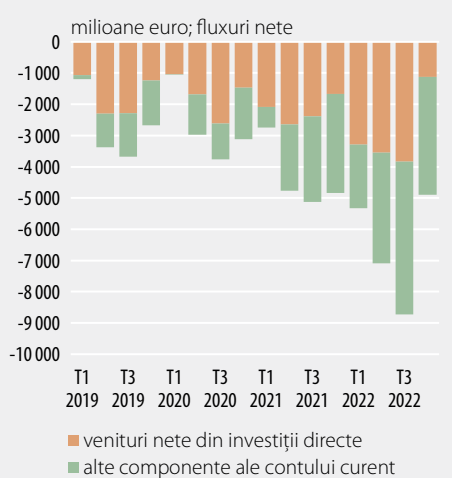
1.2. Balanța veniturilor primare

Balanța veniturilor primare s-a încheiat în anul 2022 cu un deficit de 8 513 milioane euro, creșterea cu 75,8 la sută față de anul anterior fiind determinată de veniturile din investiții, în special din investiții directe (dividende și profit reinvestit în companiile investiție directă din România) – Grafic 14. Ca pondere în PIB, deficitul balanței veniturilor primare s-a majorat cu 1 punct procentual față de anul 2021, până la 3 la sută.

Veniturile din investiții au consemnat o accentuare a deficitului cu peste o treime, determinată preponderent de veniturile din investiții directe (peste 85 la sută), dar și de veniturile din investiții de portofoliu și din alte investiții. Deficitul veniturilor din investiții directe s-a mărit cu 34,4 la sută, ajungând la 11 783 milioane euro, corespunzător unor volume mai mari ale profiturilor reinvestite și ale dividendelor atribuite investitorilor străini, având drept particularitate o evoluție neuniformă a dividendelor pe parcursul anului (Grafic 15), specifică repartizării acestora după încheierea bilanțului.

Pe ansamblul anului 2022, deficitul veniturilor din investiții directe a format aproximativ 45 la sută din deficitul contului curent, dar jumătate din acesta a fost

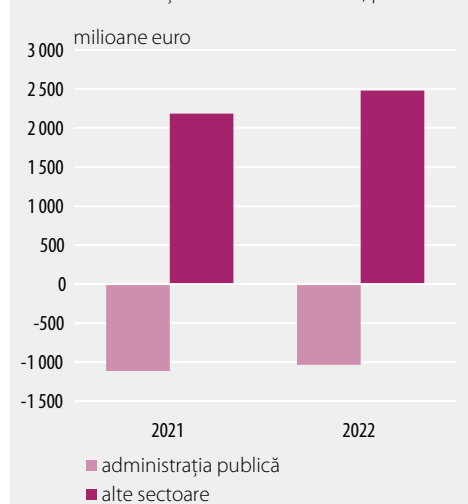
Grafic 16. Influența investițiilor directe asupra contului curent

reprezentată de profiturile reinvestite în companiile investiție directă din România (Grafic 16).

Deficitul veniturilor din investiții de portofoliu a crescut cu 12,5 la sută, până la 1 620 milioane euro, ca rezultat al majorării plăților de dobândă aferente titlurilor pe termen lung emise de administrația publică. Deficitul veniturilor din alte investiții s-a triplat, ajungând la 506 milioane euro, urmând trendul plăților de dobândă și al veniturilor cuvenite deținătorilor de polițe de asigurare nerezidenți.

1.3. Balanța veniturilor secundare

Balanța veniturilor secundare a consemnat în anul 2022 un excedent de 1 447 milioane euro, cu 35,1 la sută peste nivelul anului precedent (Grafic 17), pe fondul unui volum mai mare al transferurilor curente diverse, constând în principal în transferuri ale lucrătorilor.

Grafic 17. Balanța veniturilor secundare, pe sectoare

Balanța veniturilor secundare ale administrației publice s-a încheiat cu un deficit de 1 033 milioane euro, comparabil cu cel al anului 2021 (1 111 milioane euro). Fondurile europene primite de România de la bugetul Uniunii Europene în anul 2022, înregistrate sub formă de transferuri curente ale administrației publice²⁰, au totalizat 1 825 milioane euro²¹, sumă provenită în proporție de aproape 70 la sută din Fondul Social European (FSE) și din Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR), diferența fiind reprezentată de venituri secundare diverse. Contribuția la bugetul Uniunii Europene determinată

pe baza venitului național brut și a taxei pe valoare adăugată a însumat 2 415 milioane euro (2 502 milioane euro în anul 2021).

Balanța veniturilor secundare ale altor sectoare a înregistrat un excedent de 2 480 milioane euro, cu 13,7 la sută peste nivelul anului 2021, în condițiile în care remiterile lucrătorilor români din străinătate s-au majorat cu 9,3 la sută.

²⁰ Transferurile curente includ fonduri europene altele decât cele sub formă de subvenții (incluse în venituri primare) sau decât cele care au ca destinație formarea brută de capital fix (incluse în transferuri de capital).

²¹ Sursa: Ministerul Finanțelor.

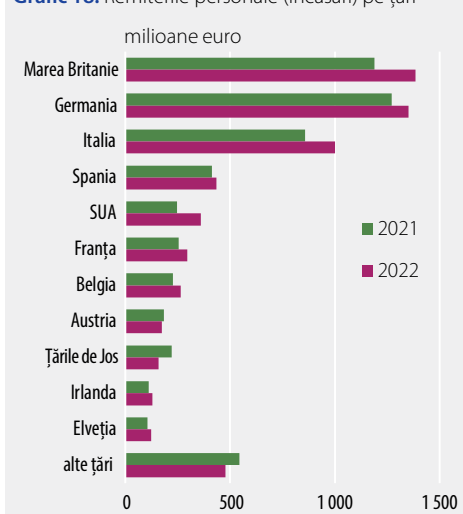
Tabel 15. Remiterile personale

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2021	2022	2022/2021	2021	2022
Încasări	5 622	6 159	109,5	100,0	100,0
Transferuri ale lucrătorilor (+)*	3 872	4 427	114,3	68,9	71,9
Remunerarea netă a salariaților, <i>din care:</i>	1 750	1 732	98,9	31,1	28,1
Remunerarea brută a salariaților (+)**	3 825	3 931	102,8	68,0	63,8
Contribuții sociale (-)***	-949	-872	91,9	-16,9	-14,2
Impozite și taxe pe salarii (-)***	-591	-521	88,1	-10,5	-8,5
Achiziția de bunuri și servicii (-)***	-535	-806	150,7	-9,5	-13,1
Plăți	437	707	161,5	100,0	100,0
Transferuri ale lucrătorilor (+)*	367	597	162,4	84,0	84,5
Remunerarea netă a salariaților, <i>din care:</i>	70	110	156,8	16,0	15,5
Remunerarea brută a salariaților (+)**	175	329	187,8	40,0	46,6
Contribuții sociale (-)***	-62	-118	189,6	-14,2	-16,7
Impozite și taxe pe salarii (-)***	-17	-32	189,6	-3,9	-4,5
Achiziția de bunuri și servicii (-)***	-26	-69	265,6	-5,9	-9,8
Sold	5 185	5 452	105,2	100,0	100,0
Transferuri ale lucrătorilor (+)*	3 505	3 830	109,3	67,6	70,2
Remunerarea netă a salariaților, <i>din care:</i>	1 680	1 622	96,5	32,4	29,8
Remunerarea brută a salariaților (+)**	3 650	3 602	98,7	70,4	66,1
Contribuții sociale (-)***	-887	-754	85,0	-17,1	-13,8
Impozite și taxe pe salarii (-)***	-574	-489	85,2	-11,1	-9,0
Achiziția de bunuri și servicii (-)***	-509	-737	144,8	-9,8	-13,5

*) sumele de bani transferate de persoanele care lucrează în străinătate pentru perioade mai mari de un an

**) valoarea salariilor brute ale salariaților care lucrează în străinătate pentru perioade sub un an

***) valoarea contribuțiilor sociale, a taxelor și impozitelor pe salarii datorate de salariații care lucrează în străinătate pentru perioade sub un an, respectiv valoarea bunurilor și serviciilor achiziționate de aceștia în țara-gazdă

Grafic 18. Remiterile personale (încasări) pe țări

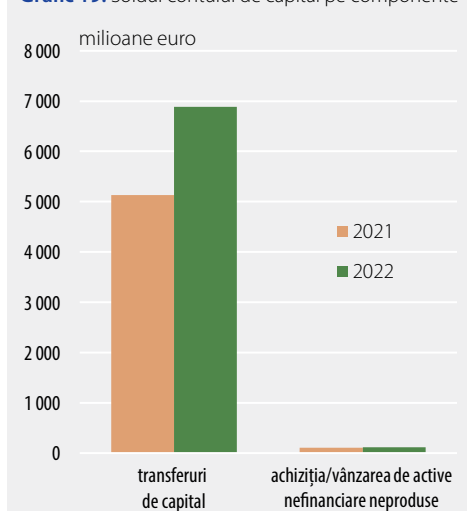
Soldul pozitiv al remiterilor personale (Tabel 15), formate din transferurile lucrătorilor (venituri secundare) și remunerarea netă a salariaților²² (venituri primare) a crescut cu 5,2 la sută (transferurile lucrătorilor s-au majorat cu 9,3 la sută, iar remunerarea salariaților s-a redus cu 3,5 la sută).

Remiterile personale au provenit în principal din Marea Britanie, Germania și Italia, cele trei țări înregistrând cele mai mari creșteri față de anul 2021 și deținând peste 60 la sută din totalul anului 2022 (Grafic 18).

²² Remunerarea netă se obține prin ajustarea remunerării brute (inclusă în componenta venituri primare) cu impozitele pe salariu și contribuțiile sociale aferente, precum și cu valoarea bunurilor și serviciilor achiziționate în economia în care salariații lucrează conform contractului.

2. CONTUL DE CAPITAL

Grafic 19. Soldul contului de capital pe componente

Contul de capital a consemnat influxuri nete de 7 008 milioane euro, cu o treime peste nivelul înregistrat în anul 2021 (Grafic 19), în condițiile unui trend crescător al intrărilor din fonduri europene de natura transferurilor de capital, în special din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și din Fondul de Coeziune (FC), dar și ale menținerii volumului granturilor primite în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență la aproximativ 1,8 miliarde euro. Intrările din fonduri europene de natura transferurilor de capital au însumat 6 879 milioane euro, nivel cu 35,4 la sută mai mare față de anul anterior, fiind

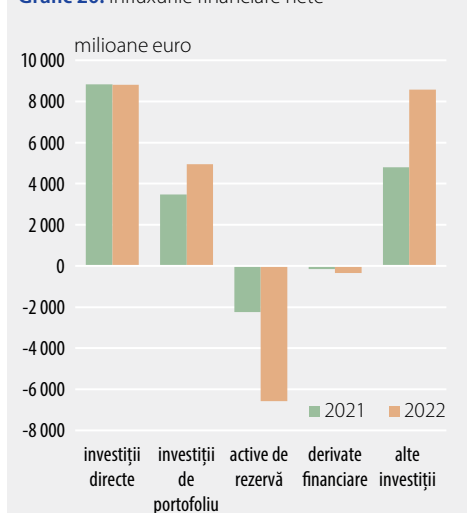
reprezentate în proporție de peste 90 la sută de Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), de Fondul de Coeziune (FC) și de Mecanismul de redresare și reziliență. În termeni relativi, soldul contului de capital s-a situat la 2,5 la sută din PIB, comparativ cu 2,2 la sută din PIB în anul precedent.

3. CONTUL FINANCIAR²³

În anul 2022, contul financiar a înregistrat intrări nete în valoare de 15 391 milioane euro, comparativ cu 14 696 milioane euro în anul precedent, avansul fiind determinat de majorarea influxurilor nete de natura investițiilor de portofoliu și a altor investiții,

care au compensat creșterea activelor de rezervă (Grafic 20). Totuși, majorarea a fost insuficientă pentru a se reflecta și în ponderea influxurilor financiare nete în PIB, care s-a redus de la 6,1 la sută în anul 2021 la 5,4 la sută în 2022.

Grafic 20. Influxurile financiare nete

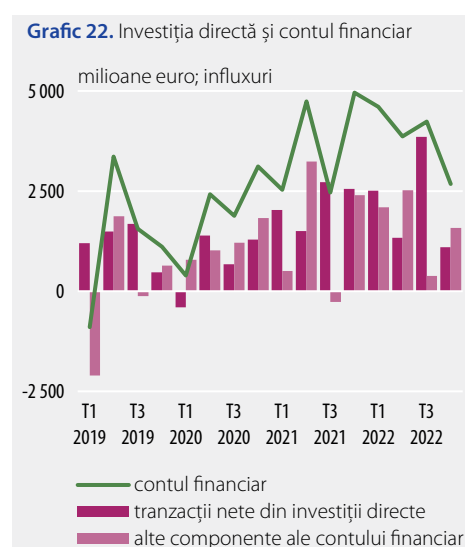
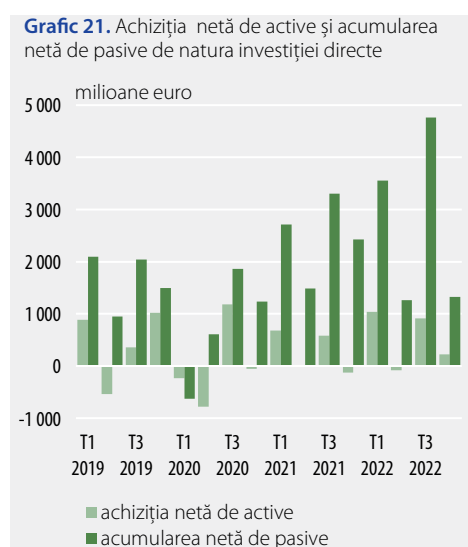
Investițiile directe au înregistrat influxuri nete comparabile în cei doi ani analizați, în structură observându-se o reducere a participațiilor la capital compensată de majorarea profiturilor reinvestite, care au reprezentat peste două treimi din influxurile nete de investiții directe. Avansul influxurilor nete de investiții de portofoliu s-a produs preponderent

²³ Contul financiar include tranzacțiile externe cu active și pasive financiare, sintetizate în achiziția netă de active, respectiv acumularea netă de pasive. Diferența dintre achiziția netă de active și acumularea netă de pasive (net) are semnificația de influx net/intrare netă atunci când are semnul minus (-), respectiv de ieșire netă, atunci când are semnul plus (+).

pe seama unei acumulări nete de pasive în creștere față de anul precedent, în condițiile unui volum mai mare al emisiunilor de titluri de stat. Intrările nete consemnate de poziția alte investiții au fost determinate în special de acumularea netă de pasive sub formă de depozite ale nerezidenților, de împrumuturi ale administrației publice și de credite comerciale contractate de societăți nefinanciare rezidente. Creșterea activelor de rezervă a fost marcată de emisiunile de obligațiuni efectuate de Ministerul Finanțelor și de alimentarea contului Comisiei Europene.

3.1. Investiții directe

În anul 2022, investițiile directe nete au înregistrat influxuri de 8 807 milioane euro, valoare comparabilă cu cea înregistrată în anul 2021 (8 821 milioane euro), în condițiile în care pasivele și activele au crescut aproximativ egal în valoare absolută (cu 978 milioane euro, respectiv cu 964 milioane euro), Grafic 21. Ponderea investițiilor directe nete în influxurile financiare totale s-a redus ușor, de la 60 la sută în anul 2021 la aproximativ 57 la sută în 2022 (Grafic 22).

În timp ce trendul acumulării nete de pasive a fost dat de reinvestirea profiturilor, în sfera achiziției nete de active tendința a provenit de la participațiile la capital. La nivelul instrumentelor de natura datoriei (împrumuturi și credite comerciale), atât pasivele, cât și activele au înregistrat valori comparabile cu cele din anul anterior (Tabel 16).

Tabel 16. Investiții directe

	2021		Net	2022		Net
	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive		Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	
Total	1 112	9 933	-8 821	2 090	10 897	-8 807
Participații la capital	170	6 746	-6 576	1 214	7 890	-6 676
Participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	119	2 164	-2 045	1 078	1 831	-753

milioane euro

continuare

	milioane euro					
	2021			2022		
	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	40	46	-6	0	-28	28
Alte sectoare	79	2 118	-2 039	1 078	1 859	-781
Reinvestirea profiturilor	51	4 582	-4 531	136	6 059	-5 923
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-2	878	-880	20	966	-946
Alte sectoare	53	3 704	-3 651	116	5 093	-4 977
Instrumente de natura datoriei	942	3 187	-2 245	876	3 007	-2 131
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0	0	0	0	-3	3
Alte sectoare*	942	3 187	-2 245	876	3 010	-2 134

*) societăți nefinanciare, societăți financiare nebancale, gospodării ale populației și organizații non-profit

Investițiile nerezidenților în România²⁴ au totalizat 10 039 milioane euro (Tabel 17), rezultând din participații la capital (consolidate cu profit reinvestit net) în valoare de 7 895 milioane euro și din credite intragrup în valoare netă de 2 144 milioane euro.

Tabel 17. Investiții directe – prezentate pe principiul direcțional

	milioane euro					
	2021			2022		
	Credit	Debit	Net	Credit	Debit	Net
Total	68 302	59 481	8 821	79 057	70 250	8 807
Investiții ale rezidenților în străinătate	728	847	-119	1 366	2 598	-1 232
Participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	54	174	-120	241	1 325	-1 084
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0	40	-40	0	0	0
Alte sectoare	54	134	-80	241	1 325	-1 084
Reinvestirea profiturilor	0	51	-51	-1	137	-138
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0	-2	2	0	20	-20
Alte sectoare	0	53	-53	-1	117	-118
Instrumente de natura datoriei	674	622	52	1 126	1 136	-10
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0	0	0	0	0	0
Alte sectoare	674	622	52	1 126	1 136	-10

²⁴ Pentru detalii suplimentare privind prezentarea investițiilor directe pe principiul direcțional, se poate consulta publicația postată pe websiteul BNR.

continuare

	milioane euro					
	2021			2022		
	Credit	Debit	Net	Credit	Debit	Net
Investiții ale nerezidenților în România	67 574	58 634	8 940	77 691	67 652	10 039
Participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	4 897	2 732	2 165	4 204	2 368	1 836
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	104	58	46	176	205	-29
Alte sectoare	4 793	2 674	2 119	4 028	2 163	1 865
Reinvestirea profiturilor	4 583	0	4 583	6 059	0	6 059
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	878	0	878	966	0	966
Alte sectoare	3 705	0	3 705	5 093	0	5 093
Instrumente de natura datoriei	58 094	55 902	2 192	67 428	65 284	2 144
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0	0	0	0	3	-3
Alte sectoare	58 094	55 902	2 192	67 428	65 281	2 147

Investițiile rezidenților în străinătate au însumat 1 232 milioane euro, alcătuite din participații la capital (inclusiv profit reinvestit) în valoare de 1 222 milioane euro și din credite intragrup în valoare netă de 10 milioane euro.

3.2. Investiții de portofoliu

Investițiile de portofoliu au înregistrat în anul 2022 influxuri nete de 4 942 milioane euro, comparativ cu 3 475 milioane euro în 2021 (Tabel 18), în condițiile creșterii pasivelor și ale reducerii activelor.

Tabel 18. Investiții de portofoliu

	milioane euro					
	2021			2022		
	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net
Total	1 582	5 056	-3 475	1 470	6 412	-4 942
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	-180	77	-257	664	-54	718
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-1	38	-39	-1	-161	159
Alte sectoare	-179	39	-218	665	107	558
Acțiuni ale fondurilor de investiții	187	-201	387	118	-235	353
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0	0	0	0	0	0

continuare

	milioane euro					
	2021			2022		
	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net
Alte sectoare	187	-201	387	118	-235	353
Instrumente de natura datoriei	1 575	5 180	-3 605	688	6 700	-6 012
Termen scurt	413	228	185	111	-27	138
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	299	0	299	144	0	144
Administrația publică	-17	228	-245	12	-27	40
Alte sectoare	131	0	131	-46	0	-46
Termen lung	1 162	4 952	-3 790	577	6 727	-6 150
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	753	403	349	699	1 379	-680
Administrația publică	210	4 510	-4 299	38	5 666	-5 628
Alte sectoare	199	39	160	-160	-317	157

Acumularea netă de pasive a fost de 6 412 milioane euro, în creștere cu 26,8 la sută față de nivelul anului anterior, reflectând un volum mai mare al emisiunilor de titluri de stat.

Achiziția netă de active a însumat 1 470 milioane euro, în scădere cu 7,1 la sută față de anul anterior, tendința fiind dată de titlurile de natura datoriei emise de rezidenți și achiziționate de societăți nefinanciare rezidente.

3.3. Alte investiții

Poziția alte investiții a înregistrat în anul 2022 intrări nete în sumă de 8 569 milioane euro, rezultate din acumulări nete de pasive în valoare de 7 404 milioane euro și din achiziții nete negative de active în valoare de 1 165 milioane euro (Tabel 19).

Influxurile nete au crescut cu 78,4 la sută față de anul 2021, influența determinantă având-o acumularea netă de pasive, care s-a dublat, căreia i s-a adăugat, în mai mică măsură, reducerea achiziției nete negative de active.

Tabel 19. Alte investiții

	milioane euro					
	2021			2022		
	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net
Total, din care:	-1 253	3 551	-4 804	-1 165	7 404	-8 569
Participații la capital, altele decât cele de natura investiției directe și de portofoliu	0	0	0	0	0	0
Numerar și depozite	-2 653	271	-2 924	-3 409	1 868	-5 276
Banca centrală	51	-2	52	-724	0	-723

continuare

	milioane euro					
	2021			2022		
	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-1 750	179	-1 929	-1 515	1 682	-3 196
Administrația publică	7	94	-87	-2	186	-189
Alte sectoare	-960	0	-960	-1 168	0	-1 168
Împrumuturi	-116	-227	112	139	2 475	-2 336
Banca centrală	0	0	0	0	0	0
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-110	0	-110	186	0	186
Administrația publică	-50	-91	40	-26	2 896	-2 922
Alte sectoare	45	-137	182	-21	-421	400
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	318	-10	328	173	14	160
Credite comerciale și avansuri	1 102	1 384	-282	1 881	2 915	-1 034
Administrația publică	104	17	87	484	217	267
Alte sectoare	998	1 367	-369	1 397	2 698	-1 301
Alte creanțe/angajamente externe	96	36	60	49	132	-83
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	39	-5	44	62	111	-49
Administrația publică	0	0	0	0	0	0
Alte sectoare	57	42	15	-12	21	-34
Drepturi speciale de tragere	0	2 097	-2 097	0	0	0

Acumularea netă de pasive s-a majorat cu 108,5 la sută, până la 7 404 milioane euro, acestea fiind alimentate de împrumuturile externe contractate de administrația publică, de depozitele deținute de nerezidenți în România și de creditele comerciale – concentrate în sectorul societăților nefinanciare.

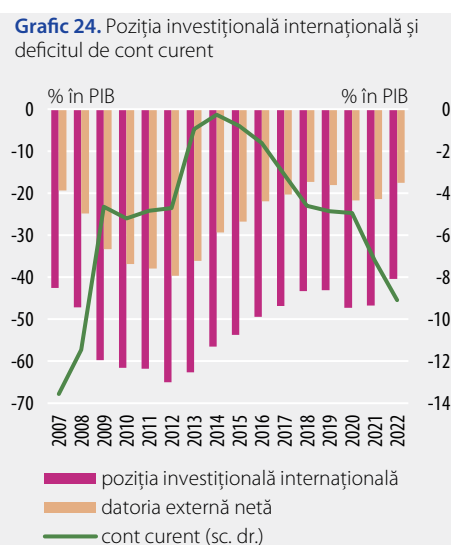
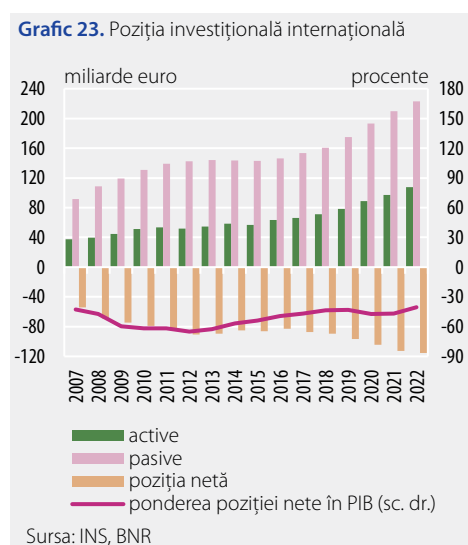
Achiziția netă negativă de active s-a redus cu 7 la sută față de anul anterior, până la 1 165 milioane euro, sub impactul majorării creditelor comerciale acordate de societățile nefinanciare.

În sinteză, în anul 2022, balanța de plăți a reflectat un volum net de tranzacții cu active reale (deficitul cumulat al contului curent și celui de capital) de 19 032 milioane euro, care are drept contrapartidă influxuri financiare nete (soldul contului financiar) în valoare de 15 391 milioane euro, diferența fiind reprezentată de erori și omisiuni.

B. Poziția investițională internațională și datoria externă

1. POZIȚIA INVESTIȚIONALĂ INTERNAȚIONALĂ

Poziția investițională internațională (PII) este o componentă a statisticilor macrofinanciare de stocuri frecvent și intens monitorizată, care reflectă tranzacțiile din contul financiar al balanței de plăți precum și modificări de natura influențelor de curs valutar, de preț și a altor modificări de volum. În anul 2022, poziția investițională internațională a continuat să se deterioreze în valoare absolută pentru al șaselea an consecutiv, ajungând la -115,6 miliarde euro. În perioada 2007-2022, indicatorul cu valori constant negative a consemnat atât tendințe de majorare, cât și ajustări importante, determinate, în principal, de necesarul de finanțare accentuat, coroborat cu rambursările efectuate în contul datoriei externe acumulate în anii de criză financiară (Grafic 23).

Creșterea continuă a PIB a determinat ca rata poziției investiționale internaționale²⁵ să consemneze valori constant descrescătoare în perioada 2012-2019. În anul 2020, pe fondul noilor condiții economice generate de pandemie, s-a înregistrat un PIB mai mic cu 3,7 la sută față de cel consemnat în anul anterior, ceea ce a contribuit la deteriorarea valorii indicatorului cu 4,2 puncte procentuale din PIB (-47,3 la sută în 2020, față de -43,1 la sută în 2019). Relansarea activităților economice pe parcursul anului 2021 s-a concretizat în revenirea PIB pe un trend crescător (majorare cu 5,7 la sută) și într-o ușoară ameliorare a ratei poziției nete internaționale până la nivelul de -46,7 la sută (diminuare cu 0,5 puncte procentuale)²⁶. Majorarea cu 4,7 la sută a produsului intern brut în anul 2022 a contribuit la diminuarea semnificativă a ratei poziției investiționale internaționale până la -40,4 la sută (creștere cu 6,3 puncte procentuale). Comparativ

²⁵ Ponderea poziției investiționale internaționale în PIB.

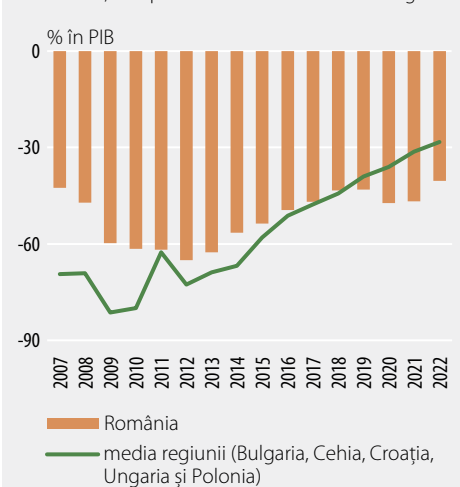
²⁶ Conform indicatorilor analizați prin intermediul procedurii dezechilibrelor macroeconomice, poziția investițională internațională netă ca procent în PIB are un prag indicativ de monitorizare a cărui valoare este de -35 la sută.

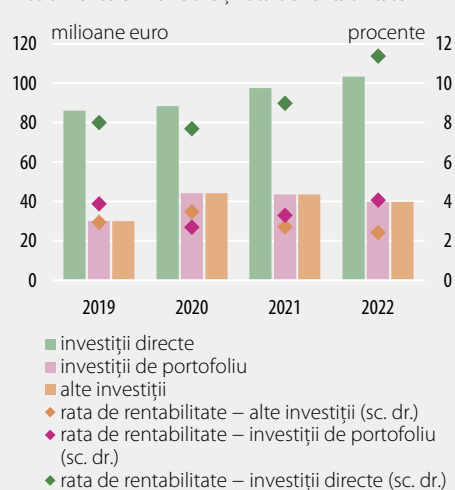
cu anii anteriori, marcați de efectele crizei sanitare, în anul 2022 poziția investițională internațională și datoria externă netă au înregistrat o îmbunătățire semnificativă în termeni relativi, spre deosebire de deficitul de cont curent, care a continuat să se majoreze până la nivelul de 9,1 la sută din PIB, cu 1,9 puncte procentuale (Grafic 24).

În intervalul 2014-2019, poziția investițională internațională a României a înregistrat valori constant crescătoare, până la -43 la sută din PIB, în concordanță cu evoluția mediei statelor din regiune, preponderent din afara zonei euro, a cărei valoare a ajuns la sfârșitul intervalului la -39 la sută. În perioada 2020-2021, poziția investițională a României s-a situat la -47 la sută din PIB, pe fondul majorării accentuate a pasivelor financiare, în timp ce media celor cinci state din regiune a continuat trendul de ameliorare, până la -31 la sută din PIB, determinat preponderant de sporirea activelor externe ale Poloniei, Cehiei și Ungariei, în medie cu 10 la sută (Grafic 25). La sfârșitul anului 2022, diminuarea valorii poziției investiționale a României în PIB (-40 la sută) s-a încadrat în tendința de ajustare regională a ratei poziției investiționale, care a indicat o medie de -28 la sută (diminuare cu 3 puncte procentuale față de anul 2021). Dintre componente, Bulgaria, Croația, Ungaria și Polonia au înregistrat ajustări însemnate ale indicatorului, opus tendinței de majorare a valorii consemnate de Cehia (în creștere cu 5 puncte procentuale, până la -20 la sută).

Grafic 25. Poziția investițională internațională în România, comparativ cu media statelor din regiune

Grafic 26. Poziția investițională internațională – instrumentele financiare și rata de rentabilitate

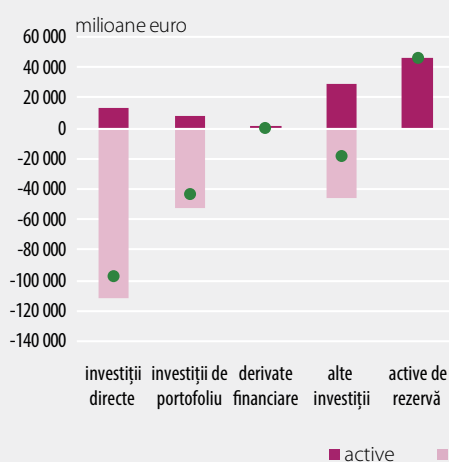

Pe ansamblu, atât evoluția pe instrumente financiare, cât și distribuția acestora în cadrul sectoarelor instituționale au urmat tendința anilor anteriori, într-un cadru specific economiei românești. Societățile nefinanciare au consemnat un avans considerabil al poziției nete investiționale debitoare și pe parcursul anului 2022, îndeosebi prin majorarea valorii participațiilor străine în companiile românești și angajarea de împrumuturi intragrup și credite comerciale, în contextul relansării activităților economice încetinite în anii de criză sanitară.

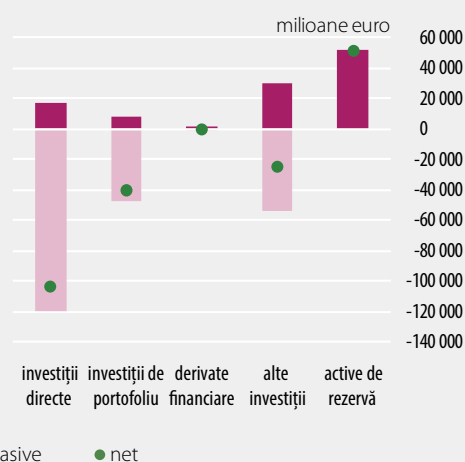
Analiza rentabilității componentelor PII în anul 2022 (Grafic 26) reliefează o performanță în creștere a investițiilor directe până la nivelul de 11,4 la sută, mult superioară anilor precedenți caracterizați de condiții economice mai puțin favorabile (9 la sută în 2021 și 7,7 la sută în 2020). Un trend similar a înregistrat rata rentabilității

investițiilor de portofoliu, a cărei valoare a ajuns la 4,1 la sută în anul 2022, de la 3,3 la sută în 2021 și 2,7 la sută în 2020. Performanța componentei alte investiții a marcat un trend diferit față de celelalte componente, pe fondul modificării structurii instrumentelor financiare. Astfel, rentabilitatea a fost de 3,5 la sută în anul 2020, superioară anului anterior (2,9 la sută) și anului 2021 când a fost de 2,7 la sută. Pentru anul 2022, rata de rentabilitate a componentei alte investiții a indicat o valoare în scădere față de cea a anului 2021 până la 2,4 la sută, pe fondul majorării semnificative a instrumentelor financiare de tipul credite comerciale, care nu sunt purtătoare de dobândă.

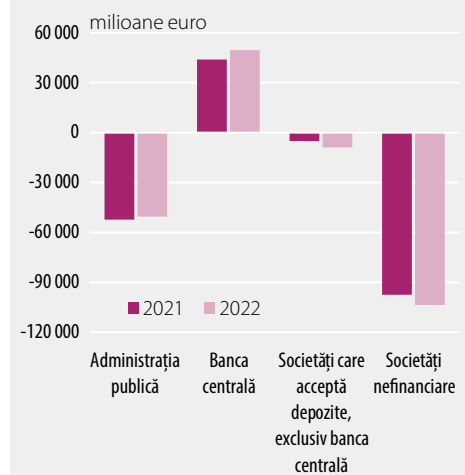
Grafic 27. Structura pe instrumente a activelor și pasivelor externe – 2021

Grafic 28. Structura pe instrumente a activelor și pasivelor externe – 2022

Grafic 29. Structura pe sectoare instituționale a poziției investiționale internaționale

Prezentarea poziției investiționale internaționale nete pe principalele componente, respectiv active și pasive, arată menținerea ierarhică a structurii anilor precedenți, cu diferențe valorice în creștere, înregistrate mai accentuat în cazul elementelor de pasiv, respectiv investiții directe și alte investiții (Graficele 27 și 28).

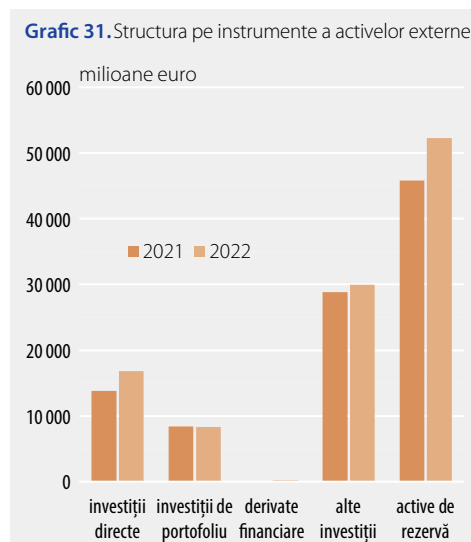
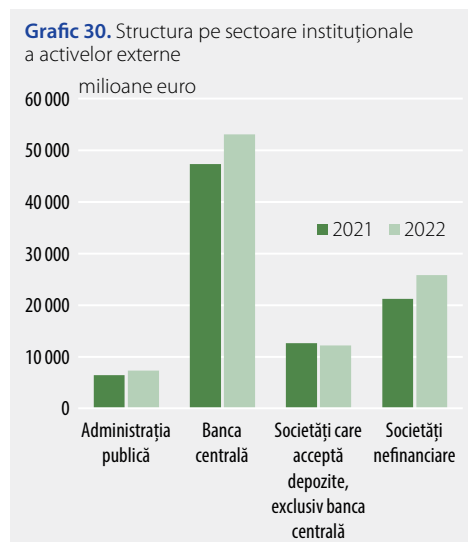
În ceea ce privește structura pe sectoare instituționale a poziției investiționale internaționale, în anul 2022 poziția investițională net debitoare a administrației publice s-a menținut la un nivel ușor diminuat comparativ cu cel al

anului anterior, pe fondul stabilizării necesarului de finanțare a acestui sector, concomitent cu scăderea prețurilor titlurilor de stat pe piața secundară de capital. Banca centrală a înregistrat consolidarea poziției net creditoare, prin majorarea valorii activelor de rezervă, iar societățile care acceptă depozite au consemnat deteriorarea poziției net debitoare față de anii 2020 și 2021. Poziția net debitoare a societăților nefinanciare s-a accentuat și pe parcursul anului 2022, fiind corelată cu derularea activităților economice pe baza

finanțarilor de la companiile-mamă și prin intermediul creditelor comerciale contractate cu partenerii externi (Grafic 29).

1.1. Active externe

Soldul activelor externe a totalizat 107 542 milioane euro, în creștere cu 11 la sută față de finele anului precedent. Din perspectiva sectoarelor instituționale, banca centrală a continuat să dețină ponderea majoritară, cu active externe ce au totalizat 53 109 milioane euro (cumulând 49,4 la sută din total), urmată de alte sectoare, în creștere cu 14,6 la sută, până la 34 987 milioane euro (32,5 la sută din total), al cărui subsector reprezentat de societățile nefinanciare, a consemnat o sporire cu 21,9 la sută, până la 25 798 milioane euro (24 la sută din total). Societățile care acceptă depozite, exclusiv banca centrală, în scădere cu 3,3 la sută, au însumat 12 176 milioane euro (11,3 la sută din total) și au fost urmate de administrația publică, în creștere cu 13,2 la sută, până la 7 270 milioane euro, respectiv 6,8 la sută din total (Grafic 30).

Structura activelor externe pe principalele componente (Grafic 31) s-a menținut în cadrul specific economiei românești, așa cum s-a consemnat și în anii anteriori, activele de rezervă continuând să dețină ponderea majoritară (48,6 la sută din totalul activelor externe), urmate de componentele alte investiții (27,8 la sută), de investiții directe (15,6 la sută) și de investiții de portofoliu (7,7 la sută) – singura componentă în scădere față de anul precedent.

Soldul activelor externe de natura investițiilor directe a totalizat 16 827 milioane euro²⁷ la finele anului 2022, cu 2 989 milioane euro peste nivelul anului 2021, ca urmare a majorării de 1,7 ori a volumului participațiilor românești în companiile nerezidente și cu 12 la sută a volumului creditelor intragrup acordate companiilor din străinătate.

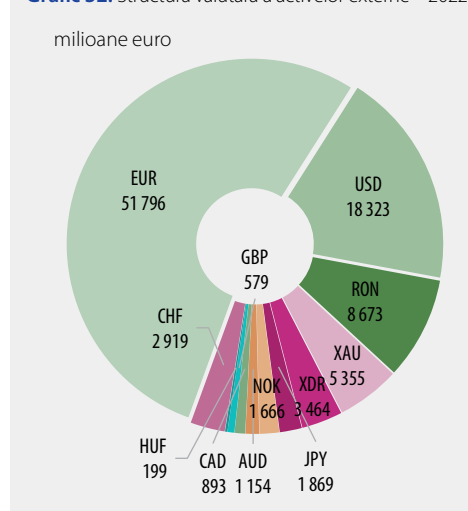
²⁷ Conform cadrului metodologic internațional BPM6, în prezentarea standard a poziției investiționale internaționale și a datoriei externe brute/nete, principiul direcțional de prezentare a investițiilor directe este înlocuit cu principiul active/pasive. Soldul investițiilor directe în străinătate ale rezidenților (conform principiului direcțional) a fost la sfârșitul anului 2021 de 2 793 milioane euro și de 4 424 milioane euro la finele anului 2022.

Investițiile de portofoliu deținute de investitorii rezidenți s-au diminuat ușor, cu 1,1 la sută, până la 8 295 milioane euro, iar structura pe instrumente financiare a relevat faptul că în anul 2022 aceștia și-au redus participarea în acțiuni ale companiilor și ale fondurilor de investiții străine cu 14,2 la sută, ajungând la 2 886 milioane euro. Activele externe sub formă de investiții în obligațiuni și alte titluri de valoare s-au majorat ușor față de anul anterior, cele pe termen lung însumând 4 614 milioane euro, iar cele pe termen scurt 794 milioane euro.

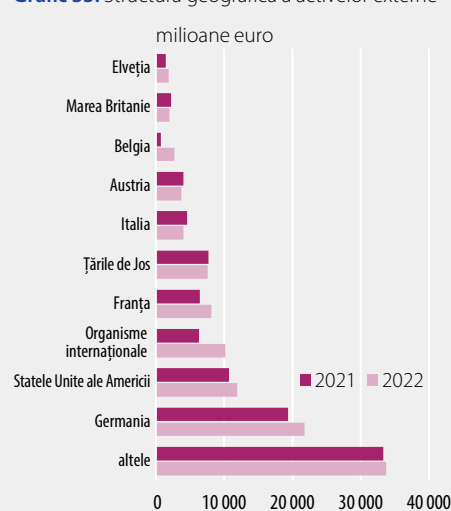
Soldul poziției alte investiții a consemnat o creștere cu 4 la sută față de anul 2021, până la 29 943 milioane euro, în principal pe seama componentelor din sistemele de asigurări, pensii și scheme de garanții standardizate și a creditelor comerciale. Diminuarea valorică a depozitelor rezidenților în străinătate cu 14,6 la sută a avut un efect advers asupra soldului activelor externe înregistrat la finele anului 2022.

Rezervele internaționale ale României, care includ rezervele valutare și aurul monetar, au însumat 52 305 milioane euro la 31 decembrie 2022, în creștere cu 6 474 milioane euro față de anul 2021, îndeosebi ca urmare a noilor emisiuni de titluri de stat în euro și dolari SUA și a accesării a două tranșe din Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), în cadrul instrumentelor de finanțare instituite la nivelul UE începând cu anul 2020. Dinamica rezervelor valutare a fost limitată de răscumpărările de titluri de stat ajunse la scadență, precum și de rambursările de rate de capital, dobânzi și comisioane, în contul datoriei publice externe. Rezervele internaționale ale României au acoperit 4,4 luni de import de bunuri și servicii iar rezervele valutare au asigurat un indicator de lichiditate²⁸ de 82,4 la sută. Consolidarea volumului rezervelor internaționale a fost determinată de intrările nete de capital (6,6 miliarde euro) și de variația cursurilor de schimb ale valurilor (0,4 miliarde euro). Influența majorării prețului aurului monetar pe piața internațională (0,3 miliarde euro) a fost contrabalansată de contribuția negativă a diferențelor de preț ale titlurilor de valoare pe termen lung și scurt din portofoliu (-0,8 miliarde euro).

Grafic 32. Structura valutară a activelor externe – 2022

Grafic 33. Structura geografică a activelor externe

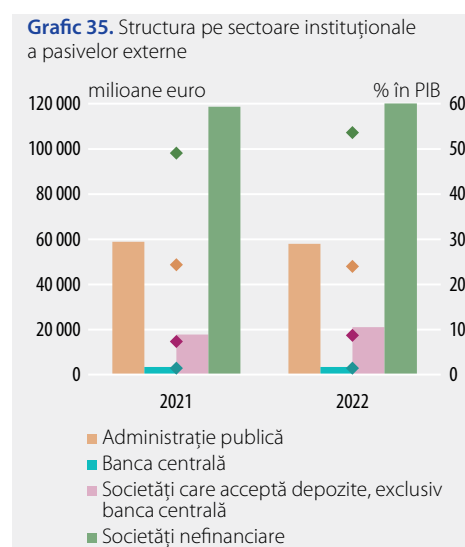
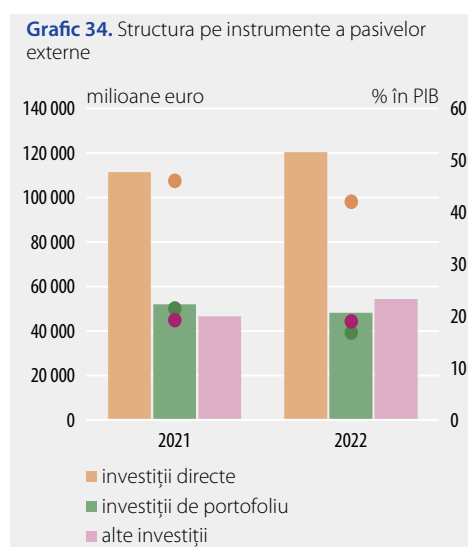
²⁸ Raportul dintre rezervele valutare și datoria pe termen scurt calculată la valoarea reziduală (Guidotti ratio).

În anul 2022, structura valutară a activelor externe a relevat preponderența monedei euro și a dolarului SUA, a căror pondere a totalizat 70,1 la sută (75,4 miliarde euro), precum și avansul cu 20,3 la sută al leului, a cărui pondere în total a fost de 9,7 la sută, respectiv 10,4 miliarde euro (Grafic 32).

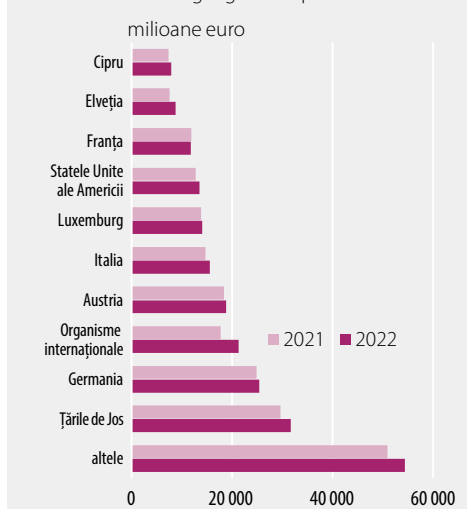
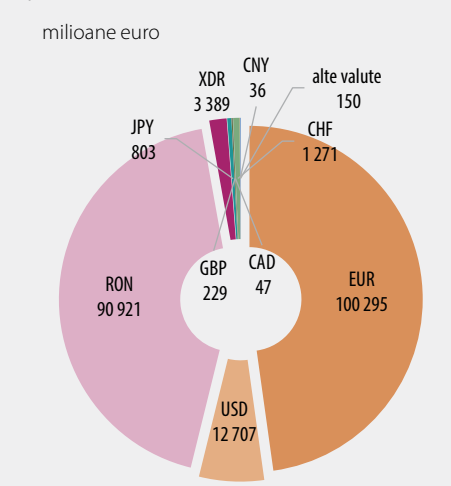
Principalele 10 țări în care activele externe ale României erau plasate la sfârșitul anului 2022 au însumat 73,8 miliarde euro, ceea ce reprezintă 68,7 la sută din totalul activelor externe. Acest nivel este în creștere cu 3 puncte procentuale față de cel de la sfârșitul anului precedent. Plasamentele de active externe efectuate în Germania, în Statele Unite ale Americii, la organismele internaționale și în Franța au consemnat majorări atât ca pondere, cât și în termeni nominali (21,7 miliarde euro, 11,9 miliarde euro, 10,2 miliarde euro, respectiv 8,1 miliarde euro), în timp ce țări precum Țările de Jos, Italia, Austria, Marea Britanie și Elveția au înregistrat diminuări procentuale (-2,8 puncte procentuale) și nominale (-0,8 miliarde euro). Activele externe plasate în Belgia s-au majorat în termeni nominali până la 2,7 miliarde euro (Grafic 33).

1.2. Pasive externe

Soldul pasivelor externe la 31 decembrie 2022 a fost de 223 111 milioane euro, înregistrând o majorare cu 6,3 la sută față de anul 2021. Spre deosebire de anul anterior, cea mai importantă creștere a fost consemnată de componenta alte investiții mai mare cu 17 la sută, urmată de investițiile directe cu o majorare de 8,1 la sută. Soldul investițiilor de portofoliu s-a diminuat cu 7,3 la sută (Grafic 34).

Din punct de vedere instituțional, la finele anului 2022, majorări importante ale pasivelor externe au înregistrat societățile care acceptă depozite, exclusiv banca centrală, al căror sold s-a majorat cu 18,5 la sută față de anul 2021 (21 miliarde euro), urmate de societățile nefinanciare ale căror pasive au crescut cu 9,1 la sută față de nivelul anului anterior, până la 129 458 milioane euro. Pasivele băncii centrale s-au menținut la 3 404 milioane euro, fiind reprezentate în totalitate de alocările de DST (drepturi speciale de trageri) de la FMI (Grafic 35), în timp ce administrația publică a înregistrat un sold de 57 870 milioane euro (în diminuare cu 1,6 la sută).

Grafic 36. Structura geografică a pasivelor externe**Grafic 37.** Structura valutară a pasivelor externe – 2022

Pasivele externe ale României (Grafic 36) au fost constituite, în principal, din angajamente față de țări membre ale Uniunii Europene, care au totalizat 125,2 miliarde euro (56,1 la sută din total), precum și față de organismele internaționale, Statele Unite ale Americii și Elveția, care împreună au însumat 43,6 miliarde euro (19,5 la sută din total). Angajamentele față de alte state din Uniunea Europeană (Irlanda, Ungaria, Belgia, Bulgaria, Spania, Grecia) și din afara acesteia au crescut cu 6,7 la sută comparativ cu anul precedent, până la 54,3 miliarde euro.

Denominarea valutară a pasivelor externe ale poziției investiționale a relevat, în principal, preponderența monedei euro (103,7 miliarde euro) și a leului (99,5 miliarde euro), împreună reprezentând 91,1 la sută, cu ponderi de 46,5 la sută și, respectiv, 44,6 la sută din total. Pasivele externe exprimate în dolari SUA, franci elvețieni, yeni japonezi, lire sterline și drepturi speciale de trageră au reprezentat 8,9 la sută (circa 19,8 miliarde euro), în ușoară creștere față de anul 2021 (Grafic 37).

1.2.1. Investiții directe

Soldul pasivelor externe de natura investițiilor directe a fost de 120 348²⁹ milioane euro la finalul anului 2022 și a reprezentat 42,1 la sută din PIB, nivel diminuat procentual față de anul anterior (46,1 la sută) pe fondul avansului semnificativ al PIB în intervalul analizat. Participațiile nerezidenților la capitalul social al companiilor românești și instrumentele de datorie sub forma creditelor intragrup au consemnat, comparativ cu anul 2021, o creștere cu 8,1 la sută (ajungând la un nivel de 76,6 miliarde euro participații la capital și 43,8 miliarde euro credite intragrup).

Peste 63 la sută din aportul la capital a fost finanțat de investitori ai companiilor nefinanciare și financiare, prin intermediul altor participații și acțiuni necotate ce au

²⁹ Conform cadrului metodologic internațional BPM6, în structura standard a poziției investiționale internaționale și a datoriei externe brute/nete, principiul direcțional de prezentare a investițiilor directe este înlocuit cu principiul active/pasive. Soldul investițiilor străine directe ale nerezidenților în România (conform principiului direcțional) a fost la sfârșitul anului 2021 de 100 288 milioane euro și 107 944 milioane euro la finele anului 2022, rezultat din diminuarea participațiilor și creditelor primite de companiile investiție directă cu creditele acordate de acestea în cadrul grupului.

însumat 48,4 miliarde euro (42,2 miliarde euro în anul 2021). Companiile nefinanciare, băncile, societățile de asigurări și alte instituții de intermediere financiară au înregistrat o majorare moderată a portofoliului de acțiuni necotate ale investitorilor străini, cu 2,9 la sută, astfel că la sfârșitul anului 2022 acestea au însumat 21,8 miliarde euro (21,2 miliarde euro în anul 2021). Valoarea acțiunilor cotate pe piața de capital autohtonă, deținute de investitorii direcți nerezidenți în companiile nefinanciare și societățile care acceptă depozite, exclusiv banca centrală, s-a diminuat cu 8,2 la sută, până la 6,1 miliarde euro.

În perioada 2020-2022, evoluția valorilor trimestriale ale investiției directe nete a relevat un trend constant crescător care s-a situat la peste -80 miliarde euro în primul an analizat, a depășit -90 miliarde euro în anul 2021 și a înregistrat un maximum de -103,5 miliarde euro la sfârșitul anului 2022. Celelalte componente ale poziției investiționale internaționale nete au consemnat valori oscilante pe parcursul celor trei ani, având un maxim absolut în trimestrul al doilea al anului 2021 (Grafic 38).

Structura geografică a capitalului străin de natura investiției directe și-a păstrat ierarhia componentei, investitorii provenind, în majoritate, din țări ale Uniunii Europene, precum Țările de Jos, Germania, Austria, Italia, Franța, Cipru, Luxemburg, Belgia, Ungaria, Spania, Grecia și Polonia, cu o pondere în total de peste 80 la sută. Elveția și Marea Britanie au consemnat ponderi ale investiției străine de peste 8 la sută din total, iar Statele Unite ale Americii și Turcia au înregistrat ponderi în scădere față de anul 2021 (0,9 la sută, respectiv 0,8 la sută din total).

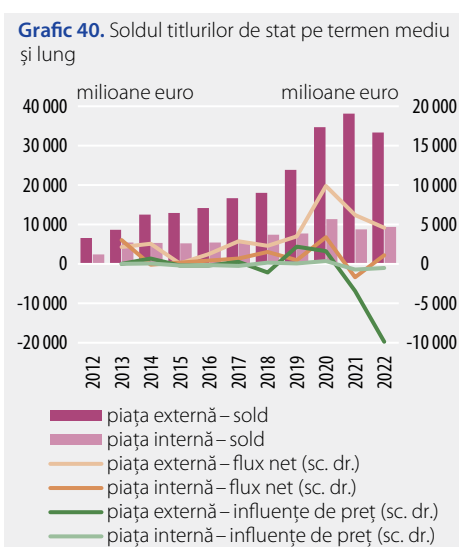
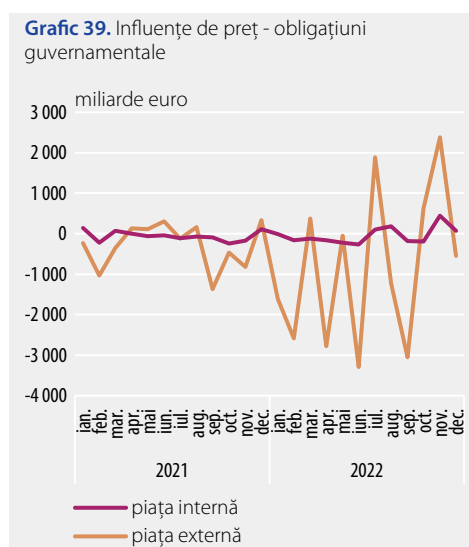
1.2.2. Investiții de portofoliu

Perspectiva stabilă și reconfirmarea ratingului României privind investițiile au permis accesul pe piața de capital externă și pe parcursul anului 2022. Deosebit față de anii anteriori a fost climatul economic internațional sensibilizat în urma pandemiei, care s-a degradat abrupt odată cu izbucnirea războiului din Ucraina, cu efecte asupra prețului produselor energetice și creșterii accelerate a inflației. Astfel, în noile condiții macroeconomice, finanțarea de pe piața externă de capital s-a realizat la costuri mai mari și a însemnat apelarea la maturități adaptate conjuncturii, dar în continuare sustenabile.

La 31 decembrie 2022, soldul investițiilor de portofoliu s-a diminuat până la 48 155 milioane euro, respectiv cu 7,3 la sută, deși în anul 2021 acest instrument financiar a devansat semnificativ componenta alte investiții. Astfel, soldul investițiilor sub formă de participății la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții s-a micșorat comparativ cu nivelul anului 2021, cu 505 milioane euro, iar cel aferent instrumentelor de natura

datoriei pe termen lung (obligațiuni și titluri de stat) cu 3 278 milioane euro (până la 45 427 milioane euro).

Soldul titlurilor de stat guvernamentale în euro și dolari SUA cu maturitate originală mai mare de 1 an (pe termen lung), emise pe piața externă, s-a diminuat cu 12,6 la sută, până la 33,3 miliarde euro. Reducerea de volum a soldului titlurilor guvernamentale a fost determinată în special de scăderea majoră de preț, în valoare de 9,9 miliarde euro, înregistrată după declanșarea conflictului armat în luna februarie 2022. Intrările nete din emisiuni noi de titluri de stat în sumă de 4,6 miliarde euro, cumulate cu influența variației cursului de schimb euro/dolar, care a totalizat 0,5 miliarde euro, au limitat diminuarea accentuată a soldului titlurilor de stat la sfârșitul anului 2022. Comparativ cu anul 2021, oscilațiile de preț înregistrate pe tot parcursul anului 2022 au avut amplitudini însemnate și frecvent situate în teritoriul negativ (Grafic 39).

Soldul titlurilor emise pe piața internă în euro și în lei achiziționate de nerezidenți s-a majorat cu 6,4 la sută față de anul 2021, ajungând la 9,4 miliarde euro, pe seama unor intrări nete care au cumulat 1,1 miliarde euro. Majorarea acestui sold a fost limitată de efectul influențelor de preț ale titlurilor de stat pe piața secundară de capital care au înregistrat -0,5 miliarde euro.

Evoluția soldului investițiilor de portofoliu sub forma titlurilor de stat pe termen lung a înregistrat o creștere mai lentă în perioada 2013-2018 (până la 18 miliarde euro), urmată de o creștere accelerată în intervalul 2019-2021, pe fondul unui necesar de finanțare mult sporit de efectele pandemiei (Grafic 40).

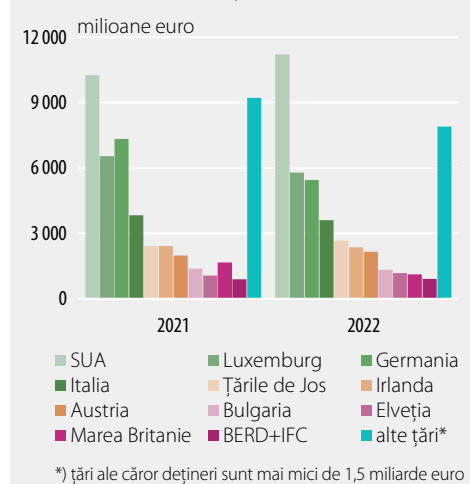
Finanțarea de pe piața externă de capital s-a realizat prin emisiuni noi de euroobligațiuni denominate în euro și dolari SUA, efectuate în lunile ianuarie, februarie, mai și septembrie 2022. Valoarea nominală a acestora a fost de 6,36 miliarde euro, respectiv 4,46 miliarde dolari SUA, cu maturități de 4, 5, 6, 7, 10 și 12 ani. Emisiunea denominată în dolari SUA efectuată în luna ianuarie 2022 și cea denominată în euro din luna februarie 2022 au beneficiat de cupoane situate între 2,125 la sută și 3,75 la sută, valori considerate adecvate economiei românești. În cazul emisiunilor efectuate în lunile mai și septembrie

2022 valoarea cupoanelor a fost semnificativ sporită, situându-se în intervalul 5 – 6,625 la sută, în timp ce scadențele s-au menținut într-un palier estimat sustenabil.

Tranzacțiile derulate în anul 2022 pe piața secundară de capital au arătat că principalii

Grafic 41. Repartiția geografică a deținerilor de titluri de stat emise de rezidenți

investitori în titluri de valoare emise de rezidenți au fost SUA, urmate de țări din Uniunea Europeană, precum și Marea Britanie, Elveția, BERD (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare), IFC (International Finance Corporation), Canada, Japonia. Comparativ cu anul 2021, principalii investitori precum SUA, Țările de Jos, Austria și Elveția și-au majorat pozițiile de dețineri cu procente situate între 8,8 la sută și 10,3 la sută, deosebit față de Luxemburg, Germania și Marea Britanie, ale căror investiții s-au diminuat considerabil, cu procente situate în intervalul 32,7 la sută și 11,5 la sută (Grafic 41).

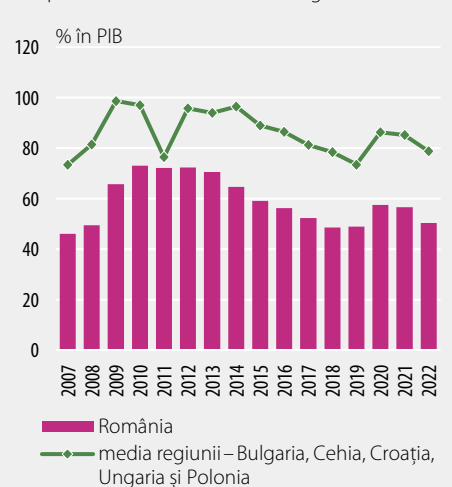
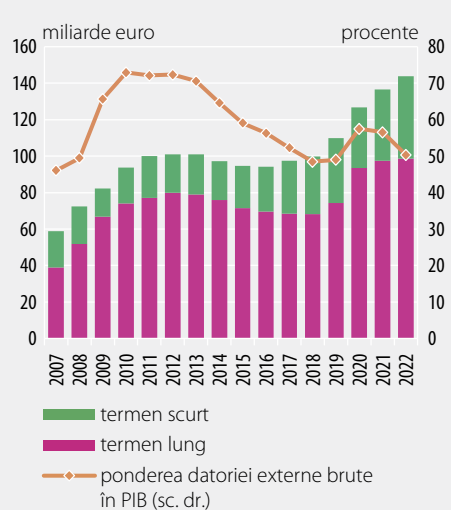
1.2.3. Alte investiții

Componenta alte investiții a reprezentat 24,4 la sută din totalul pasivelor externe și a totalizat 54 419 milioane euro la 31 decembrie 2022, în contextul majorării soldului creditelor comerciale pe termen scurt (până la 14 289 milioane euro) și al împrumuturilor (până la 26 976 milioane euro). Majorarea soldului împrumuturilor externe cu 2 515 milioane euro față de anul 2021 s-a datorat în principal accesării fondurilor din PNRR prin mecanismul UE. Deosebit față de anul precedent, valoarea depozitelor externe s-a majorat cu peste 1 800 milioane euro pe parcursul anului 2022, pe fondul noilor plasamente efectuate de către investitorii nerezidenți.

2. DATORIA EXTERNĂ

2.1. Datoria externă brută

Analiza evoluției principalilor indicatori ai sectorului extern ca procent în PIB în perioada 2007-2022 indică situarea României într-o zonă comparabilă cu celelalte state din regiune în ceea ce privește datoria externă brută, a cărei valoare nu a depășit 75 la sută din PIB în intervalul analizat. În ultimii ani, ponderea datoriei externe brute a României în PIB a înregistrat un nivel constant descrescător, până la 50,3 la sută, la sfârșitul anului 2022 (Grafic 42).

Grafic 42. Datoria externă brută în România comparativ cu media statelor din regiune**Grafic 43.** Datoria externă brută

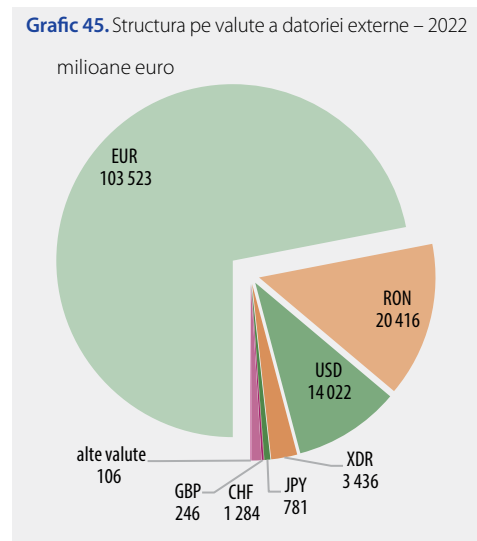
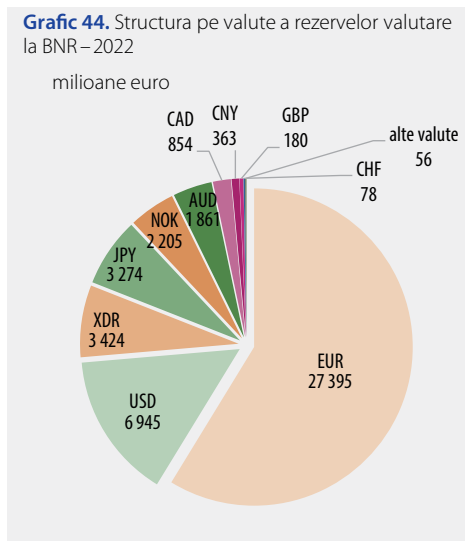
Până în anii 2012-2013, datoria externă brută a avut o creștere într-un ritm constant. Ulterior, a urmat o scădere ușoară a acesteia în perioada 2014-2016, datorită rambursărilor de rate de capital scadente, în special în contul datoriei externe pe termen lung, din programul financiar stabilit cu organismele internaționale în anul 2009. Creșterea accentuată a componentei pe termen scurt, pe fondul majorării soldului instrumentelor financiare de natura investiției directe (credite intragrup) și al creditelor comerciale, a determinat schimbarea de tendință în evoluția datoriei externe începând cu anul 2017. Un efect similar asupra soldului datoriei externe brute a avut și finanțarea sectorului administrației publice prin emisiuni de titluri de stat pe termen lung. Condițiile economice din anii de criză sanitară (2020-2021) au accentuat majorarea soldului datoriei externe pe termen lung și reducerea soldului angajamentelor cu maturitate de până la 1 an, în contextul adoptării unor strategii de combatere a crizei implementate la nivelul administrației publice și al companiilor afectate (Grafic 43). La finele anului 2022, soldul datoriei externe brute³⁰ a totalizat 143 886 milioane euro, în creștere cu 5,3 la sută față de anul precedent.

Astfel, la majorarea soldului datoriei externe brute a României au contribuit tranzacțiile nete în sumă de 17,1 miliarde euro și variația cursurilor de schimb ale valurilor în valoare de 0,8 miliarde euro. O contribuție negativă semnificativă de 10,5 miliarde euro a fost înregistrată de variațiile de preț ale titlurilor de valoare tranzacționate pe piața secundară de capital, precum și de alte modificări³¹, în sumă de 0,1 miliarde euro.

Compoziția valutară a datoriei externe (71,9 la sută din total în euro, 14,2 la sută în lei și 9,7 la sută în dolari SUA) a fost echilibrat reprezentată în structura rezervelor valutare la BNR, în care euro și dolarul SUA împreună cu deținerile de drepturi speciale de tragere au totalizat 81 la sută din total (Graficele 44 și 45).

³⁰ Soldul datoriei externe brute este calculat pe bază, care include dobânda acumulată și neajunsă la scadență.

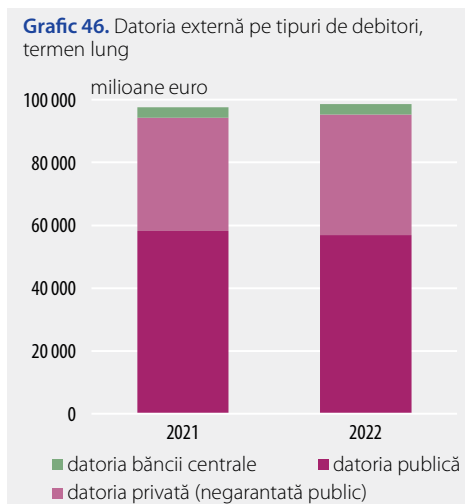
³¹ Categoria alte modificări cuprinde valorile care determină schimbarea soldului final prin reclasificări, retratări contabile și corecții ale raportărilor statistice din perioade anterioare.

2.1.1. Datoria externă brută pe termen lung

Soldul datoriei externe pe termen lung a însumat 98 638 milioane euro la finele anului 2022, cu 1,1 la sută mai mult față de anul anterior. Creșterea cu 1 094 milioane euro a datoriei externe pe termen lung a fost determinată în principal de majorarea cu 6,7 la sută a datoriei externe private (negarantate public). În contrast cu evoluția datoriei

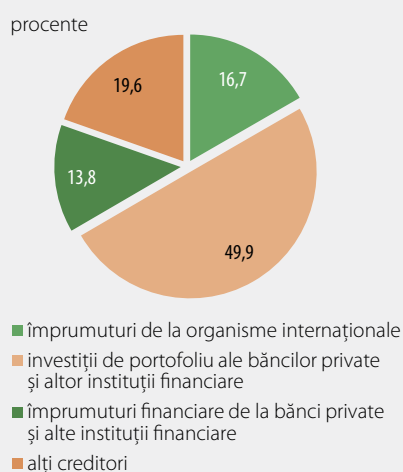
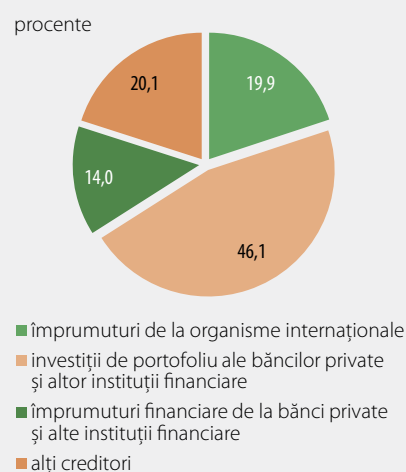
private, trendul datoriei externe publice³² a fost descrescător, aceasta consemnând o reducere de 2,3 la sută (la 31 decembrie 2022). Datoria externă a băncii centrale alcătuită în principal din alocări de DST s-a situat la un nivel comparabil cu cel al anului anterior, totalizând 3 403 milioane euro (Grafic 46).

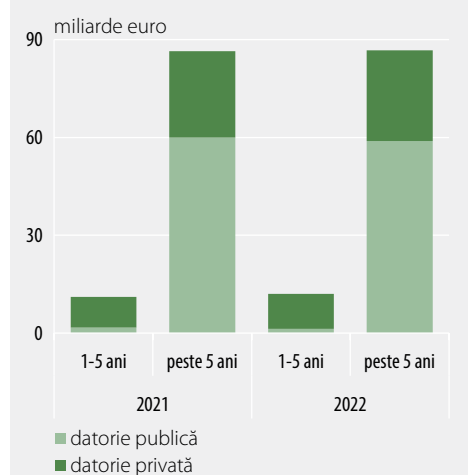
Structura pe creditori a datoriei externe pe termen lung a arătat că instituțiile financiare continuă să fie principalul creditor și în anul 2022, îndeosebi prin investiții de portofoliu (46,1 la sută) și împrumuturi de la bănci private și alte instituții financiare (14 la sută). Finanțarea

prin împrumuturi de la organismele internaționale a ajuns la 19 655 milioane euro (19,9 la sută din total), cu 20,9 la sută mai mare decât la sfârșitul anului 2021 (Graficele 47 și 48). Componenta alți creditori, alcătuită în majoritate din companii nefinanciare, a însumat 19 779 milioane euro, respectiv 20,1 la sută din total.

³² Datoria externă publică include împrumuturile externe contractate direct de MF și de autoritățile administrației publice locale, în baza legislației privind datoria publică, inclusiv titlurile de stat cumpărate de nerezidenți – calculate la valoarea de piață. Soldul titlurilor de stat cumpărate de nerezidenți este estimat ca diferență între soldul emisiunilor efectuate de Administrația publică și soldul deținerilor de titluri de stat aferente sectoarelor instituționale rezidente raportat de principalii intermediari financiari atât în nume propriu, cât și în numele clienților pentru care prestează servicii de custodie, pe baza Regulamentului BNR nr. 4/2014, cu modificările și completările ulterioare.

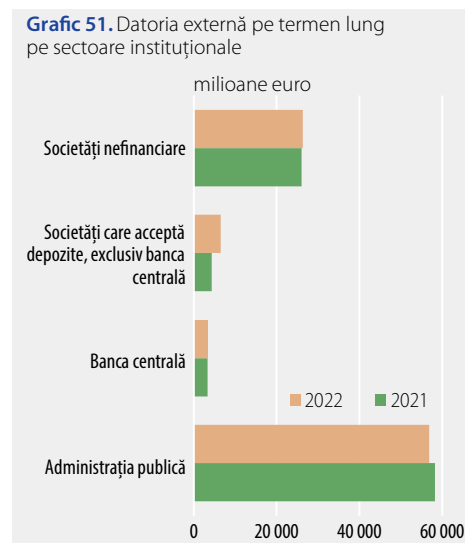
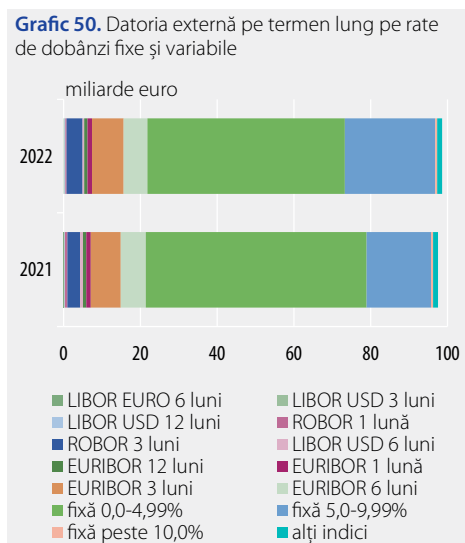
Grafic 47. Datoria externă brută pe termen lung pe creditori – 2021**Grafic 48.** Datoria externă brută pe termen lung pe creditori – 2022

Structura pe scadențe originale a datoriei externe pe termen lung a evidențiat, comparativ cu anul 2021, majorarea soldului datoriei cu scadențe cuprinse între 1-5 ani cu 8,6 la sută (însușind 12 miliarde euro și reprezentând sume provenite din emisiunile de titluri de stat pe piața internă), concomitent cu o creștere ușoară a soldului datoriei scadente peste 5 ani cu doar 0,2 la sută (totalizând 86,6 miliarde euro). Din perspectiva asigurării unor maturități sustenabile ale scadenței originale, structura pe scadențe a datoriei externe pe termen lung s-a consolidat constant pe baza unor strategii de îndatorare specifice, în contextul unei stabilizări a soldului datoriei externe publice comparativ cu anul anterior (Grafic 49).

Grafic 49. Datoria externă pe termen lung pe scadențe

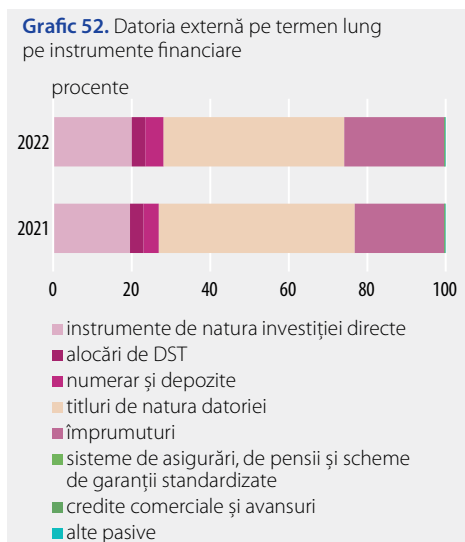
În anul 2022, costul datoriei externe pe termen lung a relevat o majorare cu 2,3 la sută a soldului angajamentelor cu dobândă variabilă, în componența căruia au fost luați în calcul indicii de referință (ROBOR, EURIBOR) la 3 luni și 6 luni. Soldul angajamentelor cu dobândă fixă a înregistrat o tendință de diminuare pe banda 0-5 la sută, de la 58 miliarde euro la 51 miliarde euro (cu 10,6 la sută), pe seama reducerii soldului titlurilor de stat pe termen lung ale căror dobânzi fixe s-au aflat în intervalul analizat. Finanțarea realizată în anul 2022 pe baza noilor emisiuni de titluri de stat în contextul izbucnirii

războiului din Ucraina a condus la creșterea cu 40,1 la sută a soldului datoriei externe pe termen lung cu cost fix situat în intervalul 5-9,99 la sută. Față de anul 2021, distribuția ponderii costurilor fixe și variabile în anul 2022 a fost de 23,5 la sută, respectiv 76,5 la sută, raport ce conferă un cadru de sustenabilitate în ceea ce privește expunerea la variația dobânzilor și la majorarea serviciului datoriei externe (Grafic 50).

Creșterea substanțială a depozitelor nerezidenților și a tranzacțiilor cu titluri de valoare pe piața secundară de capital a contribuit la majorarea datoriei externe pe termen lung a instituțiilor de credit de 1,5 ori, până la 6 504 milioane euro. Soldul angajamentelor pe termen lung ale societăților nefinanciare a crescut ușor în anul 2022, cu 1,1 puncte procentuale, până la 26 298 milioane. Opus celor două sectoare instituționale menționate anterior, administrația publică a înregistrat în perioada

analizată o diminuare a datoriei externe pe termen lung cu 1 356 milioane euro, respectiv cu 2,3 la sută. Pe piața secundară de capital, prețurile titlurilor de valoare au scăzut cu 10 380 milioane euro, ceea ce a contrabalansat fluxurile nete în sumă de 8 552 milioane euro (Grafic 51).

Structura pe instrumente financiare a datoriei externe pe termen lung a consemnat creșteri de volum în cazul componentelor împrumuturi financiare (2 849 milioane euro, în principal provenite din tranșele PNRR), numerar și depozite (804 milioane euro) și instrumente de natura investiției directe

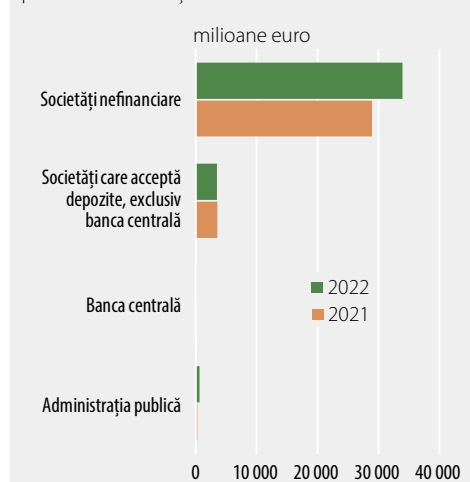
(651 milioane euro). Excepție au făcut titlurile de stat, a căror pondere în total s-a diminuat cu 3,9 puncte procentuale, respectiv cu 3 278 milioane euro, pe fondul unor fluctuații de preț accentuate pe piața secundară de capital (Grafic 52).

2.1.2. Datoria externă brută pe termen scurt

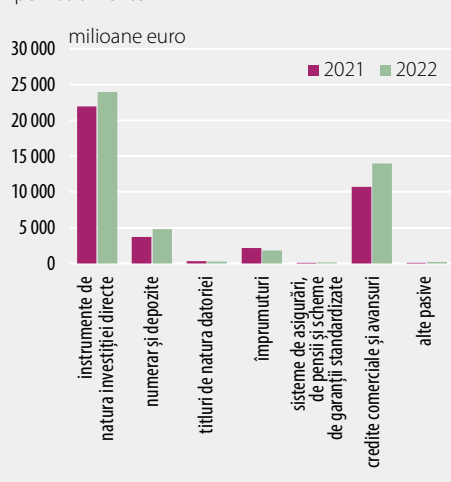
La sfârșitul anului 2022, datoria externă pe termen scurt calculată pe scadență originală a înregistrat 45 248 milioane euro, în creștere cu 15,9 la sută față de anul precedent, continuând să reprezinte aproximativ o treime din totalul datoriei externe brute.

Sectoarele instituționale care s-au împrumutat pe termen scurt au confirmat ierarhia anilor anteriori, determinată mai ales de specificul economiei autohtone, sectorul societăților nefinanciare continuând să fie cel mai îndatorat, cu o pondere în scădere, de 85,1 la sută (38 486 milioane euro). Deosebit față de anul anterior, societățile care acceptă depozite, exclusiv banca centrală, au înregistrat o pondere în creștere cu 1 punct procentual a depozitelor nerezidenților cu scadență sub 1 an (Grafic 53).

Grafic 53. Datoria externă pe termen scurt pe sectoare instituționale

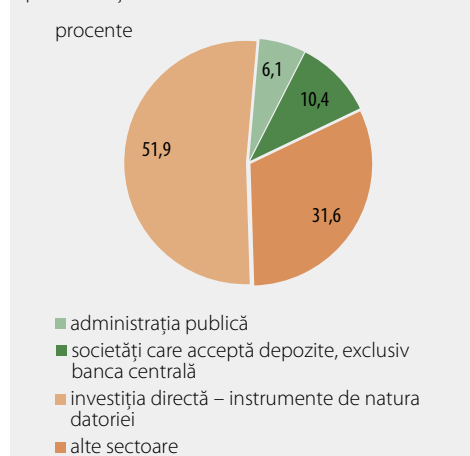
Grafic 54. Datoria externă pe termen scurt pe instrumente

Rata de *roll-over*³³ în cazul datoriei pe termen scurt a companiilor nefinanciare a consemnat valoarea de 110 la sută, ușor mai mare comparativ cu anul 2021, iar cea a societăților care acceptă depozite, exclusiv banca centrală a fost de 113 la sută, de asemenea în creștere față de anii precedenți.

Angajamentele pe termen scurt au contribuit la finanțarea activităților economice pe parcursul anului 2022, în mod deosebit prin instrumentele de natura investiției directe (împrumuturi și credite comerciale)

Grafic 55. Structura pe sectoare instituționale a datoriei externe pe termen scurt, calculată pe scadență reziduală la 31 decembrie 2022

care au înregistrat o creștere nominală de 2 045 milioane euro, cu o pondere majoritară în scădere comparativ cu anul precedent, de 53 la sută din total. Soldul creditelor comerciale, care au reprezentat 30,9 la sută din totalul angajamentelor externe pe termen scurt, s-a mărit în valoare absolută cu 3 265 milioane euro, concomitent cu soldul depozitelor nerezidenților, mai mare cu 1 075 milioane euro (10,6 la sută din total). Împrumuturile financiare și titlurile de valoare ca formă de finanțare pe termen scurt au consemnat împreună diminuări valorice de 359 milioane euro (Grafic 54).

³³ Rata de *roll-over* se calculează ca raport între tragerile și rambursările aferente instrumentelor financiare de natura datoriei.

Soldul datoriei externe pe termen scurt calculat la valoare reziduală³⁴ a totalizat 56 593 milioane euro, din care investiția directă și datoria componentei alte sectoare au reprezentat 83,5 la sută din total. Datoria pe termen scurt calculată la valoare reziduală a societăților care acceptă depozite, exclusiv banca centrală și cea a administrației publice au reprezentat 10,4 la sută, respectiv 6,1 la sută din total (Grafic 55).

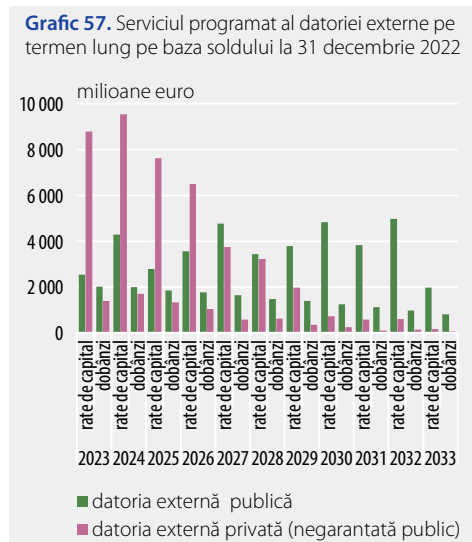
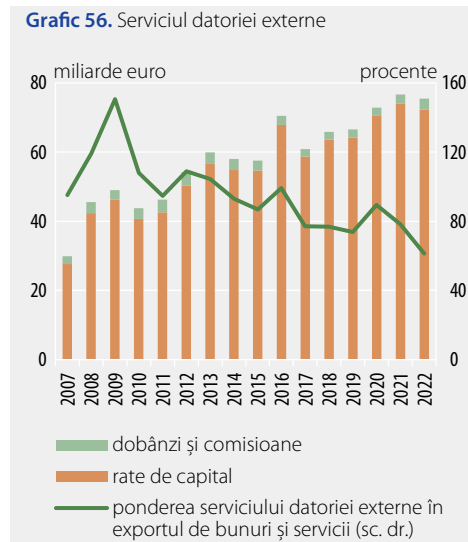
2.1.3. Serviciul datoriei externe

Analiza evoluției serviciului datoriei externe arată creșteri semnificative în anii 2008-2009, pe fondul crizei financiare, și în perioada 2011-2013, când pachetul de finanțare accesat de România în anul 2009 a devenit scadent. În anul 2016 serviciul datoriei externe a depășit 70 miliarde euro, fiind influențat de răscumpărările de titluri de stat, de retragerile de depozite ale nerezidenților și de alte plăți către creditori multilaterali și privați, conform angajamentelor scadente. În anul 2017 s-a înregistrat reducerea serviciului datoriei externe atât în valoare absolută, cât și ca pondere în exportul de bunuri și servicii, până la nivelul de 60,9 miliarde euro, respectiv 77,2 la sută. Pe parcursul anului 2018, valoarea serviciului datoriei s-a majorat din nou, ajungând la 65,8 miliarde euro, pe fondul ieșirilor de capital sub forma plăților intragrup pe termen scurt, a lichidărilor de depozite și a rambursărilor de credite comerciale cu maturitate sub 1 an. În anul 2019, serviciul datoriei externe s-a situat ușor peste nivelul consemnat în 2018, dar datorită majorării exporturilor, care au depășit 90 miliarde euro, a înregistrat o scădere cu 3 puncte procentuale a ratei. În contextul anului 2020, exportul de bunuri și servicii s-a contractat cu 9,8 la sută, astfel că rata serviciului datoriei s-a deteriorat până la 89,5 la sută. Ratele de capital și dobânzile scadente au însumat 70,5 miliarde euro, respectiv 2,3 miliarde euro. Revenirea pe creștere a exporturilor cu 20,6 la sută, în al doilea an al pandemiei (2021), a însemnat îmbunătățirea ratei serviciului datoriei până la 78,2 la sută, deși angajamentele scadente, împreună cu creanțele atașate, au înregistrat o valoare maximă de 76,7 miliarde euro. Anul 2022, după depășirea crizei duble generate de pandemie și apariția conflictului din Ucraina, a înregistrat o majorare semnificativă a exporturilor românești, cu 25,4 la sută, până la 123 miliarde euro. Asociat cu diminuarea valorică a serviciului datoriei externe cu 1,3 miliarde euro (până la 75,4 miliarde euro), acest fapt a determinat îmbunătățirea accentuată a ratei serviciului datoriei externe până la 61,3 la sută, valoare mult sub ratele consemnate în perioada analizată (Grafic 56).

Analiza serviciului programat al datoriei externe pe termen lung evidențiază caracteristici distincte în funcție de tipul datoriei, respectiv datoria publică și datoria negarantată public (privată). Astfel, serviciul proiectat al datoriei publice externe continuă să evidențieze maturități medii sustenabile și costuri cu dobânda scăzute, aferente titlurilor emise în intervalul situat înainte de anul 2022. Termenul de rambursare a angajamentelor externe este derulat pe perioade lungi de timp, în cadrul unor proiecte de finanțare de politici publice, fără vârfuri semnificative de plată. Proiecția angajamentelor în contul datoriei private externe se realizează pe baza unui scadențar

³⁴ Soldul datoriei externe pe termen scurt la finele anului 2022 plus ratele aferente datoriei externe brute pe termen lung scadente în următoarele 12 luni (2023). Compilarea acestui indicator contribuie la evaluarea riscului de lichiditate prin indicarea acelei părți din datoria externă brută care devine scadentă în anul următor – *2013 External Debt Statistics: Guide for Compilers and Users* (2013 EDS Guide).

cu frecvență lunară și trimestrială, care tinde să aglomereze rambursările în primii ani de serviciu și care se relaxează către finele intervalului, în condițiile în care maturitățile lor nu sunt foarte extinse. Astfel, serviciul anual total proiectat în perioada 2023-2033, pe tipuri de debitori ai datoriei externe, se încadrează în parametri obișnuiți de rambursare, cu valori sustenabile ale datoriei angajate (Grafic 57).

2.2. Datoria externă netă

În ultimii ani, datoria externă netă³⁵ a României s-a poziționat în jurul valorii de 20 la sută din PIB, în timp ce media înregistrată de acest indicator în țările din regiune a consemnat valori în scădere, respectiv de aproximativ -8 la sută din PIB. În intervalul 2014-2022, micșorarea ponderii datoriei externe nete în PIB a statelor UE din afara zonei euro, prezentate în Graficul 58, a fost determinată de valorile nete absolute înregistrate de Cehia, Bulgaria și Ungaria, prin care activele care au la bază instrumente de natura datoriei au devansat datoria brută. La sfârșitul anului 2021, datoria externă netă a României, în sumă absolută, a fost comparabilă cu cea a Poloniei (51,7 miliarde euro, respectiv 54,4 miliarde euro), deși cele două țări au înregistrat evoluții diferite în ultimii ani (datoria externă netă a României a crescut în medie cu 13 la sută, iar cea a Poloniei a scăzut cu 28 la sută). Comparabilitatea între România și Polonia cu referire la datoria externă netă s-a menținut și la nivelul anului 2022 (Polonia – 44,5 miliarde euro, respectiv România – 49,97 miliarde euro), valoarea indicatorului, pe trend descendent determinat de majorarea soldului activelor externe, diminuându-se cu 10 la sută în cazul Poloniei, respectiv cu 15 la sută în cel al României.

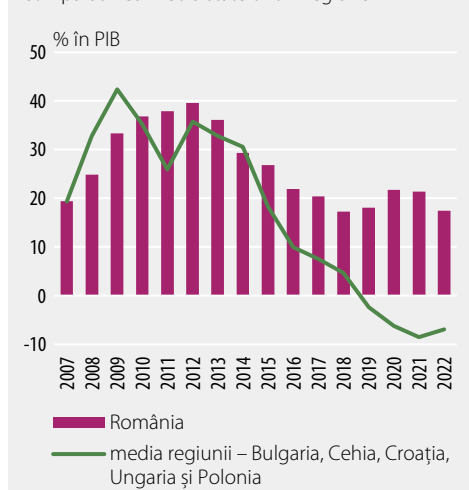
În perioada analizată, datoria externă netă s-a ajustat semnificativ, de la 19,4 la sută din PIB în anul 2007, atingând un maximum de 39,6 la sută în anul 2012 și scăzând până la 17,3 la sută din PIB la sfârșitul anului 2018. Începând cu anul 2019, soldul datoriei externe brute a contribuit la revenirea pe un trend ascendent a datoriei externe nete. Această tendință a fost confirmată și pe parcursul anului 2020, an în care datoria

³⁵ Se calculează ca diferență între pasivele și activele externe aferente tuturor instrumentelor de natura datoriei (împrumuturi, numerar și depozite, obligațiuni și instrumente de piață monetară, credite comerciale).

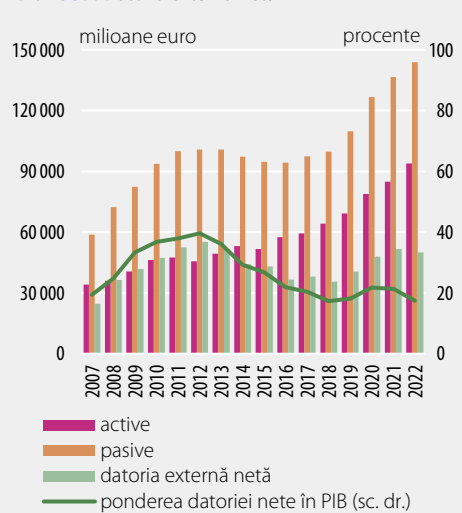

externă netă în PIB a fost de 21,7 la sută, iar soldul datoriei externe brute a crescut cu 17 miliarde euro. În anul 2021 datoria externă netă s-a majorat cu 3 847 milioane euro, până la 51 711 milioane euro, respectiv 21,5 la sută din PIB, în ușoară scădere față de anul precedent. Datoria externă netă înregistrată la sfârșitul anului 2022 s-a diminuat cu 1 740 milioane euro și a reprezentat 17,5 la sută din PIB, pe seama majorării soldului activelor externe de natura investiției directe și al creditelor comerciale acordate nerezidenților (Grafic 59).

Grafic 58. Evoluția datoriei externe nete în România comparativ cu media statelor din regiune

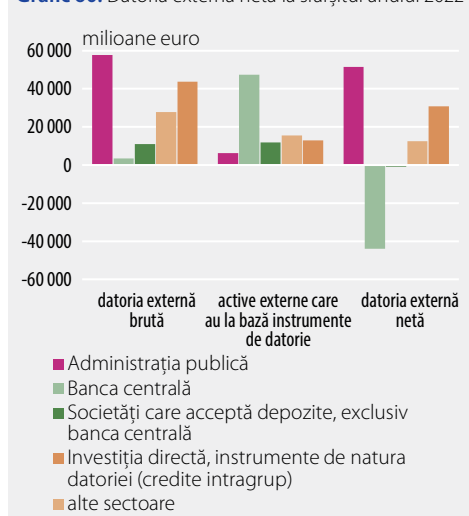

Grafic 59. Datoria externă netă

Diminuarea datoriei externe nete în anul 2022 s-a realizat pe fondul reducerii semnificative a datoriei externe nete a administrației publice și a băncii centrale. Datoria externă netă provenită din investiția directă (împrumuturi, credite comerciale și alte datorii intragrup) a depășit cu 1,3 miliarde euro valoarea înregistrată în anul 2021 și cu 4,5 miliarde euro pe

Grafic 60. Datoria externă netă la sfârșitul anului 2022

cea din anul 2020, însumând 30,8 miliarde euro la sfârșitul anului 2022, evoluție explicată de relansarea activităților economice și de orientarea către finanțare atât prin aport la capital, cât și prin împrumuturi intragrup (2,7 miliarde euro). Creșterea valorii activelor externe în principal prin majorarea portofoliului de titluri de stat a determinat modificarea soldului datoriei externe nete a sectorului banca centrală de la -38,6 miliarde euro la -44 miliarde euro. Plasamentele băncii centrale sub formă de depozite pe termen scurt s-au situat în anul 2022 la 16 miliarde euro, un nivel comparabil cu cel înregistrat în anul precedent (Grafic 60).

2.3. Evoluția indicatorilor de îndatorare

La finele anului 2022, raportul dintre datoria externă brută și exporturile de bunuri și servicii a fost de 117 la sută, iar ponderea dobânzilor în exportul de bunuri și servicii a ajuns la 2,6 la sută. Serviciul datoriei externe s-a situat constant sub nivelul exporturilor de bunuri și servicii și a înregistrat 61,3 la sută din valoarea acestora în anul 2022, în scădere cu 16,9 puncte procentuale față de anul 2021. Raportat la produsul intern brut, acesta a consemnat o pondere de 26,4 la sută.

Raportul dintre rezervele valutare la BNR și datoria externă pe termen scurt calculată pe scadență reziduală (rata Guidotti) s-a situat pe o tendință constantă de diminuare, până la 70,9 la sută în anul 2019. În cursul anului 2020 acest indicator de lichiditate a consemnat o redresare valorică, până la 90,3 la sută, prin contribuția simultană a reducerii soldului datoriei externe pe termen scurt și a consolidării rezervelor valutare. Pe parcursul anului 2021 rata Guidotti s-a deteriorat ușor, ajungând la 79,4 la sută, pe fondul majorării accentuate a soldului datoriei externe pe termen scurt. Creșterea volumului rezervelor valutare cu peste 6 miliarde euro, simultan cu cea a datoriei externe pe termen scurt calculată la valoare reziduală cu 5,6 miliarde euro, a condus la ameliorarea indicatorului de lichiditate până la 82,4 la sută la 31 decembrie 2022.

În contextul climatului economic al anului 2022, evoluția indicatorilor macroeconomici analizați (poziția investițională internațională și datoria externă) a consemnat o deteriorare accentuată a valorilor absolute, concomitent cu redresarea semnificativă a ponderilor acestora în PIB. Datoria externă publică, acumulată în principal pe parcursul anilor 2020 și 2021 sub forma titlurilor de stat emise de administrația publică, a consemnat particularități de maturitate și cost sustenabile, iar datoria externă pe termen scurt (de până la 1 an inclusiv), indicator cu o natură volatilă specifică, și-a continuat creșterea începută în anul 2021, pe seama majorării soldului creditelor comerciale și al instrumentelor financiare de natura investițiilor directe (împrumuturi intragrup).

Secțiune statistică

Balanța de plăți, 2021-2022

Componente	milioane euro					
	2021			2022		
	Credit	Debit	Sold	Credit	Debit	Sold
1. Contul curent	110 299	127 772	-17 473	137 096	163 136	-26 040
A. Bunuri și servicii	98 079	111 780	-13 702	122 953	141 928	-18 975
a. Bunuri	70 196	93 318	-23 122	86 017	118 064	-32 047
bunuri compilate conform metodologiei balanței de plăți	70 042	93 318	-23 276	85 798	118 064	-32 267
<i>merchancing</i> – export net	154	0	154	219	0	219
<i>merchancing</i> – bunuri achiziționate	-654	0	-654	-648	0	-648
<i>merchancing</i> – bunuri vândute	808	0	808	867	0	867
b. Servicii	27 883	18 463	9 420	36 937	23 864	13 073
servicii de prelucrare a bunurilor	2 484	152	2 333	3 031	160	2 871
transport	7 601	3 367	4 234	10 195	4 606	5 590
turism-călătorii	2 784	4 417	-1 633	4 474	7 382	-2 908
alte servicii	15 013	10 527	4 486	19 236	11 716	7 521
B. Venituri primare	6 529	11 371	-4 842	7 213	15 726	-8 512
remunerarea salariaților	3 825	175	3 650	3 931	329	3 602
venituri din investiții	752	10 932	-10 180	1 352	15 041	-13 688
alte venituri primare	1 952	264	1 687	1 930	356	1 574
C. Venituri secundare	5 691	4 620	1 070	6 930	5 483	1 447
administrația publică	1 426	2 537	-1 111	1 982	3 015	-1 033
alte sectoare	4 265	2 083	2 181	4 948	2 468	2 480
2. Contul de capital	5 657	414	5 243	7 814	806	7 008
A. Transferuri de capital	5 139	4	5 135	6 890	0	6 890
administrația publică	5 080	4	5 076	6 879	0	6 879
alte sectoare	59	0	59	11	0	10
B. Achiziționarea/vânzarea de active nefinanciare neproduse	517	410	108	924	806	119
	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net
3. Contul financiar	3 845	18 540	-14 696	9 321	24 713	-15 391
A. Investiții directe	1 112	9 933	-8 821	2 090	10 897	-8 807
participații la capital	170	6 746	-6 576	1 214	7 890	-6 676
participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	119	2 164	-2 045	1 078	1 831	-753
reinvestirea profiturilor	51	4 582	-4 531	136	6 059	-5 923
instrumente de natura datoriei	942	3 187	-2 245	876	3 007	-2 131
B. Investiții de portofoliu	1 582	5 056	-3 475	1 470	6 412	-4 942
participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	7	-124	130	782	-289	1 070
instrumente de natura datoriei	1 575	5 180	-3 605	688	6 700	-6 012
C. Derivate financiare	153	0	153	353	0	353
D. Alte investiții	-1 253	3 551	-4 804	-1 165	7 404	-8 569
participații la capital, altele decât cele de natura investiției directe și de portofoliu	0	0	0	0	0	0
numerar și depozite	-2 653	271	-2 924	-3 409	1 868	-5 276
împrumuturi	-116	-227	112	139	2 475	-2 336
investiții aferente asigurărilor, schemelor de pensii și de garanții standardizate	318	-10	328	173	14	160
credite comerciale și avansuri	1 102	1 384	-282	1 881	2 915	-1 034
alte creanțe/angajamente externe	96	36	60	49	132	-83
drepturi speciale de tragere	0	2 097	-2 097	0	0	0
E. Active de rezervă BNR	2 251	0	2 251	6 574	0	6 574
4. Erori și omisiuni (net)	x	x	-2 465	x	x	3 640

*) „+” creștere; „-” scădere

Notă: Datorită rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor.

Balanța de plăți trimestrială, 2022						
Componente	milioane euro					
	Trim. I			Trim. II		
	Credit	Debit	Sold	Credit	Debit	Sold
1. Contul curent	32 472	37 801	-5 329	33 524	40 617	-7 092
A. Bunuri și servicii	28 259	32 497	-4 238	30 339	34 669	-4 330
a. Bunuri	20 534	27 168	-6 634	21 138	28 865	-7 727
bunuri compilate conform metodologiei balanței de plăți	20 479	27 168	-6 689	21 082	28 865	-7 783
merchandise – export net	55	0	55	56	0	56
merchandise – bunuri achiziționate	-172	0	-172	-166	0	-166
merchandise – bunuri vândute	227	0	227	222	0	222
b. Servicii	7 725	5 329	2 396	9 201	5 804	3 397
servicii de prelucrare a bunurilor	722	42	680	743	39	704
transport	2 160	1 001	1 159	2 636	1 174	1 461
turism-călătorii	673	1 420	-748	1 208	1 812	-604
alte servicii	4 171	2 866	1 304	4 614	2 779	1 836
B. Venituri primare	2 757	4 093	-1 336	1 495	4 542	-3 047
remunerarea salariaților	845	57	788	1 066	82	984
venituri din investiții	224	3 954	-3 730	341	4 369	-4 028
alte venituri primare	1 687	81	1 606	87	91	-3
C. Venituri secundare	1 456	1 211	245	1 691	1 406	285
administrația publică	379	666	-287	479	769	-290
alte sectoare	1 077	545	532	1 211	637	574
2. Contul de capital	603	79	524	1 648	243	1 405
A. Transferuri de capital	468	0	468	1 313	0	1 313
administrația publică	460	0	460	1 313	0	1 313
alte sectoare	8	0	8	1	0	0
B. Achiziționarea/vânzarea de active nefinanciare neproduse	135	79	56	334	242	92
	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net
3. Contul financiar	3 395	8 002	-4 607	1 823	5 685	-3 862
A. Investiții directe	1 038	3 551	-2 514	-77	1 258	-1 335
participații la capital	299	2 779	-2 480	303	640	-338
participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	266	267	-1	269	-234	503
reinvestirea profiturilor	34	2 512	-2 478	34	875	-841
instrumente de natura datoriei	738	772	-34	-380	617	-997
B. Investiții de portofoliu	373	1 829	-1 456	248	2 075	-1 828
participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	-29	-42	12	371	-122	493
instrumente de natura datoriei	403	1 871	-1 468	-124	2 197	-2 321
C. Derivate financiare	174	0	174	68	0	68
D. Alte investiții	2 028	2 621	-593	-69	2 352	-2 421
participații la capital, altele decât cele de natura investiției directe și de portofoliu	0	0	0	0	0	0
numerar și depozite	895	18	877	-553	1 271	-1 824
împrumuturi	43	1 782	-1 739	-12	156	-168
investiții aferente asigurărilor, schemelor de pensii și de garanții standardizate	158	-2	160	103	8	95
credite comerciale și avansuri	959	781	179	345	898	-553
alte creanțe/angajamente externe	-28	43	-70	47	19	28
drepturi speciale de tragere	0	0	0	0	0	0
E. Active de rezervă BNR	-218	0	-218	1 653	0	1 653
4. Erori și omisiuni (net)	x	x	197	x	x	1 825

*) „+” creștere; „-” scădere

Notă: Datorită rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor.

milioane euro						Componente
Trim. III			Trim. IV			
Credit	Debit	Sold	Credit	Debit	Sold	
35 659	44 386	-8 727	35 441	40 333	-4 893	1. Contul curent
32 294	38 059	-5 764	32 061	36 704	-4 643	A. Bunuri și servicii
22 736	31 759	-9 022	21 608	30 273	-8 665	a. Bunuri
22 683	31 759	-9 075	21 554	30 273	-8 720	bunuri compilate conform metodologiei balanței de plăți
53	0	53	55	0	55	<i>merchanted</i> – export net
-153	0	-153	-157	0	-157	<i>merchanted</i> – bunuri achiziționate
206	0	206	211	0	211	<i>merchanted</i> – bunuri vândute
9 558	6 300	3 258	10 452	6 431	4 022	b. Servicii
760	41	719	806	38	768	servicii de prelucrare a bunurilor
2 683	1 237	1 445	2 717	1 193	1 524	transport
1 242	2 233	-990	1 351	1 917	-566	turism-călătorii
4 873	2 788	2 084	5 579	3 282	2 296	alte servicii
1 516	4 857	-3 341	1 446	2 234	-788	B. Venituri primare
1 052	102	950	968	88	879	remunerarea salariaților
356	4 668	-4 312	430	2 049	-1 619	venituri din investiții
108	87	21	48	97	-49	alte venituri primare
1 849	1 470	379	1 934	1 396	539	C. Venituri secundare
486	787	-301	638	793	-156	administrația publică
1 363	684	679	1 296	602	694	alte sectoare
1 460	275	1 185	4 104	209	3 894	2. Contul de capital
1 227	0	1 227	3 881	0	3 881	A. Transferuri de capital
1 227	0	1 227	3 880	0	3 880	administrația publică
1	0	1	1	0	1	alte sectoare
232	275	-42	223	209	13	B. Achiziționarea/vânzarea de active nefinanciare neproduse
Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net	
3 799	8 038	-4 239	304	2 987	-2 683	3. Contul financiar
908	4 767	-3 859	221	1 321	-1 099	A. Investiții directe
306	2 991	-2 685	306	1 480	-1 174	participații la capital
272	311	-39	272	1 487	-1 216	participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor
34	2 680	-2 645	34	-7	41	reinvestirea profiturilor
602	1 776	-1 174	-85	-159	75	instrumente de natura datoriei
907	2 421	-1 514	-58	86	-144	B. Investiții de portofoliu
367	-181	548	72	56	17	participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții
540	2 602	-2 062	-131	30	-161	instrumente de natura datoriei
78	0	78	34	0	34	C. Derivate financiare
641	851	-210	-3 765	1 580	-5 345	D. Alte investiții
0	0	0	0	0	0	participații la capital, altele decât cele de natura investiției directe și de portofoliu
-184	690	-874	-3 567	-111	-3 456	numerar și depozite
471	-471	942	-362	1 009	-1 371	împrumuturi
-130	-9	-121	42	17	26	investiții aferente asigurărilor, schemelor de pensii și de garanții standardizate
502	629	-128	75	608	-532	credite comerciale și avansuri
-17	12	-29	47	59	-12	alte creanțe/angajamente externe
0	0	0	0	0	0	drepturi speciale de tragere
1 266	0	1 266	3 873	0	3 873	E. Active de rezervă BNR
x	x	3 302	x	x	-1 684	4. Erori și omisiuni (net)

Poziția investițională internațională a României, 2014-2022									
Sectoare instituționale	milioane euro; sfârșitul perioadei								
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
I. Banca centrală	33 095	34 092	37 857	37 758	37 050	36 927	42 831	43 993	49 705
<i>Active externe, din care:</i>	35 693	35 652	39 115	38 931	38 249	38 144	43 993	47 358	53 109
Alte investiții	187	167	1 209	1 824	1 448	694	1 476	1 527	804
Rezerva valutară	32 216	32 238	34 242	33 494	33 065	32 927	37 379	40 475	46 636
Aur monetar	3 290	3 247	3 664	3 612	3 735	4 524	5 138	5 355	5 669
<i>Pasive externe, din care:</i>	2 598	1 560	1 258	1 172	1 199	1 217	1 162	3 365	3 404
Numerar și depozite	3	186	3	2	3	0	2	1	0
Împrumuturi de la FMI	1 421	122	0	0	0	0	0	0	0
Alocări de DST	1 173	1 252	1 255	1 171	1 196	1 216	1 160	3 365	3 403
II. Administrația publică	-29 808	-28 278	-29 172	-30 096	-29 943	-33 733	-51 937	-52 398	-50 599
<i>Active externe, din care:</i>	2 833	3 102	3 266	3 668	5 005	5 930	5 781	6 425	7 270
Investiții de portofoliu	0	0	10	40	290	418	556	741	791
<i>Alte investiții, din care:</i>	2 833	3 102	3 256	3 629	4 715	5 512	5 224	5 684	6 479
alte participații	945	1 027	1 053	972	954	968	907	962	1 004
împrumuturi	0	0	60	143	110	1 970	1 748	1 830	1 915
credite comerciale și avansuri	1 810	1 985	2 047	2 429	3 562	2 560	2 559	2 874	3 545
<i>Pasive externe, din care:</i>	32 641	31 380	32 439	33 765	34 948	39 664	57 718	58 823	57 870
Investiții de portofoliu	17 999	18 153	19 694	22 435	25 466	31 623	46 096	47 192	42 941
instrumente de natura datoriei	17 999	18 153	19 694	22 435	25 466	31 623	46 096	47 192	42 941
<i>Alte investiții, din care:</i>	14 641	13 227	12 745	11 330	9 482	8 035	11 617	11 624	14 904
numerar și depozite	215	5	224	260	154	236	191	283	470
împrumuturi	14 403	13 197	12 507	11 057	9 322	7 793	11 387	11 286	14 164
III. Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-18 996	-17 189	-13 564	-11 828	-9 796	-8 215	-3 364	-5 175	-8 875
<i>Active externe, din care:</i>	3 538	4 371	5 265	6 278	7 779	9 144	13 185	12 590	12 176
Investiții directe	42	44	33	35	89	82	84	128	148
participații la capital	42	41	31	33	88	82	84	128	148
instrumente de natura datoriei	0	3	2	3	1	0	0	0	0
Investiții de portofoliu	641	294	212	184	302	793	1 017	2 029	2 646
participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	23	1	44	38	27	38	42	45	50
instrumente de natura datoriei	618	293	168	146	276	755	975	1 984	2 596
<i>Alte investiții, din care:</i>	2 855	4 033	5 019	6 036	7 358	8 269	12 081	10 422	9 242
numerar și depozite	2 401	3 419	4 370	5 432	6 750	7 756	11 274	9 680	8 248
împrumuturi	439	597	631	582	580	476	779	676	866
alte creanțe externe	14	18	19	22	27	37	28	66	129
<i>Pasive externe, din care:</i>	22 534	21 559	18 829	18 106	17 575	17 359	16 549	17 765	21 051
Investiții directe	5 625	6 257	6 350	6 816	7 341	8 153	8 450	8 947	9 125
participații la capital	5 623	6 249	6 346	6 812	7 338	8 150	8 447	8 944	9 120
instrumente de natura datoriei	3	8	4	4	3	3	3	3	5
Investiții de portofoliu	882	1 152	1 469	1 442	1 274	1 529	1 062	1 606	2 741
participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	678	982	1 317	1 274	1 168	1 362	872	1 015	781
instrumente de natura datoriei	204	171	152	168	106	167	190	590	1 961
<i>Alte investiții, din care:</i>	16 027	14 150	11 010	9 770	8 933	7 672	7 037	7 208	9 013
numerar și depozite	15 852	14 129	10 985	9 678	8 909	7 629	7 012	7 188	8 880
alte angajamente externe	175	21	25	92	23	43	25	20	132

continuare

Sectoare instituționale	milioane euro; sfârșitul perioadei									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
IV. Alte sectoare	-69 414	-74 738	-77 922	-83 183	-86 611	-91 534	-91 769	-99 341	-105 800	
<i>Active externe, din care:</i>	16 272	13 858	15 831	17 074	20 349	24 964	26 058	30 517	34 987	
Investiții directe	5 256	5 845	6 293	6 692	9 112	11 851	12 079	13 710	16 678	
participații la capital	65	-142	-118	292	905	1 542	1 790	2 134	3 710	
instrumente de natura datoriei	5 191	5 987	6 412	6 401	8 208	10 309	10 289	11 576	12 969	
Investiții de portofoliu	1 795	2 470	2 940	3 558	3 535	4 493	4 123	5 614	4 857	
participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	806	1 054	1 195	1 471	1 381	1 706	2 113	3 318	2 836	
instrumente de natura datoriei	989	1 417	1 745	2 086	2 155	2 786	2 009	2 296	2 021	
Alte investiții, din care:	9 211	5 537	6 592	6 810	7 687	8 605	9 840	11 169	13 419	
numerar și depozite	2 984	2 122	2 078	1 922	2 237	2 822	3 680	3 279	3 330	
împrumuturi	3 391	117	116	46	37	51	48	107	65	
sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	4	5	489	551	589	598	569	883	1 051	
credite comerciale și avansuri	2 564	3 247	3 840	4 234	4 775	5 092	5 492	6 795	8 882	
alte creanțe	268	47	68	56	49	43	51	106	90	
<i>Pasive externe, din care:</i>	85 686	88 596	93 753	100 256	106 960	116 498	117 827	129 858	140 786	
Investiții directe	61 408	63 549	69 991	75 130	81 794	89 922	92 077	102 379	111 198	
participații la capital	37 641	38 854	42 623	45 936	50 143	53 198	55 533	61 312	67 439	
instrumente de natura datoriei	23 767	24 696	27 368	29 195	31 651	36 724	36 544	41 067	43 759	
Investiții de portofoliu	2 265	2 312	1 731	1 768	2 167	2 572	2 836	3 164	2 473	
participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	2 251	2 298	1 717	1 753	2 160	2 228	1 643	1 944	1 674	
instrumente de natura datoriei	14	14	14	16	7	345	1 194	1 220	800	
Alte investiții, din care:	22 008	22 732	22 028	23 355	22 994	23 998	22 908	24 314	27 098	
împrumuturi	20 429	17 328	15 763	15 884	14 186	14 784	13 736	13 175	12 813	
sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	2	2	83	86	95	116	105	91	168	
credite comerciale și avansuri	1 514	5 222	6 001	7 308	8 615	9 013	9 004	10 963	14 022	
alte angajamente externe	64	180	181	77	97	86	64	85	96	
Poziția netă	-85 123	-86 113	-82 802	-87 349	-89 301	-96 555	-104 239	-112 921	-115 569	
Active externe	58 336	56 982	63 477	65 950	71 381	78 182	89 017	96 890	107 542	
Pasive externe	143 459	143 095	146 279	153 299	160 682	174 737	193 255	209 812	223 111	

Rezerva internațională brută a României, 2014-2022									
	milioane euro; sfârșitul perioadei								
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Banca Națională a României	35 506	35 485	37 905	37 107	36 800	37 450	42 518	45 831	52 305
Aur	3 290	3 247	3 664	3 612	3 735	4 524	5 138	5 355	5 669
Rezerva valutară	32 216	32 238	34 242	33 494	33 065	32 927	37 379	40 475	46 636
Bănci comerciale	3 285	3 512	4 240	5 081	6 527	7 901	11 334	11 022	9 935
Valute	3 285	3 512	4 240	5 081	6 527	7 901	11 334	11 022	9 935
Rezerva internațională brută, din care:	38 791	38 997	42 145	42 188	43 327	45 351	53 852	56 853	62 240
Rezerva valutară brută	35 501	35 750	38 482	38 576	39 592	40 827	48 713	51 498	56 571

Evoluția indicatorilor de îndatorare externă, 2014-2022									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	milioane euro								
Datorie externă (DE)	97 260	94 709	94 273	97 445	99 841	109 783	126 750	136 585	143 887
Termen lung (TL)	75 829	71 424	69 645	68 520	68 286	74 319	93 484	97 544	98 638
Termen scurt (TS)	21 431	23 285	24 628	28 925	31 554	35 463	33 266	39 041	45 249
PIB	150 492	160 302	167 479	186 428	206 094	224 183	220 541	241 665	285 873
Exportul de bunuri și servicii (EXP)	62 417	66 282	71 048	78 920	85 612	90 124	81 327	98 079	122 953
Importul de bunuri și servicii (IMP)	63 058	67 598	72 826	83 541	92 593	99 324	90 837	111 780	141 928
Serviciul datoriei externe (SDE)	58 019	57 570	70 436	60 891	65 820	66 585	72 821	76 685	75 405
Rate de capital	54 768	54 640	67 885	58 691	63 598	64 238	70 069	74 073	72 260
termen lung (TL)	21 879	23 247	19 136	17 512	17 403	15 419	14 975	14 496	19 392
termen scurt (TS)	32 889	31 393	48 750	41 179	46 195	48 818	55 094	59 578	52 868
Rate de dobândă (DOB)	3 251	2 931	2 550	2 200	2 223	2 347	2 301	2 612	3 145
termen lung (TL)	2 224	2 039	1 906	1 928	1 729	2 022	1 865	2 207	2 599
termen scurt (TS)	1 026	892	644	272	493	325	436	405	546
Rezerva internațională a României (RI)	35 506	35 485	37 905	37 107	36 800	37 450	42 518	45 831	52 305
	procente								
DE/PIB	64,6	59,1	56,3	52,3	48,4	49,0	57,5	56,9	50,3
TL/PIB	50,4	44,6	41,6	36,8	33,1	33,2	42,4	40,6	34,5
DE/EXP	155,8	142,9	132,7	123,5	116,6	121,8	155,9	139,3	117,0
TL/EXP	121,5	107,8	98,0	86,8	79,8	82,5	114,9	99,5	80,2
SDE/EXP	93,0	86,9	99,1	77,2	76,9	73,9	89,0	78,2	61,3
SDE/PIB	38,6	35,9	42,1	32,7	31,9	29,7	32,8	31,9	26,4
SDE/RI	163,4	162,2	185,8	164,1	178,9	177,8	170,2	167,3	144,2
DOB/EXP	5,2	4,4	3,6	2,8	2,6	2,6	2,8	2,7	2,6
TS/DE	22,0	24,6	26,1	29,7	31,6	32,3	26,2	28,6	31,4
Multilaterale/DE	20,5	17,7	16,3	14,3	12,6	10,1	11,5	12,0	13,6
	număr de luni								
RI/IMP	6,8	6,3	6,2	5,3	4,8	4,5	5,6	4,9	4,4

Poziția investițională internațională a României la 31 decembrie 2022 pe sectoare instituționale

Sectoare instituționale	milioane euro					
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
I. Administrația publică	-52 398	-8 432	10 378	-10	-136	-50 599
Active externe	6 425	506	0	8	331	7 270
Investiții directe	1	0	0	0	0	1
Participații la capital	1	0	0	0	0	1
Investiții de portofoliu	741	50	0	0	0	791
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	588	38	0	0	0	626
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	153	12	0	0	0	165
Derivate financiare	0	0	0	0	0	0
Alte investiții	5 684	456	0	8	331	6 479
Alte participații	962	0	0	0	42	1 004
Depozite	17	-2	0	0	0	15
Credite financiare	1 830	-26	0	0	110	1 915
credite financiare pe termen lung	1 830	-26	0	0	110	1 915
Credite comerciale și avansuri	2 874	484	0	7	179	3 544
credite comerciale și avansuri pe termen lung	2 810	226	0	0	179	3 216
credite comerciale și avansuri pe termen scurt	64	258	0	7	-1	329
Alte active	0	0	0	1	0	1
alte active pe termen lung	0	0	0	1	0	1
alte active pe termen scurt	0	0	0	0	0	0
Pasive externe	58 824	8 938	-10 378	18	467	57 870
Investiții directe	7	0	0	18	0	25
Participații la capital	7	0	0	15	0	22
Instrumente de natura datoriei	0	0	0	3	0	3
Investiții de portofoliu	47 192	5 639	-10 378	0	487	42 941
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	0	0	0	0	0	0
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	46 894	5 666	-10 380	0	487	42 666
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	299	-27	2	0	0	274
Alte investiții	11 624	3 300	0	0	-20	14 904
Depozite	283	186	0	0	0	470
Credite financiare	11 286	2 896	0	1	-20	14 164
credite financiare pe termen lung	11 284	2 896	0	1	-20	14 161
credite financiare pe termen scurt	2	0	0	0	0	2
Credite comerciale și avansuri	51	217	0	0	0	267
credite comerciale și avansuri pe termen lung	33	-8	0	0	1	25
credite comerciale și avansuri pe termen scurt	18	225	0	0	-1	242
Alte pasive	4	0	0	0	0	4
alte pasive pe termen lung	4	0	0	0	0	4
alte pasive pe termen scurt	0	0	0	0	0	0

continuare

Sectoare instituționale	milioane euro					
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
II. Banca centrală	43 993	5 850	-478	-1	341	49 705
Active externe	47 358	5 850	-478	-1	379	53 109
Alte investiții	1 527	-724	0	0	0	804
Alte participații	37	0	0	0	0	37
Depozite	1 490	-724	0	0	0	767
Rezerve	45 831	6 574	-478	-1	379	52 305
Aur	5 355	0	314	-1	0	5 669
Rezerva valutară	40 475	6 574	-792	0	379	46 636
Pasive externe	3 365	0	0	0	39	3 404
Alte investiții	3 365	0	0	0	39	3 404
Depozite	1	0	0	0	0	0
Credite financiare	0	0	0	0	0	0
credite financiare pe termen lung (FMI)	0	0	0	0	0	0
Alocări de DST	3 365	0	0	0	39	3 403
III. Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-5 175	-4 390	498	100	91	-8 875
Active externe	12 590	-277	-236	1	99	12 176
Investiții directe	128	20	0	1	0	148
Participații la capital	128	20	0	1	0	148
Instrumente de natura datoriei	0	0	0	0	0	0
Investiții de portofoliu	2 029	842	-236	0	12	2 646
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	45	-1	4	0	3	50
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	1 686	699	-242	0	-1	2 142
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	298	144	1	0	11	454
Derivate financiare	12	128	0	0	0	140
Alte investiții	10 422	-1 267	0	0	87	9 242
Numerar și depozite	9 680	-1 515	0	0	83	8 248
numerar și depozite pe termen lung	849	454	0	0	-5	1 297
numerar și depozite pe termen scurt	8 831	-1 969	0	0	88	6 951
Credite financiare	676	186	0	0	4	866
credite financiare pe termen lung	535	67	0	0	4	606
credite financiare pe termen scurt	141	119	0	0	0	260
Alte active	66	62	0	0	0	129
Pasive externe	17 765	4 113	-735	-100	8	21 051
Investiții directe	8 947	935	-657	-100	0	9 125
Participații la capital	8 944	938	-657	-105	0	9 120
Instrumente de natura datoriei	3	-3	0	5	0	5
Investiții de portofoliu	1 606	1 218	-78	0	-4	2 741
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 015	-161	-72	0	-2	781
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	590	1 379	-7	0	-2	1 961
Derivate financiare	5	167	0	0	0	173
Alte investiții	7 208	1 792	0	0	13	9 013
Depozite	7 188	1 682	0	0	11	8 880
depozite pe termen lung	3 735	801	0	0	2	4 539
depozite pe termen scurt	3 453	880	0	0	9	4 342
Alte pasive	20	111	0	0	1	132

continuare

Sectoare instituționale	milioane euro					
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
IV. Alte sectoare	-99 340	-8 419	-1 233	3 218	-24	-105 800
Active externe	30 517	2 275	-993	2 960	228	34 987
Investiții directe	13 710	2 070	0	801	97	16 678
Participații la capital	2 134	1 195	0	386	-6	3 710
Instrumente de natura datoriei	11 576	876	0	414	103	12 969
Investiții de portofoliu	5 614	578	-1 369	-25	60	4 857
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	3 318	783	-1 293	-25	52	2 836
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	2 092	-160	-77	-16	7	1 846
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	204	-46	0	16	1	175
Derivate financiare	24	-743	376	380	-5	32
Alte investiții	11 169	369	0	1 805	76	13 419
Depozite	3 279	-1 168	0	1 212	7	3 330
Credite financiare	107	-21	0	-23	2	65
credite financiare pe termen lung	54	-3	0	0	1	52
credite financiare pe termen scurt	53	-18	0	-23	1	13
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	883	173	0	-5	1	1 051
Credite comerciale și avansuri	6 795	1 397	0	624	67	8 882
credite comerciale și avansuri pe termen lung	359	-64	0	101	7	402
credite comerciale și avansuri pe termen scurt	6 436	1 461	0	523	60	8 480
Alte active	106	-12	0	-4	1	90
alte active pe termen lung	6	-3	0	3	0	7
alte active pe termen scurt	100	-9	0	-7	0	84
Pasive externe	129 858	10 694	240	-257	252	140 786
Investiții directe	102 379	9 962	392	-1 649	115	111 198
Participații la capital	61 312	6 952	392	-1 207	-9	67 439
Instrumente de natura datoriei	41 067	3 010	0	-442	124	43 759
Investiții de portofoliu	3 164	-445	-289	40	3	2 473
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 944	-128	-185	40	3	1 674
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	1 220	-317	-104	0	0	800
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	0	0	0	0	0	0
Derivate financiare	0	-1 135	140	1 016	-5	16
Alte investiții	24 314	2 312	-3	335	140	27 098
Credite financiare	13 175	-421	0	2	56	12 813
credite financiare pe termen lung	11 000	-11	0	-68	51	10 972
credite financiare pe termen scurt	2 175	-410	0	70	5	1 840
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	91	14	-3	66	0	168
Credite comerciale și avansuri	10 963	2 698	0	278	84	14 022
credite comerciale și avansuri pe termen lung	276	-8	0	21	6	295
credite comerciale și avansuri pe termen scurt	10 686	2 706	0	257	78	13 727
Alte pasive	85	21	0	-11	0	96
alte pasive pe termen lung	16	17	0	1	0	33
alte pasive pe termen scurt	69	5	0	-12	1	63
Total	-112 921	-15 391	9 165	3 307	271	-115 569

Notă: Datorită rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor.

Poziția investițională internațională a României la 31 decembrie 2022 pe componente						
Componente	milioane euro					
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
Total, din care:	-112 921	-15 391	9 165	3 307	271	-115 569
Active externe	96 890	8 354	-1 707	2 968	1 037	107 542
Investiții directe	13 839	2 090	0	801	97	16 827
Investiții de portofoliu	8 384	1 470	-1 606	-25	72	8 295
Derivate financiare	36	-614	376	380	-6	171
Alte investiții	28 802	-1 165	0	1 813	495	29 943
Rezerve	45 831	6 574	-478	-1	379	52 305
Pasive externe	209 812	23 745	-10 873	-339	766	223 111
Investiții directe	111 333	10 896	-265	-1 731	114	120 348
Investiții de portofoliu	51 962	6 412	-10 745	40	486	48 155
Derivate financiare	5	-967	140	1 016	-5	189
Alte investiții	46 511	7 404	-3	336	171	54 419
Poziția netă	-112 921	-15 391	9 165	3 307	271	-115 569
Investiții directe	-97 495	-8 807	265	2 533	-17	-103 521
Investiții de portofoliu	-43 579	-4 942	9 139	-65	-414	-39 860
Derivate financiare	31	353	236	-637	-1	-18
Alte investiții	-17 710	-8 569	3	1 477	323	-24 476
Rezerve	45 831	6 574	-478	-1	379	52 305
Active externe	96 890	8 354	-1 707	2 968	1 037	107 542
Investiții directe	13 839	2 090	0	801	97	16 827
Participații la capital	2 263	1 214	0	387	-6	3 859
Instrumente de natura datoriei	11 576	876	0	414	103	12 969
Investiții de portofoliu	8 384	1 470	-1 606	-25	72	8 295
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	3 363	782	-1 289	-25	55	2 886
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	4 367	577	-318	-16	5	4 614
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	654	111	1	16	12	794
Derivate financiare	36	-614	376	380	-6	171
Alte investiții	28 802	-1 165	0	1 813	495	29 943
Alte participații	999	0	0	0	42	1 041
Numerar și depozite	14 467	-3 409	0	1 212	90	12 360
Credite comerciale și financiare	12 281	2 021	0	609	361	15 272
credite comerciale și financiare pe termen lung	5 588	201	0	102	301	6 191
credite comerciale și financiare pe termen scurt	6 694	1 820	0	507	60	9 081
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	883	173	0	-5	1	1 051
Alte active	172	49	0	-3	1	219
termen lung	6	-3	0	4	0	7
termen scurt	166	53	0	-7	1	212
Active de rezervă (BNR)	45 831	6 574	-478	-1	379	52 305
Aur monetar	5 355	0	314	-1	0	5 669
Rezerva valutară	40 475	6 574	-792	0	379	46 636

continuare

Componente	milioane euro					
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
Pasive externe	209 812	23 745	-10 873	-339	766	223 111
Investiții directe	111 333	10 896	-265	-1 731	114	120 348
Participații la capital	70 263	7 890	-265	-1 296	-10	76 581
Instrumente de natura datoriei	41 071	3 007	0	-435	124	43 766
Investiții de portofoliu	51 962	6 412	-10 745	40	486	48 155
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	2 959	-289	-257	40	0	2 454
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	48 704	6 727	-10 491	0	485	45 427
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	299	-27	2	0	0	274
Derivate financiare	5	-967	140	1 016	-5	189
Alte investiții	46 511	7 404	-3	336	171	54 419
Numerar și depozite	7 471	1 868	0	0	11	9 350
Credite comerciale și financiare	35 475	5 390	0	281	119	41 265
credite comerciale și financiare pe termen lung	22 593	2 869	0	-47	38	25 454
credite comerciale și financiare pe termen scurt	12 882	2 521	0	327	81	15 811
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	91	14	-3	66	0	168
Alte pasive	109	132	0	-11	2	232
termen lung	19	17	0	1	0	37
termen scurt	89	115	0	-12	2	195
Alocări de DST	3 365	0	0	0	39	3 403

Lista graficelor

Grafic 1	Contul curent și contul de capital	9
Grafic 2	Fluxurile financiare nete	9
Grafic 3	Ponderea soldului contului curent în România, comparativ cu media statelor din regiune și media UE	11
Grafic 4	Evoluția economisirii, a investiției și a ponderii deficitului contului curent în PIB	11
Grafic 5	Contribuția sectorului public și a celui privat la soldul contului curent	12
Grafic 6	Structura contului curent	12
Grafic 7	Exportul și importul de bunuri	15
Grafic 8	Exporturile pe stadii de producție	16
Grafic 9	Exportul de bunuri pe grupe de mărfuri	16
Grafic 10	Importurile pe stadii de producție	20
Grafic 11	Importul de bunuri pe grupe de mărfuri	20
Grafic 12	Evoluția balanței serviciilor, pe componente	23
Grafic 13	Evoluția turismului internațional	23
Casetă		
Grafic A.1	Comerțul internațional cu servicii în 2022 în funcție de profilul companiei	26
Grafic A.2	Valoarea comerțului internațional cu servicii în 2022 în funcție de profilul companiei	26
Grafic B	Comerțul internațional cu servicii în funcție de mărimea entităților raportoare în anul 2022	27
Grafic 14	Evoluția balanței veniturilor primare, pe componente	30
Grafic 15	Venituri nete din investiții directe	30
Grafic 16	Investiția directă și contul curent	31
Grafic 17	Balanța veniturilor secundare, pe sectoare	31
Grafic 18	Remiterile personale (încasări) pe țări	32
Grafic 19	Soldul contului de capital pe componente	33
Grafic 20	Influxurile financiare nete	33
Grafic 21	Achiziția netă de active și acumularea netă de pasive de natura investiției directe	34
Grafic 22	Investiția directă și contul financiar	34
Grafic 23	Poziția investițională internațională	39

Grafic 24	Poziția investițională internațională și deficitul de cont curent	39
Grafic 25	Poziția investițională internațională în România comparativ cu media statelor din regiune	40
Grafic 26	Poziția investițională internațională – instrumentele financiare și rata de rentabilitate	40
Grafic 27	Structura pe instrumente a activelor și pasivelor externe – 2021	41
Grafic 28	Structura pe instrumente a activelor și pasivelor externe – 2022	41
Grafic 29	Structura pe sectoare instituționale a poziției investiționale internaționale	41
Grafic 30	Structura pe sectoare instituționale a activelor externe	42
Grafic 31	Structura pe instrumente a activelor externe	42
Grafic 32	Structura valutară a activelor externe – 2022	43
Grafic 33	Structura geografică a activelor externe	43
Grafic 34	Structura pe instrumente a pasivelor externe	44
Grafic 35	Structura pe sectoare instituționale a pasivelor externe	44
Grafic 36	Structura geografică a pasivelor externe	45
Grafic 37	Structura valutară a pasivelor externe – 2022	45
Grafic 38	Investiția directă și poziția investițională internațională	46
Grafic 39	Influențe de preț – obligațiuni guvernamentale	47
Grafic 40	Soldul titlurilor de stat pe termen mediu și lung	47
Grafic 41	Repartiția geografică a deținerilor de titluri de stat emise de rezidenți	48
Grafic 42	Datoria externă brută în România comparativ cu media statelor din regiune	49
Grafic 43	Datoria externă brută	49
Grafic 44	Structura pe valute a rezervelor valutare la BNR – 2022	50
Grafic 45	Structura pe valute a datoriei externe – 2022	50
Grafic 46	Datoria externă pe tipuri de debitori, termen lung	50
Grafic 47	Datoria externă brută pe termen lung pe creditori – 2021	51
Grafic 48	Datoria externă brută pe termen lung pe creditori – 2022	51
Grafic 49	Datoria externă pe termen lung pe scadențe	51
Grafic 50	Datoria externă pe termen lung pe rate de dobânzi fixe și variabile	52
Grafic 51	Datoria externă pe termen lung pe sectoare instituționale	52
Grafic 52	Datoria externă pe termen lung pe instrumente financiare	52
Grafic 53	Datoria externă pe termen scurt pe sectoare instituționale	53
Grafic 54	Datoria externă pe termen scurt pe instrumente	53

Grafic 55	Structura pe sectoare instituționale a datoriei externe pe termen scurt, calculată pe scadență reziduală la 31 decembrie 2022	53
Grafic 56	Serviciul datoriei externe	55
Grafic 57	Serviciul programat al datoriei externe pe termen lung pe baza soldului la 31 decembrie 2022	55
Grafic 58	Evoluția datoriei externe nete în România comparativ cu media statelor din regiune	56
Grafic 59	Datoria externă netă	56
Grafic 60	Datoria externă netă la sfârșitul anului 2022	56

Lista tabelelor

Tabel 1	Balanța de plăți cu Uniunea Europeană și zona euro în anul 2022	10
Tabel 2	Contribuția componentelor la evoluția deficitului contului curent	10
Tabel 3	Balanța bunurilor și serviciilor (balanța comercială)	13
Tabel 4	Balanța bunurilor	14
Tabel 5	Exportul de bunuri pe activități ale economiei naționale	15
Tabel 6	Principalele categorii de mărfuri care au înregistrat creșteri ale exportului	17
Tabel 7	Exportul de bunuri pe grupe de țări	18
Tabel 8	Importul de bunuri pe activități ale economiei de proveniență	19
Tabel 9	Principalele grupe de mărfuri care au înregistrat creșteri ale importului	20
Tabel 10	Importul de bunuri FOB pe grupe de țări	21
Tabel 11	Exportul și importul (FOB) de produse energetice	22
Tabel 12	Influențe din volum și din preț asupra majorării exportului și importului de resurse energetice	22
Tabel 13	Exportul de servicii pe grupe de țări	23
Tabel 14	Importul de servicii pe grupe de țări	24
Casetă		
Tabel A	Soldul balanței serviciilor în anul 2022 în funcție de activitatea economică a entităților raportoare	26
Tabel B.a	Gradul de concentrare a exportului principalelor tipuri de servicii în anul 2022	28

Tabel B.b	Gradul de concentrare a importului principalelor tipuri de servicii în anul 2022	28
Tabel C	Modalitatea de furnizare a serviciilor exportate și importate	29
Tabel 15	Remiterile personale	32
Tabel 16	Investiții directe	34
Tabel 17	Investiții directe – prezentate pe principiul direcțional	35
Tabel 18	Investiții de portofoliu	36
Tabel 19	Alte investiții	37
	Balanța de plăți, 2021-2022	61
	Balanța de plăți trimestrială, 2022	62
	Poziția investițională internațională a României, 2014-2022	64
	Rezerva internațională brută a României, 2014-2022	66
	Evoluția indicatorilor de îndatorare externă, 2014-2022	66
	Poziția investițională internațională a României la 31 decembrie 2022 pe sectoare instituționale	67
	Poziția investițională internațională a României la 31 decembrie 2022 pe componente	70

